

Dit tijdschrift wordt als objectieve documentatie uitgegeven.

De artikels geven de opvatting van de schrijvers weer, onafhankelijk van de meening der Bank.

INHOUD : De tendenzen van den internationalen handel en het probleem van den Belgischen uitvoer. — Over den aard van den Belgischen uitvoer, door den heer Georges De Leener. — Munt- en bankwezen. — Financieele berichten. — Industriele en handelsberichten. — Wettelijke berichten. — Statistieken.

DE TENDENZEN VAN DEN INTERNATIONALEN HANDEL EN HET PROBLEEM VAN DEN BELGISCHEN UITVOER

Een buitengewoon lastige taak is het om de tendenzen welke de ontwikkeling van den internationalen handel thans beheerschen, af te zonderen. De moeilijkheden die men ondervindt spruiten natuurlijk voort uit het feit, dat wij hiervoor geen voldoende aantal jaren kunnen teruggaan om de hedendaagsche verschijnselen naar hun juiste waarde te beoordeelen, wijl alleen de tijd bij machte is om deze van al het bijkomstige te ontdoen en haar het buitengewone relief te geven van de feiten welke definitief tot de geschiedenis behooren. In onzen tijd moet de verscheidenheid der problemen in niets voor de hoeveelheid onderdoen. Eenieder weet dat de eenheid der oplossingen erdoor eenigszins in gevaar wordt gebracht ten onvermijdelijken nadeele van de richting van de evolutie en, dienvolgens ook, van de verklaring welke zij suggereert.

Het behoort dan ook niet aan onze generatie de filosofie van onzen tijd te schrijven. Dit kan best aan het nageslacht worden overgelaten op voorwaarde dat wij voor voorlichting zorgen. In zake internationalen handel, schijnt deze voorzorg niet nutteloos, want het mag worden betwijfeld of, in den loop der jaren, de tegenstrijdige feiten die thans de evolutie der internationale economische betrekkingen kenmerken, eenigszins zullen verdwijnen.

Deze feiten zijn bekend. Eenerzijds, de groote uitbreiding van de restrictiemaatregelen, die, sedert twintig jaar, en meer bepaald sedert 1931, de ontwikkeling van den internationalen handel belemmeren en soms zelfs het bestaan ervan in het gedrang brengen.

Anderzijds, de vitaliteit van dezen handel, die, spijs de restrictiemaatregelen waaraan hij ononderbroken was blootgesteld, in 1937 ongeveer het peil van 1929 bereikte, hetwelk op zijn beurt een vooruitgang van 25 pCt. ten aanzien van het jaar 1913 beteekende. In de somberste dagen van de crisis van 1930, daalde het volume van den wereldhandel nimmer beneden de drie vierden van wat het, op de spits van zijn expansie, in 1929, was geweest. Nimmer werd de lof van een vrijer ruilverkeer sterker en met méér bevoegdheid verkondigd. Nimmer ook is de wereld, sedert een kwart eeuws, verder van deze vrijheid verwijderd geweest.

Gevreesd mag worden, dat, eens vóór deze twee groepen feiten gesteld, de toekomstige geschiedschrijver een zekere moeite zal ondervinden om ze te verzoenen en er het ware voorwerp van de zorgen van onzen tijd uit te halen : de onvoldoende uitbreiding van den internationalen handel of de ondoelmatigheid van de aan zijn ontwikkeling gestelde hindernissen. Even onvoorzichtig ware het te hopen dat, gemakkelijker dan thans, de geleerde discussies die omtrent deze kwestie zullen worden gehouden, tot een ongeheeld aanvaard besluit zullen leiden.

De tegenstrijdige tendenzen waarvan het verloop van den wereldhandel blijk geeft en de houding van onze generatie ten aanzien van deze kwestie, zijn nochtans niet het gevolg van volkomen irrationeele motieven. Eenieder weet, dat de internationale handel is gesteund op de relatieve voordeelen waarvan de verschillende volkeren genieten onder oogpunt van de

natuurlijke hulpbronnen die zij bezitten, de handigheid van hun bevolking alsmede van de vervolmaking van de economische uitrusting waarover zij beschikken. Principieel kan deze handel anders niet worden verklaard. Wanneer deze relatieve voordeelen voldoende belangrijk zijn om alle kosten en risico's eigen aan het uitoefenen van dien handel te dekken, komt de ontwikkeling van een internationaal verkeer op deze basis tot uiting in een onmiddellijke en zekere winst voor alle volkeren welke er deel aan hebben. De nationale belangen worden dus geenszins aan vage beschouwingen van internationalen aard geofferd. Aldus worden tegelijkertijd de belangen van elk land en deze van de mensheid in haar geheel beschouwd gediend (1).

Deze relatieve voordeelen waarop de internationale handel in beginsel steunt, dragen een wankeler karakter als soms wordt gedacht. In de vorige eeuw reeds werd door oordeelkundige opmerkers graag onderlijnd dat — wat het oude industriele Europa betreft — deze van jaar tot jaar verminderden. Zij stipten aan dat de aard zelve van den technischen vooruitgang onvermijdelijk het industrieel monopolie waarvan Europa practisch tot dan toe had genoten, in het gedrang bracht, daar zij meer en meer in het bereik van de groote massa taken stelde, die eertijds voor hoogst bekwame vakarbeiders waren voorbehouden. Zij stelden vast, dat de evolutie van de techniek en van de handelsmethodes de beteekenis van den factor « nijverheidsagglomeratie » onder opzicht van arbeidsrendement verminderde en dienvolgens een groote geographische verspreiding van de nijverheidsactiviteit in de hand werkte. Zij voegden er tenslotte aan toe dat, in de nieuwe landen, het in gebruik nemen van nieuwe gronden zijn grens naderde en de dag dus niet ver meer verwijderd was waarop de uitbreiding van de landbouwproductie op de wet van de afnemende productiviteit zou botsen. Dienvolgens, naar de mate waarin deze pronostieken zouden uitvallen, was het internationaal ruilverkeer voorbestemd om een steeds kleiner deel van de wereldproductie te vertegenwoordigen, terwijl van het standpunt van het industriele Europa, deze ruil eveneens geleidelijk tegen steeds minder voordeelige voorwaarden moest geschieden. Een ernstig doch niet onoplosbaar vraagstuk. De oplossing ervan sloot niet in zich de ineenstorting van de Europeesche economische structuur, maar een grondige aanpassing ervan, hetzij dat deze zich aan zichzelf trachtte te voldoen, hetzij zij steeds nieuwere wegen zou zoeken welke in zich de mogelijkheid bevatten haar relatieve voordeelen op gebied van nijverheidsproductie waarop zij haar welvaart had gevestigd, te bewaren.

In economie worden profetieën zelden bewaarheid. Deze is nochtans niet volledig onwaar gebleven. Op vijftig jaar tijds, heeft de industrialisatie van de

wereld werkelijk belangwekkende vorderingen gemaakt. Het zwaartepunt van de industriele productie, eertijds in Europa gelegen, heeft zich geleidelijk naar de buiten-Europeesche landen verplaatst. « Omstreeks 1860, was nog 75 pCt. van de industriele wereldproductie uit Europa afkomstig; in 1913 bedroeg het aandeel van het Europeesch continent nog amper 42 pCt., dit van de Vereenigde Staten 45 pCt. en dit van de overige landen 13 pCt. Sindsdien is het aandeel van Europa steeds afgenomen (2). Van 1913 tot 1929, is het volume van de industriele wereldproductie met 45 pCt. vermeerderd; dit van den wereldhandel is slechts ten allereerste met 25 pCt. gestegen. Van 1929 tot 1937, is het indexcijfer van de industriele wereldproductie (zonder de U. S. S. R.) met 2 pCt. toegenomen, terwijl het voor den wereldhandel met 2,4 pCt. beneden het in 1929 bereikte maximum-niveau bleef. Het industrieel monopolie van Europa is voorbij en de relatieve voordeelen van de manufactuur-productie, zijn privilege, worden heden door ontelbare landen gedeeld.

Onder opzicht van landbouw nochtans, was de evolutie eenigszins verschillend van hetgeen men had kunnen voorzien. De uitgebreide gronden welke de nieuwe landen vóór een halve eeuw aan hun inwijkingen boden, werden in exploitatie genomen. De grenzen van de territoriale expansie der landbouwuitbatingen werden er practisch bereikt maar geen perk stelde zich aan de geleidelijke uitbreiding van de landbouwproductie. De merkwaardige vorderingen van de landbouwtechniek hebben de wet van de afnemende productiviteit in bedwang gehouden. Méér nog, daar deze vorderingen buitengewoon gunstig geweest waren voor de aan de groote landbouwlanden eigen exploitatiemethodes, werden de relatieve voordeelen waarvan deze laatste, door den buitenlandschen handel van hun voortbrengselen genieten, bevestigd in plaats van er door te worden in 't gedrang gebracht.

Hoe klaarblijkend en indrukwekkend deze voordeelen heden ook nog wezen en naar alle waarschijnlijkheid zullen blijven, toch dient erkend dat hun aanwending nochtans niet meer geniet van de wellicht buitengewone omstandigheden, die, in de vorige eeuw, aan de groote landbouwlanden werden geboden. Deze aanwending veronderstelt natuurlijk een markt. Zoolang de bevolking van het industrieel Europa toenam, zagen de overzeesche landbouwlanden deze markt van jaar tot jaar uitbreiden. In deze omstandigheden kon elke vooruitgang van de landbouwtechniek zonder zorg worden tegemoet gezien, daar stijgende prijzen zeer goed vereenigbaar waren met toenemende winsten en een vermeerdering van werkgelegenheid door de bewerking van den grond (3). De omstandigheden zijn niet meer volledig dezelfde, nu de bevolking van het industriele Europa een neiging tot stabilisatie, zooniet tot vermindering, vertoont. Elke nieuwe vooruitgang van de landbouwtechniek

(1) Wij verdedigen hierdoor niet het vrije goederenverkeer, wat een geheel andere stelling is. Een vrijhandelsstelsel is er slechts één onder vele andere om den internationalen ruil te verzekeren. De verdediging van den vrijhandel berust, trouwens, op andere gronden als de hierboven aangehaalde.

(2) Dr E. WAGEMAN. *L'avenir du commerce mondial. L'Economie internationale*, juin 1937, blz. 57.

(3) Cf. D.-H. ROBERTSON. *The future of international trade. The Economic Journal*, Maart 1938, blz. 6.

drukt de productiekosten naar omlaag — wat wenschelijk is — maar veroorzaakt eveneens een teveel op de markten waarvoor de daaropvolgende prijsinstorting geen oplossing brengt, daar het verbruik van gewone landbouwvoortbrengselen betrekkelijk anelastisch is en niet in verhouding tot eenieders inkomen toeneemt. Vandaar dat zich, in de huidige conjunctuur, een reusachtig aanpassingsvraagstuk voor de overzeesche landbouwersbevolking stelt. Ofwel zal de exploitatie zich richten naar voortbrengselen welke beter beantwoorden aan de in de Europeesche bevolkingsstructuur voorgekomen wijzigingen en deze evolutie maakt ongetwijfeld vorderingen, ofwel zullen de landbouwersbevolkingen zich aan andere beroepen gaan wijden bij gebrek aan afzetgebieden voor de voortbrengselen van hun arbeid. De ondervinding leert reeds dat een dergelijk vraagstuk noch gemakkelijk noch snel kon worden opgelost. Zij leert vooral dat de overgang van de bevolking van het eene beroep tot het andere, niet kan geschieden zonder op een of andere wijze de relatieve industrieele voordeelen waarvan West-Europa heden nog geniet, te verstoren.

De invloed van dezen demographischen factor op het probleem van den internationalen handel in onzen tijd wordt niet steeds naar haar juiste waarde geschat. Zeer verscheiden en zeer diepgaand zijn nochtans de gevolgen van de demographische verschijnselen op de quantitative en kwalitatieve kenmerken van dezen handel.

De groote internationale handel van het einde der vorige eeuw werd dikwijls geschetst als een ruilwisseling tusschen industrieele en landbouwproducten. In zijn groote trekken is dit beeld juist, op voorwaarde, dat men niet uit het oog verliest dat dit aanbod van industrieproducten voor een goed deel op crediet geschiedde, zoodat op elk oogenblik het volume van den internationalen handel aanzienlijk belangrijker was dan dit welke mogelijk zou zijn geweest zoo het uitsluitend afhankelijk ware gebleven van de onmiddellijke mogelijkheden van de ruilwisseling tusschen de landen welke aan dezen handel deel hadden. Deze vernuftige methodes beantwoordden aan een noodzakelijkheid, voornamelijk om te voorzien in het bestaan en de welvaartsverhooging van een groeiende bevolking, hetzij deze zich zocht te verrijken in de overzeesche landen, hetzij zij haar bestaansmiddelen bij voorkeur zocht in het kader van het maatschappelijk leven van het moederland. Welk oordeel men ook nahoude over de huidige noodzakelijkheid om deze bevolkingsbewegingen van eertijds te doen herleven, slechts kan men vaststellen, dat de mogelijkheden van een dergelijke politiek heden betrekkelijk gering zijn. Of men let op de demographische evolutie van de landen welke uitwijkelingen zouden moeten leveren, of zoo men het oog richt naar dezelfde evolutie in een aantal landen welke deze zouden kunnen opnemen, in beide gevallen zijn de vooruitzichten even ongunstig.

Men moet op zijn minst aannemen, dat zij bepaald onvoldoende zijn om aanmerkelijk bij te dragen tot de oplossing van het probleem van de herneming van

het internationaal ruilverkeer. Voor den internationalen handel vloeien daaruit twee even nadeelige gevolgen voort. Eenerzijds vertoont de invoer der overzeesche landen een neiging om zich te beperken tot de onmiddellijke betalingsmogelijkheden van deze landen. Anderzijds, in de mate waarin deze invoerlanden niettemin toch nog tot het crediet der oude kapitaalkrachtige landen hun toevlucht nemen, pogen zij den dienst van hun leeningen te verzekeren door beperking van hun invoerhandel gepaard met uitbreiding van hun uitvoerhandel. Van het crediteur-standpunt, heeft de keus der methodes geen belang. Van het standpunt van de landen wier economische activiteit van den internationalen handel afhangt, is de toestand natuurlijk geheel anders.

Voor den internationalen handel heeft de demographische evolutie van de Europeesche landen niet uitsluitend quantitative gevolgen. Door haar invloed op de richting van verbruik en voortbrenging en op de vraag naar qualiteitsvoortbrengselen van den landbouw en afgewerkte producten in het bijzonder, vertoont zij een neiging om diepgaande wijzigingen te brengen aan de structuur van de nationale huishoudingen. Zij zal dan ook de structuur wijzigen van het bijkomstige ruilverkeer dezer huishoudingen. In dit opzicht krijgt de hernieuwde opleving van den landbouw in de industrielanden een geheel bijzondere beteekenis. Ongetwijfeld kan men den oorsprong van deze hernieuwde opleving bezwaarlijk aan zuiver demographische oorzaken toeschrijven. Zij werd ingegeven door politieke, sociale, godsdienstige, ja zelfs esthetische beschouwingen. Deze alléén kunnen trouwens de zoo onverwachte vormen verklaren welke zij soms heeft aangenomen, al te dikwijls ondanks de zekerste richtlijnen van de economische wetenschap. Maar het heeft tenslotte weinig te beteekenen, wat op een gegeven oogenblik de bepalende oorzaak of de gelegenheid tot deze hernieuwing is geweest, zelfs welke de speciale vormen waren die ze op een bepaald tijdstip had aangenomen, zoo deze tenslotte haar verklaring vindt in de demographische structuur van het betrokken land. Het zijn deze tendenzen welke in laatste instantie zullen beslissen over het tijdelijk of definitief karakter van deze hernieuwing. Haar vormen hebben, per slot van rekening, slechts een bijkomstige beteekenis. Evenals de politieke en andere beweegredenen welke zij vertolken, evolueeren zij en zullen voorbijgaan. Belangrijker en, in werkelijkheid het eenige feit van beteekenis onder opzicht van de nationale huishoudingen welke zij weerspiegelen, is de hernieuwde landbouwactiviteit van de industrielanden en de waarschijnlijkheid van de consolideering ervan in een vorm welke meer aangepast is aan de behoeften van de betrokken bevolking.

Deze diepgaande structuurwijzigingen in de Nationale huishoudingen welke, het dient aangestipt, tenslotte alle teruggebracht worden tot een herziening van de relatieve productievoordeelen waarop de internationale goederenuitwisseling is gesteund, zijn op weg van verwezenlijking. De gebeurtenissen van deze

laatste jaren en hetgeen eruit valt te leeren, verminken geenszins deze meening, welke ongetwijfeld meer genuanceerd zou kunnen zijn en vooral meer aangepast aan de proefnemingen van deze laatste jaren. Het beperkt kader van deze studie en het onderwerp ervan laten dergelijke uitweidingen niet toe. Deze zouden trouwens het besluit dat deze vaststellingen uitlokken geenszins wijzigen, voornamelijk dat, onafhankelijk van den wereldoorlog en de talrijke gevolgen ervan, de internationale handel noodzakelijk een steeds kleiner wordend gedeelte van de economische wereldactiviteit moest worden.

Zoo dit eerste besluit is toegelaten, blijven er ernstige redenen om te gelooven, dat, onafhankelijk nog van de wereldoorlog en zijn gevolgen, ons tijdperk voorbeschikt was om een vrij scherpe heropleving van het protectionisme te kennen. Want de geleidelijke vermindering van de relatieve productieveoedeelen waarop de internationale handel is gesteund, moest niet enkel tot een vermindering van de relatieve belangrijkheid van dezen laatste leiden. Zooals een auteur het onlangs opmerkte, moest zij eveneens de veiligheid van de nationale economische bedrijvigheid welke van de beweging van dezen handel afhankelijk of aan zijn invloeden onderworpen is, in gevaar brengen (4). De uit dezen toestand voortvloeiende economische en sociale onvastheid kon voor het vrije goederenverkeer slechts nadeelige gevolgen hebben, hetzij de nationale huishoudingen zich de uitbating van hun binnenlandsche markt, door douanebeschermingsmaatregelen, zochten voor te behouden, hetzij deze douanebeschermingen hen het middel verschafften om de uitvoerstromingen of de voor de reorientatie van hun activiteit naar nieuwe banen — meer in overeenstemming met de conjunctuur der buitenlandsche markten — benodigde tijd, te overmeesteren. Onthouden wij in dit opzicht, dat de ontwikkeling van de internationale kartels en ententes niet van gisteren dateert en dat deze vroeger zoo verdachte ontwikkeling thans veel gunstiger wordt gezien uit hoofde van de relatieve vastheid welke zij aan de internationale economische betrekkingen verschaffen. Zien sommigen in deze ontwikkeling zelfs niet de dageraad, rijk aan beloften, van een nieuwe internationale economische orde?

De moeilijkheden waarop in onzen tijd de internationale goederenuitwisseling stuit, moeten dus niet worden beschouwd als de exclusieve uitdrukking van een buitengewone en abnormale conjunctuur of ook niet, als het gevolg van een ontwrichting van de internationale economische orde, waarvan de oorsprong moet worden gezocht in de politieke, sociale en andere ingrijpende veranderingen van den wereldoorlog. Zeker hebben deze gebeurtenissen zeer zware gevolgen gehad. Maar, alles wel beschouwd, hebben zij slechts een in gang zijnde evolutie versneld. De tendenzen zijn slechts verscherpt en verplaatst geworden, maar niet omgebogen. De gegevens van het vraagstuk

(4) Cf. D.-H. ROBERTSON. *The future of international trade. The Economic Journal*, Maart 1938, blz. 8.

zijn grondig gewijzigd geworden, maar niets werd aan den aard ervan gewijzigd. Ook mag men met recht gelooven, dat de huidige moeilijkheden van den internationalen handel voor een groot deel niet de uiting zijn van een toevallige omstandigheid in den loop van de geschiedenis, maar een logische evolutie waarvan de eerste teekenen reeds vóór vele jaren merkbaar waren.

Het is waarschijnlijk dat wij thans de critische phase van deze evolutie beleven. In de omstandigheden waarin deze zich onmiddellijk na den oorlog voordeden, zouden twee of drie geslachten ruimschoots voldoende werk gehad hebben om de diepgaande problemen welke zij doet oprijzen, op te lossen en ervoor de meest geschikte middelen voor de bevordering van de nationale economie op te sporen. Wat is daar in den loop van deze laatste twintig jaren al niet bijgekomen?

Het schadelijk karakter van de belemmeringen welke aan de internationale goederenuitwisseling werden in den weg gelegd, is overbekend.

Op handelsgebied zijn daar de prohibitieve douanetarieven naar het bedrag der heffingen of naar de modaliteit ervan, alsmede de reglementaire bepalingen en administratieve gebruiken die, door een beperkende of verkeerde interpretatie der heerschende beschikkingen, in feite alle buitenlandsche voortbrengselen weren en, tenslotte, willekeurig vastgestelde contingenten. Niet minder belangrijk onder opzicht van internationalen handel, is, op financieel gebied, de scherp uitkomende monetaire onvastheid met alle nadeelen voor de zaken met eenigszins verwijderde vervaltijden, alsmede voor de credietverrichtingen noodzakelijk voor de normale uitvoering van deze zaken, beperkingen in zake geldtransfer, betalingsverbod en -beperking, wisselcontrole en, tenslotte, onontwaarbare clearingnetten (5).

In zeker opzicht, ware het thans vruchteloos een beschrijving te geven van den oorsprong van deze rampspoedige initiatieven en de wijzigingen en omvormingen te volgen welke deze maatregelen in den loop der laatste jaren hebben ondergaan, immers het is uiterst twijfelachtig dat een historisch exposé van de kwestie bevredigend kan bijdragen tot de oplossing der huidige moeilijkheden. Op het oogenblik dat deze initiatieven werden genomen, bleken de ingeroepen of bekende motieven maar al te vaak reeds zeer verschillend te zijn van de werkelijke beweegredenen. Sindsdien hebben de redenen waarom tal van deze maatregelen werden behouden of verscherpt nog enkel een ver verwijderd verband met deze welke eertijds hun invoering konden wettigen. De ondervinding van het verleden kan ons in werkelijkheid slechts op één punt opheldering verschaffen, namelijk de onderlinge afhankelijkheid en de ontontwaarbare vewarring van deze maatregelen. « Tarievenpolitiek, wisselcontrole, kapitaalbewegingen, muntstabilisatie, contingenteringen, clearings, enz., zijn problemen

(5) Verslag van den heer Van Zeeland omtrent de vermindering der internationale handelsbelemmeringen.

welke aan elkaar nauw verbonden zijn. Men kan alleen hopen ze op lossen dan door een algemeene regeling (6) ».

Men vergisse zich nochtans niet. Een algemeene oplossing zou natuurlijk geen volledige bevrediging schenken zoo zij meende voldoende maatregelen voor aanpassing der nationale economische structuren aan de diepere tendenzen welke de evolutie van den internationalen handel voortbewegen en waarvan wij de kenmerken nader hebben omschreven, te mogen verwaarloozen. Bij gebrek aan een dergelijke aanpassing, valt het te betwijfelen, of vooreerst deze oplossing ooit zou worden aanvaard; vervolgens mag worden gevreesd dat deze niet zou worden geduld en dat zij, dienvolgens, niet zou kunnen gehandhaafd blijven. Ongetwijfeld zal men met recht in het midden brengen, dat, behendig en geleidelijk ingevoerd, deze oplossing talrijke landen zou leiden tot het verzaken of ten minste tot het verzachten van de door hen genomen autonome verdedigingsmiddelen en dat zij vandaar een gunstigen invloed zou uitoefenen op het verder succes van een reïntegratie der nationale huishoudingen in een vollediger en rationeeler stelsel van internationale arbeidsverdeeling. Dit veronderstelt nochtans, dat aan het vertrekpunt, alle nationale economische structuren in gelijke mate de reoriëntatie van hun bedrijvigheid hebben aangevat en erin gevorderd zijn, zoodat, geen enkele onder hen lijdt onder een te groote aanvangshandicap. Zoo deze voorwaarden bij het vertrekpunt niet worden verwezenlijkt, ziet men niet in welke algemeene oplossing aan alle landen zonder onderscheid grooter voordeelen zou kunnen waarborgen dan deze welke zij uit den tegenwoordigen toestand halen, vooral welke oplossing bij machte zou zijn een gevaarlooze overgang gepaard met onmiddellijke voordeelen voor al de landen welke aan de verwezenlijking ervan zouden medewerken, te waarborgen. Het is om deze redenen dat de oplossing van het probleem van den internationalen handel in onze tijden vóór alles de oplossing veronderstelt van talrijke vraagstukken van stipt nationalen aard. Het is nauwelijks noodig erop te wijzen, dat zij tallooze aspecten van de maatschappelijke bedrijvigheid raken.

* * *

Het belang van ons land bij een bevredigende oplossing van het probleem van den internationalen handel, werd meermalen in het licht gesteld en leidt onveranderlijk tot het besluit dat de nationale welvaart nauw aan deze oplossing verbonden is. Om te leven en welvarend te zijn moet België exporteeren. Het volstaat evenwel niet deze overtuiging te bevestigen. Wij moeten er daarenboven onze houding en initiatieven naar richten. Welnu, bovenstaande beschouwingen laten vermoeden dat het vraagstuk van den Belgischen uitvoer fundamenteel een probleem is van aanpassing van onze nationale economische structuur aan de meer langdurige tendenzen waardoor de evolutie

(6) Verslag van den heer Van Zeeland omtrent de vermindering der internationale handelsbelemmeringen.

van den internationalen handel wordt gekenmerkt en welke de gebeurtenissen van deze laatste jaren zoo sterk naar voren hebben gebracht. Het vormt dus een aspect van een meer omvangrijk vraagstuk dat alle uitingen van onze economische bedrijvigheid omvat. Aldus beschouwd, is het klaarblijkend dat de houding welke wij ten opzichte van het probleem aannemen en dat de initiatieven tot oplossing waarvan wij getuige zijn, niet meer onverschillig staan tegenover den loop der gebeurtenissen welke wij ondergaan.

Wat nochtans de diepere beteekenis zij van deze langdurige tendenzen en wat, dientengevolge, de aandacht welke zij verdienen, men moet erkennen dat, om tallooze redenen, het niet noodzakelijk steeds deze diepere krachten zijn die pogen de kenmerken van de economische activiteit en hun evolutie te regelen. Men dient zich hierover niet te verwonderen. Het leven der volkeren evenals dit der individuën organiseert zich inderdaad van oogenblik tot oogenblik. Zoowel voor de collectiviteiten als voor hun leden, wordt het later bestaan door den tegenwoordigen toestand bepaald. Daarenboven is de mensch zóó gemaakt dat onmiddellijke belangen op hem altijd méér indruk maken dan verdere belangen waarvan het onzeker karakter hem nooit ontgaat; ware het anders, dan nog zou het hem zeer dikwijls onmogelijk zijn zijn initiatieven te oriënteren met het oog op deze verre voordeelen, hoe kostbaar ze ook wezen, daar de onmiddellijke nooden van het bestaan het vóór alle andere beschouwingen moeten halen. Zooals te begrijpen valt, zijn de gemeenschappen in dit opzicht niet verschillend van de individuën waaruit ze zijn samengesteld (7).

Indien dit zoo is, dan is de aanpassing van een economische structuur aan de langdurige tendenzen innig verbonden met de tijdelijke en veranderlijke omstandigheden waarin deze aanpassing moet geschieden. Deze omstandigheden ontwikkelen zich inderdaad niet zonder elken dag nieuwe en talrijke problemen te doen oprijzen waarvan, over 't algemeen, de oplossing niet ongestraft kan worden uitgesteld. Onder opzicht van het grondprobleem van de langdurige structuraanpassing, kunnen deze bijzondere problemen zeer bijkomstig schijnen. Daaruit volgt evenwel niet, dat, van dit zelfde oogpunt beschouwd, de voor deze problemen voorgestelde oplossingen onverschillig zouden zijn. Want, terwijl zij de algemeene voorwaarden van de economische bedrijvigheid wijzigt, beïnvloedt het invoeren van deze oplossingen in feite de evolutie van een structuur en brengt deze dus nader tot of verwijdert ze van de langdurige tendenzen waarnaar zij zich moet schikken. Zoo men dan rekening houdt met het feit dat de opportuniteit van deze bijzondere oplossingen veel gemakkelijker zal

(7) Sommigen nochtans zijn de meening toegedaan, dat de ontwikkeling van de Staatseconomie ten koste van de particuliere economie, de uitwerking bevordert van een economische politiek op langen termijn en, in zekere mate, het veld der initiatieven welke verenigbaar zijn met de onmiddellijke behoeften van de gemeenschap, uitbreidt. Zoo dit het geval is, kan deze verandering in den organisatievorm der nationale economie noodzakelijk de tendenzen beïnvloeden welke de internationale economische betrekkingen richten.

gewaardeerd worden uit hoofde van de onmiddellijke verdiensten dan omwille van hun verdere voordeelen, moet men noodgedwongen ook de diepere beteekenis van deze gebeurlijkheden erkennen, wanneer het gaat om den vooruitgang van een economische structuur in de richting van haar aanpassing aan de langdurige tendenzen die zich aan haar opdringen. In tijden van economische en sociale verwarring moet de invloed van deze gebeurlijkheden in dit opzicht feitelijk overheerschend zijn.

In den loop van deze laatste jaren, heeft de Belgische uitvoer het hoofd moeten bieden aan binnen- en buitenlandsche gebeurlijkheden, die, al dan niet uitzonderlijk in de geschiedenis van een land, er onvermijdelijk hun stempel hebben op gedrukt. Was deze invloed dan zóó overheerschend, dat hij den weg versperde voor de langdurige tendenzen welken den internationalen handel leiden en waarin onze economie zich tenslotte zal moeten schikken? Het was interessant het op te sporen.

Het is om tot het onderzoek van deze kwestie bij te dragen, dat het *Tijdschrift voor Inlichting en Documentatie van de Nationale Bank* een geheel van studies zal publiceeren welke de verschillende aspecten van het probleem van den Belgischen uitvoer, in onzen tijd, zullen ontleden. In dit nummer, omschrijft de heer DE LEENER, hoogleeraar aan de Universiteit te Brussel, nauwkeurig den aard van onzen uitvoer. Onder andere problemen welke het voorwerp van later te publiceeren studies zullen uitmaken, citeeren wij een uiteenzetting van de Belgische handelspolitiek, een onderzoek van het probleem van de exportfinanciering, een studie omtrent de rol van de ententes en kartels in de ontwikkeling van de internationale economische betrekkingen, een analyse van den kostprijs als determineerend element van de productie, een studie van de evolutie van de ruilvoorwaarden van onzen buitenlandschen handel en, tenslotte, de algemeene organisatie van onzen buitenlandschen handel en zijn evolutie.

OVER DEN AARD VAN DEN BELGISCHE UITVOER

door den heer Georges DE LEENER,

Hoogleraar aan de Universiteit te Brussel.

In geen enkel land is de economische organisatie, in haar geheel beschouwd, oorspronkelijk op den uitvoer ingesteld. De voortbrenging van de meest uiteenlopende ondernemingen, heeft, in 't algemeen, als primair doel de uitbating van de binnenlandsche markt, in verband met de behoeften, die zij op winstgevende wijze trachten uit te baten. Het is om hun overtollige productie te plaatsen dat dezelfde voortbrengers ook buitenlandsche afzetgebieden opzoeken, zelfs al kunnen deze — zooals wij in het vervolg zullen vaststellen — naderhand de bovenhand op den nationalen afzet verkrijgen. Deze algemeene opmerking sluit niet de mogelijkheid uit, in een zeer geëvolueerde economische inrichting, van het oprichten van ondernemingen wier uitsluitend, of ten minste voornaamste doel weze de voortbrenging van goederen bestemd voor verkoop in het buitenland. Opat dit hun oogmerk kunne worden, is het noodzakelijk, dat bijzonder gunstige omstandigheden tot het nastreven van een of andere productie vereenigd zijn en een voldoende bestendigheid bieden.

Ook ware het ons niet mogelijk den aard van den Belgischen uitvoer — dien wij weldra nader zullen omschrijven — met eenige juistheid te verklaren, zoo wij niet vooraf enkele algemeene beschouwingen gaven betreffende de Belgische voortbrenging.

* * *

In België wordt zoowel aan industrie als aan landbouw gedaan. Beide hebben een zeer uiteenlopenden invloed op onzen export. Het respectievelijk aandeel van hun producten in onzen gezamenlijken uitvoer naar de waarde beschouwd, is zeer ongelijk. De exportwaarde is aanmerkelijk hooger voor de industrieproducten. Deze vergelijking is evenwel niet afdoend. Nuttiger is, voor een vergelijking van den landbouw- en nijverheidsexport, zich te plaatsen op het standpunt van hun gevolgen op de nationale economie van België. In dit opzicht, zullen twee wel onderscheiden groepen beschouwingen tot tegengestelde conclusies leiden.

Het is eenieder bekend, dat de Belgische nijverheidsproductie voor een zeer belangrijk deel het gevolg is van de bewerking van uit het buitenland ingevoerde grondstoffen. Bij de detailontleding van onzen uitvoer zullen wij er in ontdekken aanzienlijke hoevee-

heden min of meer bewerkt metaal, textieldraad, weefsels, enz., die in het land met in het buitenland aangekochte grondstoffen werden vervaardigd, als ijzererts, ruw metaal, katoen, wol, vlas, enz. Op onze handelsbalans, heeft de in de actiefzijde geboekte industriele uitvoer een tegenwaarde in de passiefzijde, nl. de invoerwaarde der grondstoffen die voor hun vervaardiging hebben gediend. De uitvoerwaarde van deze producten vormt dus geen netto winst voor de betalingsbalans van het land. Geheel anders is de toestand voor de landbouwvoortbrengselen. Op zeer weinig na vereischt hun productie geen belangrijke aanvoeren van het buitenland. De uitgevoerde hoeveelheid werkt des te gunstiger in op de betalingsbalans. Aldus gezien, is de landbouwuitvoer, bij gelijke waarde en prijs, voor het land van grooter beteekenis als den nijverheidsuitvoer.

Zoo men integendeel de economische bedrijvigheid van de bevolking in 't oog houdt, moeten de industrieproducten als het gunstigst worden beschouwd. In deze producten is veel arbeid geïncorporeerd, wat, enkele zeldzame uitzonderingen niet te na gesproken, zijns gelijke in geen enkele uitvoer van landbouwproducten vindt. Deze arbeid is een bron van inkomsten die een goed deel van de Belgische bevolking leven doet door haar rechtstreeksche bestaansmiddelen te verschaffen. De uitgaven die er uit voortvloeien in de meest verschillende aankopen, verschaffen aan degenen bij wien ze aankopen onrechtstreeksche bestaansmiddelen. Deze invloed van den industrieelen uitvoer is niettemin zeer ongelijk al naar de producten en staat in verband met de hoeveelheid handenarbeid die voor elk bedrijf tusschenkomt, rekening houdend met den arbeid die reeds daarvoor in de grondstoffen of halffabrikaten was vervat. Volgens twee enquêtes ingesteld door het Centraal Nijverheidscomité (1), zou de arbeid gemiddeld voor 50 à 70 pCt. tusschenkomen in het geheel der groefproducten. Alléén voor rechtstreeksche arbeid, zouden de loonen voor 30 pCt. tusschenkomen in de productie van vlas-, hennep- en jutegarens in 't algemeen. Hun aandeel ware, anderdeels, slechts gemiddeld 8 1/2 pCt.

(1) HENRY COHEN. *Une enquête sur la proportion de main-d'œuvre dans les diverses industries belges*, Bruxelles, Comité central industriel de Belgique, 1933, en PAUL VAN LINT. *Incidence de la main-d'œuvre sur le prix de revient de diverses industries belges*, Bruxelles, Comité central industriel de Belgique, 1938.

in de productie van katoenspinnings. Het zou, over 't algemeen, begrepen zijn tusschen 20 à 45 pCt. in de metaalbouwbedrijven en slechts 11 pCt. bedragen bij de suikerfabricage. Al deze cijfers zouden, wil men rekening houden met de onrechtstreeksche loonen, in zeer uiteenlopende verhouding — gemiddeld een vierde (2) — dienen verhoogd.

Wij hebben er aan gehouden dit verschil tusschen de gevolgen van den Belgischen uitvoer al naar gelang deze slaat op nijverheids- of landbouwproducten, te onderlijnen, niet enkel omwille van het belang en de bijzondere beteekenis van de eerste in onzen uitvoer, maar ook omdat het noodig is den nadruk te leggen op het belang dat daarenboven het onderscheid biedt tusschen alle industrieproducten door België uitgevoerd in verband met hun productievoorwaarden. Men zal tevens begrijpen hoe nuttig het is de samenstelling van den uitvoer te ontleden. Van het standpunt uit van de economische bedrijvigheid en het nationaal inkomen, is het geenszins onverschillig dat de uitvoer die, bij voorbeeld, 10 millioen frank vertegenwoordigt, samengesteld is uit gewalst staal of elektrische machines. Bij gelijke waarde, hebben deze laatste een grootere beteekenis voor het land dan den uitvoer van rechtstreeksche voortbrengselen van onze pletterijen.

De respectievelijke plaatsen van deze verschillende voortbrengselen van landbouw en nijverheid in onzen uitvoerhandel zijn niet te wijten aan toevallige omstandigheden. Zij staan in rechtstreeksch verband met de Belgische productiestructuur, welke op haar beurt het gevolg is van een welbepaald determinisme. Om den aard van den Belgischen uitvoer te verstaan en om de mogelijke veranderingen in haar samenstelling te beoordeelen, moeten wij onze aandacht richten naar de oorzaken welke van onze landbouw en nijverheid gemaakt hebben wat ze thans zijn.

Herinneren wij vooreerst aan de natuurlijke hulpbronnen van het land, die, behalve wat steenkool betreft, vrij gering zijn. Een goed deel van onze landbouwgronden was oorspronkelijk zeer weinig vruchtbaar. In den ondergrond neemt de steenkool een voorname plaats in. De steenkolenlagen zijn zeer rijk, vooral in verhouding tot de bevolking en de uitgestrektheid van het land. In dit opzicht is België bevoordeeld, maar de uitbating vergt veelal groote uitgaven. Vermelden wij verder het bestaan van groeven van porfier, zand- en kalksteen, zand voor glasfabrieken, klei en andere kneedbare stoffen, leisteen en tenslotte — thans zoo goed als uitgeput — ijzer- en zinkerts, en zoo hebben wij in 't kort de balans geschetst van de natuurlijke hulpbronnen van het land.

Geén dezer elementen bleef zonder belangrijke gevolgen voor de nijverheidsoriëntatie van België, géén ervan blijft thans zonder invloed op de samenstelling van onzen uitvoer. Men denke hierbij aan den invloed van de groote hoeveelheden steenkolen en cokes,

gewalst staal, de menigvuldige voortbrengselen van het glasbedrijf, van de bouwmaterialen vanaf bakstenen en plaveien tot cement en andere vuurvaste producten, voortbrengselen van de scheikundige nijverheid, zink in staven of gewalst, machines en, over 't algemeen, producten van de zware nijverheden.

Dat deze het grootste deel van onzen export uitmaken en dat hun aard bepaald wordt door het determinisme waarvan wij enkele essentiële factoren hebben onderlijnd, zal volledig blijken uit enkele korte commentaar. Wij hoeven niet lang te verwijlen bij de plaats van de steenkool in onzen uitvoer, men weet immers reeds dat België ruim van steenkoollagen is voorzien. Alleen kan worden aangestipt, dat onze uitvoer binnen zeer enge grenzen van bestemming en steenkoolsoort blijft. Dit staat in nauw verband met de hooge kostprijzen van onze kolen, welke, dienvolgens, slechts afzetgebieden kunnen bereiken waar hun verkoopprijzen niet prohibitief werken uit hoofde van de mededinging van andere in gunstiger voorwaarden opgedolven steenkool.

De overvloed van de steenkool in ons land verklaart den groei van deze nijverheden welke groote hoeveelheden steenkool verbruiken. Zoo men hierbij voegt de invloed uitgaande van het bestaan van lagen die vroeger zinkertsen of andere minerale stoffen hebben bevat, dienende tot grondstof voor verschillende producties, zal men begrijpen dat de ijzer-, staal-, zink-, glas-, cementnijverheden, de steenbakkerijen, de fabrieken van vuurvaste materialen, van ceramische en chemische producten, verschillende zware industrieën, het overgrootste deel uitmaken van de nijverheidsstructuur van ons land en dat zij een belangrijke plaats in onzen uitvoerhandel bekleeden.

Een andere bijzondere omstandigheid in het determinisme van onze industriele ontwikkeling is ons hoog bevolkingscijfer, dat een aanzienlijke reserve aan werkkrachten bevat. Om verschillende redenen van maatschappelijken en economischen aard, staat o.m. een belangrijk aantal vrouwelijke werkkrachten ten dienste van onze industrie. Daarin ligt een der voornaamste oorzaken van den bloei van onze textielnijverheid waar vrouwenarbeid in groote mate wordt vereischt. De voortbrengselen zijn er zeer uiteenlopend. Zij omvatten draad en weefsels van katoen, wol, vlas, kunstzijde, jute of hennep, welke wij later onder de voornaamste posten van onzen nationalen uitvoer zullen terugvinden.

Ieder land biedt, aardrijkskundig gesproken, een eigen uitzicht. De ligging van België, midden in een gebied van intensieve productie en ruilverkeer, is belangrijk voor haar gevolgen op de bestemming en samenstelling van onzen uitvoer. Wij bedoelen het gebied omvattend Groot-Brittannië, Nederland, Noord-Frankrijk, West-Duitschland, ja ook Zwitserland, Noord-Italië en het Groothertogdom Luxemburg. Geen land ter wereld kan bogen op een zoo intense economische bedrijvigheid op alle gebied. In de centrale positie welke ons land bekleedt, vindt men de verklaring waarom het er een goed deel van haar

(1) *Ibid.*, bl. 24.

afzet vindt en de uitvoer dusdanig is samengesteld dat hij beantwoordt aan de behoeften van de omliggende markten, welke hij in bijzondere voorwaarden kan voeden.

Mede met deze voor het economisch leven van België determineerende aardrijkskundige ligging verklaart een andere omstandigheid het specifiek karakter ervan. Wij bedoelen de ligging aan de Noordzee en de monding der Schelde. De geringe oppervlakte van ons grondgebied maakt, dat de afstand van de haven van Antwerpen gemiddeld 100 km. bedraagt. Dit heeft voor ons land verschillende belangrijke gevolgen. Zoo voor den invoer van grondstoffen als voor den uitvoer van haar eigen voortbrengselen, geniet België van zeer lage vervoerkosten. Het is van niet geringe betekenis, dat wij in onze behoeften aan allerlei overzeesche grondstoffen kunnen voorzien en van de meerwaarde van hun verwerking genieten. De bloei van de transformatiebedrijven wordt erdoor begunstigd. Bij den uitvoer ter zee genieten dezelfde nijverheden van genoemde omstandigheid doordat zij hun producten naar de verschepingshaven kunnen zenden zonder dat hun kostprijs in overdreven mate door de transportkosten wordt bezwaard. Dit verklaart waarom België veel grondstoffen uitvoert na ze te hebben verwerkt of enkel ruw bewerkt of toebereid. Dezelfde geringe transportkosten verklaren mede het overwicht van deze bedrijven die hun bewerking niet doorvoeren tot het volledig afgewerkt product. Het is niet vereischt dat hun voortbrengselen een hooge specifieke waarde hebben om de vervoerkosten te dragen, daar deze om hoogervermelde redenen betrekkelijk gering zijn.

Overgaand tot den landbouw, om deze op zijn beurt naar de voornaamste takken van zijn voortbrengselen in hun gevolgen op den landbouwuitvoer te beschouwen, zullen wij allereerst de invloed daarop van de groote bevolkingsdichtheid nagaan. Op het eerste gezicht, en op geheel abstracte wijze, zou het kunnen schijnen, dat een land met een zoo dichte bevolking als België niet bij machte zou zijn ook maar enkele van de voortbrengselen van zijn teelten uit te voeren. Immers, wanneer een gebied een bevolking heeft van 265 inwoners per vierkante kilometer, schijnen er geen voldoende landbouwproducten voorhanden te zijn om in het levensonderhoud van zijn bevolking te voorzien, te meer daar op 3 miljoen hectaren, er enkel 1.800.000 aan den landbouw zijn gewijd. De kwestie is echter veel ingewikkelder als deze simplistische beschouwingen laten vermoeden. Het is een uitgemaakt feit, dat onze landbouw onvoldoende is voor onze behoeften. Wij importeerden jaarlijks voor aanzienlijke bedragen levende dieren, eetwaren en dranken. Onder dezelfde rubrieken van den buitenlandischen handel komt niettemin ook uitvoer voor. Het verschil tusschen in- en uitvoer ervan vormt het voedingstekort van het land. De schijnbare paradox van dezen toestand vindt haar verklaring in de specialisatie van de voortbrenging zoowel naar den aard of naar de hoeveelheid der goederen als naar het tijd-

stip van het jaar waarop zij aan de markt dienen te worden geleverd. Hetzelfde land dat op bepaalde maanden aardappelen importeert kan er op andere tijdstippen uitvoeren zoo een tijdsverschil tusschen de oogsten bestaat. Anderdeels heeft de paardenfokkerij in België sedert lang een groote uitbreiding genomen, en heeft door het buitenland zeer geprezen paarden voortgebracht. Zij vormen een belangrijke post van het aandeel van den landbouw in onzen uitvoer.

De verscherping van de voorwaarden der internationale mededinging, alsmede het zoeken naar het meest winstgevend bedrijf, heeft in den landbouw veranderingen teweeggebracht die haar weerslag hebben gehad op het groeiend aandeel van den landbouw in onzen gezamenlijken uitvoer. In een lezing over het Belgisch landbouwvraagstuk schetste J.-L. FRATEUR, hoogleeraar aan de Universiteit te Leuven, in 1935 deze evolutie in de volgende kenschetsende bewoordingen : « Voor onze landbouw stonden slechts twee wegen open : ofwel verdwijnen ofwel een nieuwe richting kiezen ten einde aan de wereldmededinging het hoofd te kunnen bieden. Het is deze laatste weg welke werd ingeslagen en, het dient gezegd, met succes. Slechts over weinig gronden beschikkend heeft men de voortbrenging geïntensifieerd m.a.w. het scheppen van rijkdom per eenheid van oppervlakte. Men heeft aan verticale landbouw gedaan, aldus het tekort aan horizontale ruimte aanvullend. Onze landbouwers hebben zich van lieverlede gespecialiseerd in het voortbrengen van producten welke een maximum technisch geschoolde handenarbeid vereischen en een maximum productieve waarde per eenheid van beteelde oppervlakte verzekeren. De vervanging van tarwe — waarvan de bruto productiewaarde fr. 4.000 per hectare bedraagt — door witloof, met een bruto productiewaarde van fr. 17.000 is een voorbeeld onder vele andere. » Zoo werden vele teelten uitgevoerd of nieuw ingevoerd als deze van groenten, fruit, bloemen, konijnen, de productie van eieren, enz., die aan den Belgischen landbouw een nieuw uitzicht hebben gegeven en welke een toenemend aandeel van den landbouw in den uitvoer voor gevolg hadden. Men kan ze met eenige juistheid terugvinden in een gedetailleerde ontleding van de rubrieken van den uitvoerhandel, mits enkele nadere gegevens omtrent hun belangrijkheid en hun buitenlandische bestemming.

* * *

Door de hooger uiteengezette invloeden, is in België een bijzondere industriële en landbouwstructuur tot stand gekomen, welke tegelijkertijd voldoet aan de behoeften van den binnenlandischen handel en tot het evenwicht van de handelsbalans bijdraagt.

Opvallend is in de nijverheid, onder de verschillende activiteiten beoordeeld naar de bezette werkkrachten, de groote plaats welke de metaal-, textiel-, bouw-, steenkool-, kleding-, voedings-, hout- en meubelnijverheden bekleeden.

Graag zou men hun respectievelijk aandeel in de Belgische industrie waarvan onze uitvoer afhangt, meten, steunende op de waarden van hun voortbrengselen, vooral indien het mogelijk ware de detailgegevens van deze laatste te kennen. Helaas zijn daaromtrent zeer weinig gegevens voorhanden. Daarenboven dragen zij noodzakelijk een zeer onzeker karakter uit hoofde van de schommelingen van de prijzen per eenheid der producten volgens den toestand van de conjunctuur. Voor de gezamenlijke steenkolen, heeft de jaarlijksche productiewaarde in de laatste jaren *grosso modo* geschommeld tusschen 2 en 5 milliard frank. De groeven, met een productiewaarde van 400 à 900 millioen frank, blijken in dit opzicht veel minder belangrijk. In de ijzer- en staalnijverheid schommelt de productiewaarde tusschen 1 1/2 milliard en nagenoeg 4 milliard.

Deze verschillende nijverheden, waarvan het bestaan in België door hoogervermelde beschouwingen werd verklaard, nemen in onzen uitvoerhandel een zeer ongelijke plaats in. De verscheidenheid hunner producten is zeer groot, voornamelijk in de textiel- en metaalindustrie. Vele hunner activiteiten beperken zich tot een eerste bewerking der ruwe stoffen. Zoo is bij voorbeeld in de textielnijverheid een zeer groote hoeveelheid grondstoffen waarvan de verwerking niet verder gaat dan de draadfabricage. Voor sommige nog minder als bij voorbeeld voor wol, die slechts wordt gewassen, of vlas, dat enkel wordt geroot.

Zelfs wanneer de bewerking tot de volledige afwerking wordt doorgevoerd, hebben de omstandigheden de Belgische nijverheid zoodanig georiënteerd dat zij niet het maximum verwerking, respectievelijk afwerking bereiken. Dit komt, te oordeelen naar de statistieken van onzen buitenlandschen handel, vooral tot uiting in den machinebouw. Bij voorbeeld in 1936, voor het mechanisch gereedschap (werktuigmachines) bedraagt de waarde per kilogram der machines welke in België worden geconstrueerd en daarna uitgevoerd, circa 10 frank, terwijl zij ruim 16 frank bedraagt voor de buitenlandsche machines welke bij ons worden ingevoerd. Hetzelfde geldt voor de machineonderdeelen, e.d.m.

De producties waarvan sprake overtreffen in vele gevallen in aanzienlijke mate de opsloringskracht van de binnenlandsche markt. De ondernemingen die zodoende over een overschot van producten beschikken, bestemmen deze voor den uitvoer. Terwijl zij méér voortbrengen dan de binnenlandsche markt kan opnemen, speculeeren zij, eensdeels op het onmiddellijk gevolg van de toeneming van hun productievolume en op de correlatieve winstmogelijkheden voor grootere kapitalen en, anderdeels, op het onrechtstreeksch voordeel dat voortspruit uit de verlaging van hun kostprijs in verband met de quantitative vermeerdering van hun producten. Dit tweede oogmerk is gesteund op de wet der méér dan evenredige meeropbrengsten, krachtens dewelke de kostprijs min of meer snel vermindert naarmate het productievolume toeneemt. Dit wordt in alle industrieën niet

in gelijke mate gevoeld. Zoo is bij voorbeeld in een katoenweverij de kostprijsvermindering bij een toeneming van de geweven hoeveelheden minder gevoelig dan den kostprijs per m² gegoten glas in een glasfabriek bij een quantitative vermeerdering per jaar.

De oriëntatie van de industriele activiteit van het land naar de buitenlandsche markt wordt eveneens beïnvloed door den graad van concentratie der bedrijven. Welnu in enkele categorieën van Belgische nijverheden als bij voorbeeld het ijzer- en staalbedrijf, de vlasspinnerij, de bouw van electrisch materiaal, de glasfabricage, is deze concentratie ver doorgevoerd. Zij is er tegelijkertijd bepaald geworden door overwegingen van technischen en economischen aard. Onder opzicht van den aard van den Belgischen uitvoer heeft zij een dubbel gevolg. Ten eerste dient opgemerkt, dat een onderneming met groote productie als gevolg van een ver gevorderde concentratie aan groote risico's ware blootgesteld zoo haar lot uitsluitend aan de verkoopmogelijkheden van een zoo enge markt als de Belgische was verbonden. Zij zou nu eens aan mogelijke werkloosheid zijn blootgesteld, dan weer een overdreven aantal bestellingen boeken. Ten einde zich meer bestendig van orders te voorzien moeten zij kunnen steunen op den regelen invloed welke het gevolg is van veelvuldige afzetgebieden en van een uitgebreide internationale markt. Ten tweede vergemakkelijkt de concentratie der ondernemingen den uitvoer. De buitenlandsche orders bestaan meestal uit groote bestellingen welke de kleine ondernemingen niet bij machte zijn binnen een bepaalden tijd uit te voeren. Deze laatste kunnen evenmin beschikken over de noodige actiemiddelen voor de uitbating van de internationale markt. Groote ondernemingen kunnen er gemakkelijk in voorzien door in het buitenland hun eigen verkoopdiensten in te richten, door vertegenwoordigers opdracht te geven in hun naam te handelen of door hun belangen toe te vertrouwen aan agenten welke tegen commissieloon werken. Kleine ondernemingen kunnen zich dergelijke middelen niet veroorlooven.

Bovenstaande beschouwingen verklaren het zeer ongelijk aandeel van hun respectievelijke productie welke de verschillende Belgische industrieën voor den afzet in het buitenland bestemmen. Tal van Belgische nijverheden voeren méér dan 50 pCt. van hun productie uit. Volgens een enquête van het Centraal Nijverheidscomité van België (3), is dit het geval met de voortbrengers van Portland-kunsteement, de hoogovens, staalfabrieken en pletterijen, draadtrekkerijen en nagelfabrieken, voortbrengers van landbouwmachines, glasfabrieken, vensterglas, fabricage van superphosphaat en kunstmest, lijmstoffen, scheikundige lucifers, stearine en kaarsen, katoenweverijen, voortbrengselen van kunstzijde, katoenen dekens, zinkfabrieken, kaardwolspinnerijen, vlas-, tapijt-, wol-, papier- en karton-, emailleerindustrieën, enz.

(3) HENRI LAVACHERY. *Enquête sur l'importance respective du marché intérieur et du marché extérieur pour l'industrie belge*. Brussel, Centraal Nijverheidscomité van België, 1933.

Voor enkele dezer nijverheden is het aandeel van den uitvoer bijzonder hoog, hoewel schommelend al naar gelang de jaren. Voor de spiegelglasnijverheid schommelt deze tusschen circa 80 à 90. Evenzoo voor de vensterglasfabricage. In de zinkfabrieken, vertegenwoordigt de uitvoer in bepaalde jaren ruim 90 pCt. en in andere jaren amper 50 pCt. van de productie. Andere bijzonderheden dienen onthouden. Van 1922 tot 1931, schommelde het percentage geëxporteerde katoendraad tusschen 9 en 22 pCt. van de totale productie, terwijl het percentage van den uitvoer van katoenen weefsels over 't algemeen 60 à 65 pCt. bedraagt.

Het speciaal geval van de steenkolen moet afzonderlijk worden beschouwd en is belangrijk daar de gezamenlijke Belgische steenkool-, cokes- en briket-tenuitvoer een hooge waarde vertegenwoordigt, welke, bij voorbeeld, in deze laatste jaren ruim één milliard bedroeg, of ongeveer het twintigste deel van onzen totalen uitvoer. In onderhavig geval is de bijzonderheid te wijten aan het feit, dat België niet méér kolen voortbrengt dan voor zijn verbruik zijn vereischt en zelfs in sommige jaren het verbruik de nationale voortbrenging met verschillende millioenen tonnen overtreft, met inbegrip van het verbruik van het Groot-hertogdom, dat met België deel uitmaakt van het Belgisch-Luxemburgsch Economisch Verbond waarop alle statistieken van den buitenlandschen handel betrekking hebben. Het betreft hier nochtans slechts een schijnbare anomalie, die kan worden verklaard door de aardrijkskundige voorwaarden van de mededinging tusschen Belgische en vreemde steenkolen, alsmede wegens de kwaliteitsverschillen. Sommige Belgische mijnen zenden huisbrand naar Frankrijk; andere leveren er cokes; terzelfdertijd worden Duitse en Engelsche kolen verkocht in bepaalde streken van België welke ver van onze mijnen afgelegen zijn. Men begrijpt zodoende dat de nijverheden waarvan in de producten — t.a.v. hun waarde — hooge transportkosten vervat zijn, aanleiding geven tot uitvoer, dán wanneer hun productie, zoo de vreemde mededinging er niet was, volledig door de binnenlandsche markten zou kunnen opgenomen worden.

De landbouwstructuur, waarvan wij de omvorming onder den druk van de mededinging der uitheemsche landbouwproducten hebben uiteengezet, geeft ook aanleiding tot een overtollige voortbrenging, welke den nationalen uitvoer vergroot. De in dit opzicht meest interessante takken zijn de paardenfokkerij, konijnteelt, hoenderteelt met eierproductie, de teelt van aardappelen, cichorei, de boomgaarden en druiven-serren, groenten- en bloementeelt. Hun voortbrengingsvoorwaarden, totaal verschillend van deze der industrie, beïnvloeden hun uitvoerregime. Onder deze activiteiten, beschouwd onder oogpunt van hun aandeel in den uitvoer, kan men verschillende categorieën onderscheiden. De eene leggen zich toe op het voortbrengen van een waar, waarvoor de buitenlandsche koopers een hooger prijs aanbieden dan

dezen welke in België zou worden verkregen. Dit is o.m. het geval voor een deel van de druivenproductie van Hoeilaart en ook voor de serremeloenen. In een andere groep komen de voortbrenging van aardappelen, vroegrijpe bloemkoolen en sommige eerste jonge groenten welke in betrekkelijk groote overvloed worden voortgebracht t.a.v. hetgeen de binnenlandsche markt tegen loonende prijzen zou kunnen opnemen: het is voor een goed deel een kwestie van tijdelijke of seizoensinvloeden welke aanleiding geven tot tijdsverschillen tusschen de producties in de verschillende landen. Tenslotte zijn er producten, als bij voorbeeld witloof, die een specialiteit zijn van den Belgischen landbouw en in geen enkel ander land worden voortgebracht. Bij dezelfde categorie dienen gerangschikt, de paardenfokkerij, waarvan de productie eveneens de behoeften van het land overtreft. Onze paarden genieten in het buitenland een goede faam uit hoofde van hun buitengewone hoedanigheden.

Numerieke gegevens omtrent de respectievelijke percentages van deze uitgevoerde landbouwvoortbrengselen zijn niet voorhanden. Zonder vrees voor vergissing mag men nochtans bevestigen, dat, in het geheel, de hoeveelheden ervan welke in het buitenland worden verkocht veel geringer zijn als de corresponderende aandeelen welke wij hooger omtrent onze verschillende exportindustrieën hebben aangegeven. Hoendereieren zijn wel één van de producten welke, althans in sommige jaren de grootste beteekenis onder den landbouwuitvoer van België hebben verkregen. In 1929 werden er tot 695 millioen stuks uitgevoerd; maar deze uitvoer vertegenwoordigde nauwelijks het derde deel van de totale eierproductie van het land.

Dit verschil tusschen industrie en landbouw wordt klaar wanneer men het oog houdt op hun welonderscheiden productievoorwaarden. De wet van de méér dan evenredige meeropbrengst maakt dat de industrie geniet van nieuwe kostprijnsverminderingen naarmate het volume van verkoop en productie toeneemt. Hetzelfde kan niet worden gezegd van de landbouwondernemingen, welke dus niet zooveel belang hebben naar verruiming van hun afzetgebied uit te zien om in grootere hoeveelheden te kunnen voortbrengen. Nochtans moet hierin ook een uitzondering worden gemaakt voor de landbouwvoortbrengselen welke naderhand een bewerking ondergaan in de industrieën met min of meer sterke outilleering. De inmaak van groenten, in België zeer ontwikkeld, vormt in dit opzicht een teekenend voorbeeld. Deze is in een klein aantal ondernemingen geconcentreerd welke werkelijk het kenmerk van de groote industrie vertoonen. De teelt der groenten voor hun bevoorrading in grondstof bekleedt in dit opzicht een voorname plaats onder de landbouwbedrijvigheden voor onzen uitvoer.

* * *

In bovenstaande ontleding zal de lezer de verklaring hebben gevonden van het aandeel van talrijke takken van industrie en sommige takken van den

landbouw in den buitenlandschen handel van België. Wij hebben nochtans enkel de voornaamste of de meest interessante behandeld. Het zou inderdaad saai geweest zijn een opsomming te geven van al onze industriele of landbouwvoortbrengselen waarvan de producten op de lijst van onzen uitvoer voorkomen, te meer daar voor talrijke onder hen de uitgevoerde hoeveelheid slechts een geringe relatieve belangrijkheid biedt of een gelegenheids- of bijkomstig karakter draagt.

Zonder ons verder om onbeduidende details te bekommeren, zullen wij thans de uitvoer in zijn geheel beschouwen, steunende op de gegevens van de officieele statistieken van den buitenlandschen handel. Eerst dient opgemerkt, dat deze statistieken betrekking hebben op den uitvoer van het Belgisch-Luxemburgsch Economisch Verbond. Bij den waarlijk Belgischen uitvoer komt dus deze van Luxemburg voor. Dit kan evenwel alleen aanleiding geven tot gevoelige afwijkingen voor de voortbrengselen van de ijzeren staalnijverheid, waarvan de belangrijkheid in Luxemburg tot twee derden van de Belgische reikt.

Om de gezamenlijke uitvoer van een land naar zijn juiste beteekenis te beoordeelen, is de kennis van de waarde der onderscheidene producten onmisbaar. Inderdaad, bij ontstentenis van dit gegeven zou geen andere maatstaf voorhanden zijn als deze gesteund op gewicht of omvang; aldus beschouwd zou de kennis van den gezamenlijken uitvoer geen zin hebben. De belangrijkheid van den uitvoer van een land kan niet worden beoordeeld naar het aantal tonnen of kubieke meter. België zou veel aanzienlijker tonnages als het huidige gewicht van haar uitvoer kunnen uitvoeren en toch een betalingsbalans hebben die in een wanhopigen toestand verkeert, zoo de betrokken tonnages slechts een geringer waarde vertegenwoordigden. Anderzijds zou de kennis van een globaal tonnage bekomen door optelling der hoeveelheden baksteen, kostbare zijdewaren en juistheidswerktuigen bedrieglijk zijn. Voor de optelling moet men dus noodgedwongen op de uitvoerwaarde steunen. Dit leidt evenwel tot twee voorname tegenwerpingen.

De eerste slaat op de onzekerheid omtrent de waarde waarvoor de geëxporteerde goederen op de statistiek van den buitenlandschen handel staan ingeschreven. Het lijkt geen twijfel dat de juistheid ervan te wenschen overlaat. Tweede bedenking: volgens de wisselvalligheid van afzetgebieden en conjunctuur, ondergaan de goederen prijsschommelingen gaande van het enkelvoudige tot het dubbele. De muntschommelingen komen deze afwijkingen nog vergrooten. Bijgevolg kan, bij een onveranderde globale waarde, de uitvoer in feite zeer ongelijk zijn wat betreft deze goederen, naar gelang de eenheidsprijzen van de betrokken artikelen min of meer gestegen of min of meer gedaald zullen zijn.

Als eerste aanduiding en onder alle voorbehoud omtrent de werkelijke waarde, beschouwen wij de totale uitvoerwaarde van het Belgisch-Luxemburgsch Economisch Verbond in 1937. De gezamenlijke

waarde was 25 milliard 689 millioen frank. Dit cijfer is misschien minder interessant op zichzelf dan als vergelijkingspunt bij de ontleding der groote goederengroepen waarvan het de respectievelijke waarden samenstelt, te weten:

	Duizenden franken
Levende dieren	67.445
Voedingsmiddelen en dranken	1.365.352
Ruwe of enkel bereide stoffen	11.426.310
Fabrikaten	12.534.748
Goud en zilver onbewerkt; gouden en zilveren munt.....	295.573

Aan deze vijf categorieën beantwoorden respectievelijk de percentages 0,3, 5,3, 44,5, 48,8 en 1,1 pCt. t.o.v. de gezamenlijke uitvoerwaarde. De onderlinge vergelijking van deze percentages geeft de bijzondere samenstelling van den Belgischen uitvoer.

Zij doen het zeer belangrijk aandeel van de ruwe of enkel bereide stoffen uitschijnen. De ruwe stoffen vergen geen nadere verklaring. Het is integendeel nuttig aan te stippen, dat, als enkel bereide stoffen worden beschouwd, de producten welke geen eerste omvorming hebben ondergaan, zelfs wanneer zij daarna als grondstof zouden dienen voor nijverheden van latere stadia. Zoo zijn ruwe of gewasschen wol en groot vlas in deze rubriek ondergebracht; maar wol-, vlas- of katoendraad maken er geen deel van uit. Zij worden gerangschikt onder de rubriek « fabrikaten ». Evenmin behooren tot de groep afgewerkte of enkel bereide stoffen noch gewalst staal, zooals poutrellen en platen, noch, met uitzondering nochtans van de daaronder begrepen meststoffen, de gezamenlijke scheikundige producten. Onder het hoofd « voedingsmiddelen en dranken » zijn gerangschikt alle voedingswaren, zelfs wanneer zij, zooals ingemaakte groenten, chocolade, enz., het resultaat zijn van min of meer complexe industriele bewerkingen.

Men onthoude uit deze beschouwingen — van schijnbaar louter theoretische beteekenis — dat de groep « ruwe of enkel bereide stoffen » in betrekkelijk engen zin is opgevat. Onder het hoofd « fabrikaten » komen goederen voor welke slechts een ruwe bewerking hebben ondergaan. Enkele onder hen, zooals gewalst ijzer en staal, komen in den uitvoer voor aanzienlijke bedragen voor, gaande tot één milliard frank. Daaruit volgt, dat het specifiek karakter van den Belgischen uitvoer, voor zooveel zij een goed deel weinig verwerkte of half-afgewerkte industriele producten bevatten, nog méér uitkomt als het uit de respectievelijke waarden en percentages der vijf uitvoercategorieën zou blijken. Daar deze soort goederen voor een groot gedeelte in onzen uitvoer tusschenkomt, heeft dit practisch voor gevolg, dat de organisatie van den Belgischen buitenlandschen handel vrij rudimentair is, of, in ieder geval, verschillend van wat zij zou zijn zoo het land overwegend afgewerkte producten of consumptieartikelen exporteerde. Er volgt ook een verschil uit in de modaliteiten van den tusschenkomst van het crediet benodigd voor den bui-

tenlandschen afzet. De voortbrengselen van de zware industrie maken het voorwerp uit van aanzienlijke uitvoerverrichtingen welke geen aanleiding geven tot toenemende creditinterventies noch tot de risico's ervan, zooals deze voorkomen in den uitvoer van fabrieken welke gereed zijn voor het verbruik en per kleine afzonderlijke hoeveelheden aan talrijke koopers verkocht worden.

In detail beschouwd, bevestigt de Belgische uitvoer door zijn samenstelling, de hooger gemaakte opmerkingen betreffende hun groote categorieën. De goederen welke in den uitvoerhandel, aan de waarde beschouwd, de voornaamste plaats innemen, zijn — op grond van de statistieken van het jaar 1937 — voornamelijk :

GOEDEREN	Hoeveelheid		Waarde
	Metrieke centenaren	Duizenden franken	
Steenkool (cokes en briketten inbegrepen)....	63.609.850	1.240.352	
Ruw ijzer en staal	8.394.093	608.247	
Ruw koper	1.159.235	1.045.901	
Ruw zink	1.526.680	470.613	
IJzer en staal enkel warm geslagen, getrokken of geplet	32.158.975	3.499.853	
Machines	1.070.057	978.038	
Wol	707.149	1.389.626	
Hennep en vlas	561.248	531.252	
Wolgarens	86.347	441.496	
Katoengarens	145.667	207.721	
Zijde en kunstzijde garens	28.000	96.928	
Wollen weefsels	41.425	185.828	
Katoenen weefsels	359.114	997.862	
Haren en vederen	71.445	222.087	
Ruwe of gelooide huiden en ruwe pelterijen...	42.937	242.526	
Bereide huiden en leder	254.675	328.829	
Meststoffen	45.938	267.796	
Scheikundige producten	21.099.093	608.247	
Verven, vernis	5.815.405	489.446	
Minerale oliën en hun derivaten	486.777	160.936	
Cement	4.790.419	339.274	
Gewoon vensterglas	10.670.793	185.535	
Spiegelglas	1.752.541	248.571	
Tafelglas	375.083	235.382	
Papier en carton	235.781	108.130	
Werken in caoutchouc	382.412	232.494	
Wapens en munitie	92.993	143.009	
Rijtuigen en automobiervoertuigen	28.481	206.620	
Ruwe en geraffineerde suiker	232.580	333.866	
Eieren van pluimvee	929.081	118.245	
Levende planten	137.023	111.473	
	105.038	85.870	

Bij deze lijst dienen gevoegd, met een speciale vermelding, edelgesteenten en voornamelijk diamant, ruw of enkel geslepen, maar niet gemonteerd, welke in 1937 voor 1.784 miljoen voorkomen op de lijst van den uitvoer van ruwe of enkel bereide stoffen. Wij hebben ze van de andere uitgevoerde producten onderscheiden, uit hoofde van hun buitengewoon groote waarde waarin het resultaat van de nationale economische bedrijvigheid slechts een bijkomstig aandeel heeft. Inderdaad, de edelgesteenten, over 't algemeen niet geslepen, kwamen in onzen invoer voor 1.287 miljoen tusschen.

In zekere mate moet een gelijkaardige opmerking worden gemaakt omtrent de talrijke en aanzienlijke categorieën exportgoederen. Hun waarde is niet geheel het gevolg van den nationalen arbeid. Opdat onze uitvoer te zamen voor ruwe wol, woldraad en wollen weefsels een gezamenlijke waarde van ruim twee milliard zou bedragen, zonder te gewagen van de hoeveelheden derzelfde artikelen in het binnenland

in gebruik genomen na er te zijn voortgebracht, heeft men voor nagenoeg 2 milliard frank uitheemsche wol moeten invoeren. De netto-opbrengstwaarde van de wolbewerking in België wordt er aanzienlijk door verminderd. Zoo ook wordt ingevoerd voor circa 1 milliard frank katoen, 331 miljoen frank vlas en hennep, ruim 500 miljoen ijzererts, 330 miljoen zinkerts, bijna 1.300 miljoen ruw koper, 764 miljoen ruwe of gezouten huiden, enz., waarvan de bedragen ook moeten worden in acht genomen om den uitvoer van producten, voor wier fabricage deze grondstoffen noodig waren, naar waarde te beoordeelen.

In deze goederenrubrieken zijn niet begrepen de voortbrengselen van talrijke industrieën waarvan de uitvoerwaarde afzonderlijk werd geteld. Men zou ongelijk hebben hierin het bewijs te willen zien van een zekere zorgeloosheid of onderschatting van de rol welke hen is toebedeeld in den Belgischen uitvoer en in de nationale economie in het algemeen. Bij de samenstelling van de waarden waarvoor zij in onzen buitenlandschen handel staan opgeteekend bekomt men een zeer aanzienlijk bedrag.

* * *

De aard van de uitgevoerde goederen van een land is zoowel het gevolg van hun bestemming als van hun samenstelling. Wat België betreft, ruim de helft van onze uitvoer wordt maar in een klein aantal landen afgezet. Het zijn met name Frankrijk, het Vereenigd Koninkrijk, Nederland, Duitschland en de Vereenigde Staten. Voor de gezamenlijke uitvoer van 1937, groot 25.689 miljoen frank, was het respectievelijk aandeel van deze landen als volgt :

	Duizenden franken	%
Frankrijk	4.420.768	17,2
Vereenigd Koninkrijk	3.492.698	13,6
Nederland	2.831.562	11,0
Duitschland	2.810.048	10,9
Vereenigde Staten	1.940.153	7,5
TOTAAL...	15.495.229	60,3

De andere voornaamste landen, t.t.z. deze waar de Belgische verkoopen, naar de waarde ten minste 100 miljoen bedroegen, zijn, Denemarken, Spanje, Finland, Ierland, Italië, Litauwen, Noorwegen, Polen, Portugal, Roemenië, Zweden, Zwitserland, Tsjecho-Slowakije, U.S.S.R., China, Japan, Britsch-Indië, Nederlandsch-Indië, Egypte, Marokko, Belgisch-Congo, Zuid-Afrikaansche Unie, Canada, Argentinië, Brazilië en Australië.

Naar talrijke landen werd voor 25 à 100 miljoen geëxporteerd, namelijk Bulgarije, Estland, Griekenland, Letland, Gibraltar, Turkije, Joego-Slavië, Irak, Iran, Palestina, Syrië, Ceylon, Hong-Kong, de Britsche Maleische bezittingen, de Philippijnen, de Goudkust, Algerië, Senegal, Mozambique, Cuba, Mexico, Chili, Columbia, Peru, Uruguay, Venezuela en Nieuw-Zeeland.

In vele landen heeft België; tenslotte, voor minder dan 25 miljoen geleverd. In werkelijkheid is er geen enkel land waar naartoe niet wordt geëxporteerd, al gaat het soms enkel voor ettelijke honderduizenden franken, als bij voorbeeld de uitvoer naar Jemen, San Thomé, de Fidji-eilanden, Nieuw-Guinea, enz.

In hun geheel gaat het overgrootste deel van onzen uitvoer den weg van Europeesche landen op. Dit geldt voornamelijk voor ruwe of enkel bereide stoffen, waarvan men trouwens het belangrijk aandeel in onzen uitvoer kent. Inderdaad, bij een gezamenlijk bedrag van 11.426 miljoen frank — uitvoerwaarde van deze goederencategorie voor 1937 — werd voor 9.360 miljoen in voornoemde landen afgezet. Alléén voor deze goederengroep was Europa aldus het afzetgebied van ruim 36 pCt. van den gezamenlijken Belgischen uitvoer. Er bestaat een wel bepaald causaliteitsverband tusschen het feit, dat Europa het voornaamste afzetgebied van onzen uitvoer vormt en het feit dat dit werelddeel in ons land het grootste deel van de ruwe of enkel bereide stoffen uit onzen export aankoopt. De verschillende redenen waarom de nijverheden, welke zich aan deze takken van bedrijf wijden, in ons land de bovenhand hebben, zijn gekend; welnu, de ruwe of enkel bereide stoffen kunnen, anderzijds, alleen een belangrijke afzet vinden in landen wier industrieele ontwikkeling vrij gevorderd is om de grondstoffen te bewerken of de enkel bereide stoffen af te werken. Dergelijke landen zijn essentieel Europeesche landen en meer bepaald naburige landen, als het Vereenigd Koninkrijk. Ook de Vereenigde Staten, welke industrieel zeer sterk ontwikkeld zijn, mogen hierbij gerekend. Zoo wordt verklaard, waarom Noord-Amerika, na Europa, de voornaamste bestemming is van dezelfde voortbrengselen der Belgische industrie. Daarenboven is dit land ook, na Europa, het voornaamste afzetgebied van onzen gezamenlijken uitvoer, zonder onderscheid van categorieën.

Voor het geheel van den Belgischen uitvoer, onderscheiden in levende dieren, voedingsmiddelen en dranken, grondstoffen of enkel bereide stoffen en fabrikaten, zijn de voornaamste landen als volgt vertegenwoordigt :

	Levende dieren	Voedingsmiddelen en dranken	Grondstoffen of enkel bereide stoffen	Fabrikaten
	(duizentallen franken)			
Europa	61.793	1.001.987	9.360.771	7.417.452
Azië	21	36.729	502.017	1.216.443
Afrika	59	125.705	119.982	1.206.676
Noord-Amerika ..	5.005	165.259	1.040.825	983.500
Midden-Amerika ..	9	4.105	43.691	115.773
Zuid-Amerika ..	188	11.536	152.800	1.365.545
Oceanië	2	2.171	21.284	130.345

Uit het onderzoek van deze tabel blijkt eveneens, dat de landen van bestemming voor de uitgevoerde fabrikaten meer verspreid zijn als deze voor de grondstoffen of enkel bereide stoffen. Er worden er voor aanzienlijke bedragen uitgevoerd, vooral naar Afrika,

Zuid-Amerika, Azië en Noord-Amerika, ofschoon het grootste gedeelte toch afzet vindt in Europa, die om velerlei oorzaken de voornaamste bestemming blijft. Vele van onze producten moeten, zooals bekend is, nog enkele bewerkingen ondergaan, voornamelijk in de verschillende toepassingen waarvoor zij in de industrieele landen van Europa worden gebruikt. Dit is bij voorbeeld het geval voor kunstzijde en woldraad waarvan ieder jaar voor aanzienlijke bedragen naar Duitschland worden geëxporteerd. Anderzijds zijn, onder de Europeesche landen vele streken, waar de manufactuurindustrie minder ontwikkeld of in een andere richting gespecialiseerd is als in België. Deze bevoorraden ons dan ook voor talrijke fabrikaten als allerhande weefsels, rubberbanden, papier en carton, venster- en spiegelglas, photographische artikelen, tafelglas, allerhande machines, enz. Dezelfde uitleg verklaart, *mutatis mutandis*, de groote uitvoer van fabrikaten, als katoenen weefsels, breiwaren, speciale papiersoorten, spiegelglas, vensterglas, gewalst ijzer en staal, enz., naar de nieuwe of half-nieuwe landen, zooals talrijke streken van Afrika, van Zuid-Amerika en van Azië.

* * *

De samenstelling van den Belgische uitvoer, zooals wij deze komen uiteen te zetten naar de verschillen in aard der goederen en der bestemmingen, werd ontleend in de onderscheiden waarden volgens de gegevens van de statistiek van den buitenlandschen handel van de Belgisch-Luxemburgsche Economie Unie in den loop van het jaar 1937.

Ongelijk zou men hebben aan deze gegevens een nauwkeurigheid en een beteekenis te hechten welke zij niet hebben. Men weet reeds dat de waarde waarvoor de verschillende uitgevoerde goederen staan opgeteekend niet volstrekt juist zijn. Zij hebben vooral geen bestendig karakter, daar zij afhankelijk zijn van de schommelingen der prijzen per eenheid. Bij gelijke hoeveelheid en hoedanigheid kunnen dezelfde uitgevoerde goederen met het dubbel of méér in waarde toenemen of omgekeerd, alléén uit hoofde van de door de conjunctuur veroorzaakte prijsschommelingen.

Wij hebben ons gehouden aan de gegevens van het jaar 1937, het laatste volledig afgelopen jaar. In de afwisselingen van welvaart, crisis of depressie biedt dit jaar daarenboven het voordeel te beantwoorden aan een tijd van actieve en bloeiende handel. De cijfers welke wij eraan hebben ontleend dragen desniettemin een kortstondig karakter.

In een in dit tijdschrift verschenen studie, toonde Max Suetens (4) de verschuivingen aan van de handelsstromingen, waarvan de gevolgen door België's buitenlandschen handel hevig worden aangevoeld. De huidige diepste oorzaak daarvan berust in de blijvende onvastheid der douaneregimes van de meeste landen. Van het eene jaar tot het andere doen

(4) MAX SUETENS. *Les déplacements des courants commerciaux. Tijdschrift voor Inlichting en Documentatie van de Nationale Bank van België*, nrs 3 en 5, IIe Bd, 1936.

zich veranderingen voor in de orde van klasseering van talrijke landen waar onzen uitvoer afzet vindt, onder oogpunt van hun respectievelijke belangrijkheid. Daaruit volgen eveneens schommelingen, niet alleen in de waarde van alle categorieën van onze uitgevoerde goederen, maar ook in hun hoeveelheid.

Moet men daaruit afleiden, dat aan dit overzicht van onzen buitenlandschen afzet naar de samenstelling en de bestemming ervan slechts een beperkte beteekenis in den tijd mag toegekend, zonder blijvende waarde? Gelukkigig niet!

Spijts hun tijdelijke schommelingen en eng verband met de algemeene of bijzondere conjunctuurtoestanden, vertoont de Belgische uitvoer toch blijvende kenmerken. Wij hebben vooral gepoogd deze laatste in het licht te stellen, zoodat in ons overzicht van den Belgischen uitvoer vooral dit blijvend aspect naar voren treedt.

Het is niet verwonderlijk dat, in zijn geheel genomen en beschouwd in zijn wezenskenmerken, de Belgische uitvoer aan de meest uiteenloopende storingsinvloeden ontsnapt. Dit zal geen verwondering wekken zoo men heeft onthouden welke belangrijke invloed uitgaat van het eigen economisch en sociaal midden van ons land. Zonder volledig onveranderlijk te zijn, vertoont dit milieu toch een groote vastheid die haar weerslag heeft op de bestendigheid der economische verschijnselen waarvan den Belgischen uitvoer slechts een aspect vormt.

De groote « sprongen » die op den wereldoorlog volgden, maakten het mogelijk om vast te stellen hoeveel den Belgischen uitvoer de neiging vertoonde om onveranderd te blijven, spijs de meest rampspoedige en algemeene gebeurtenissen. Wij konden te dezer gelegenheid vaststellen, dat de samenstelling van den Belgischen uitvoer, evenals de bestemming ervan na den oorlog, t. t. z. in 1920-1923, vrij gelijk gebleven was aan wat het vóór 1914, of, juister gezegd, in 1910-1913 was (5). Tijdens deze eerste periode, vertegenwoordigde de uitvoer naar het Duitsche Tolverbond, Frankrijk, Groot-Brittannië, Nederland en de Vereenigde Staten, 73 pCt. van de gezamenlijke Belgische uitvoerwaarde en bedroeg in 1920-1923 nog 69 pCt. In 1937 beliepen zij nog 60 pCt., zooals hooger gezegd. Ongetwijfeld is de vastheid niet absoluut; maar de cijfers getuigen niettemin bij voortduur van de neiging tot een groote concentratie in de bestemming van onzen uitvoer. Zoo een zekere verzwakking valt te constateeren, is deze van betrekkelijk jongen datum en niet te wijten aan de gevolgen van den oorlog. En nochtans waren, tijdens deze laatste, alle buitenlandsche handelsbetrekkingen van België verbroken geworden. De landen waaraan zij haar producten in vreedstijd leverde waren verplicht geworden naar andere leveranciers uit te zien. Men kon zich aan het slechtste verwachten. De Vereenigde Staten hadden van de gelegenheid gebruik gemaakt om voor

hun handel vasten voet te verkrijgen in Zuid-Amerika. In sommige landen waren nationale nijverheden opgericht geworden om de binnenlandsche markt te bevoorraden en de plaats der buitenlandsche leveranciers in te nemen. Dit hielp tot niets. Onmiddellijk na den wapenstilstand herstelde het internationaal verkeer — over 't algemeen — op de vroegere basis. De buitenlandsche handel van België, meer in het bijzonder, nam terug zijn vroegere plaats in.

De veranderingen in den Belgischen uitvoer welke zich sedert een dertigtal jaren hebben voorgedaan zonder gevoelig den aard ervan, noch wat de goederen, noch wat de bestemming betreft, te wijzigen, zijn van jongeren datum als den wereldoorlog. Bepaalde onder hen, welke afzonderlijk op dit of dat land betrekking hebben, schijnen zelfs gedurende enkele jaren aanzienlijk te zijn geweest, waarop een nieuwe betrekkelijke vastheid is ingetreden. De vermindering van 69 tot 60 pCt. van het aandeel van onzen uitvoer naar de vijf hooger genoemde landen was zeer belangrijk; maar het dient opgemerkt, dat dezen teruggang reeds in 1933 was stopgezet op dit — het huidig — cijfer van 60 pCt. Indrukwekkend was de voortdurende vermindering van onze exportwaarde naar het Vereenigd Koninkrijk vanaf de eerste jaren na den oorlog tot 1933. In de eerste naoorlogsjaren was deze met nagenoeg 50 pCt. toegenomen. Welnu, in 1933, vertoonde deze, evenals de uitvoer naar de Vereenigde Staten een vermindering gaande van twee derden tot drie vierden. Het dient evenwel in acht genomen, dat de afwijking was vergroot door de ondertusschen ingetreden prijsvermindering per eenheid.

Ten opzichte van dit gedeelte van onzen uitvoer mag worden onderstreept, dat de gevolgen van de boosaardigheid der protectionistische handelsstelsels veel ernstiger zijn geweest dan deze van de door den wereldoorlog veroorzaakte ramp. Gelukkigig bracht uitvoertoeneming naar sommige landen een zekere vergoeding, met als gevolg, dat den Belgischen uitvoer wordt gekenmerkt door een sterkere geografische verspreiding van den afzet dan ooit tevoren.

Ook in de crisisperiodes hebben zich in den aard van den Belgischen uitvoer veranderingen voorgedaan; maar veelal bleven deze goeddeels van tijdelijken aard. De uitvoer van de belangrijke producten der Belgische textielnijverheid kunnen hier als voorbeeld gelden. Zij vertoonen een aanzienlijken achteruitgang telkens de conjunctuur ongunstig wordt.

De essentiele kenmerken van den Belgischen uitvoer kunnen niettemin worden herleid tot de groote trekken welke wij ervan hebben geschetst met als hoofdzorg het karakteristieke en het bestendige ervan in het licht te stellen. Onder den invloed van den tijd, schijnt onze uitvoer blijvende wijzigingen te ondergaan in de richting van een minder ongelijke verdeling van het gezamenlijk volume der goederen welke naar de talrijke landen van bestemming worden gezonden.

(Uit het Fransch vertaald.)

(5) GEORGES DE LEENER. *Le commerce extérieur, in La Belgique restaurée. Sociologische studie* gepubliceerd onder de leiding van ERNEST MAHAIM, Brussel, M. Lamertin, 1928.

MUNT- EN BANKWEZEN. FINANCIËLE BERICHTEN.

INHOUD : België : Overzicht van wissel- en geldmarkt in Juni 1938. — De markt van het kortlopend geld in Juni 1938.

Duitschland : Dienst der Oostenrijksche internationale leeningen.

Frankrijk : Openmarkt-politiek in Frankrijk. — Chèque- en wisselrecht.

Groot-Brittannië : De "National Defence Loan, 1938". — De goudvoorraad van het Egalisatiefonds.

Nederland : De kapitaalmarkt in Nederland.

Vereenigde Staten van Amerika : De betalingsbalans van de Vereenigde Staten in 1937.

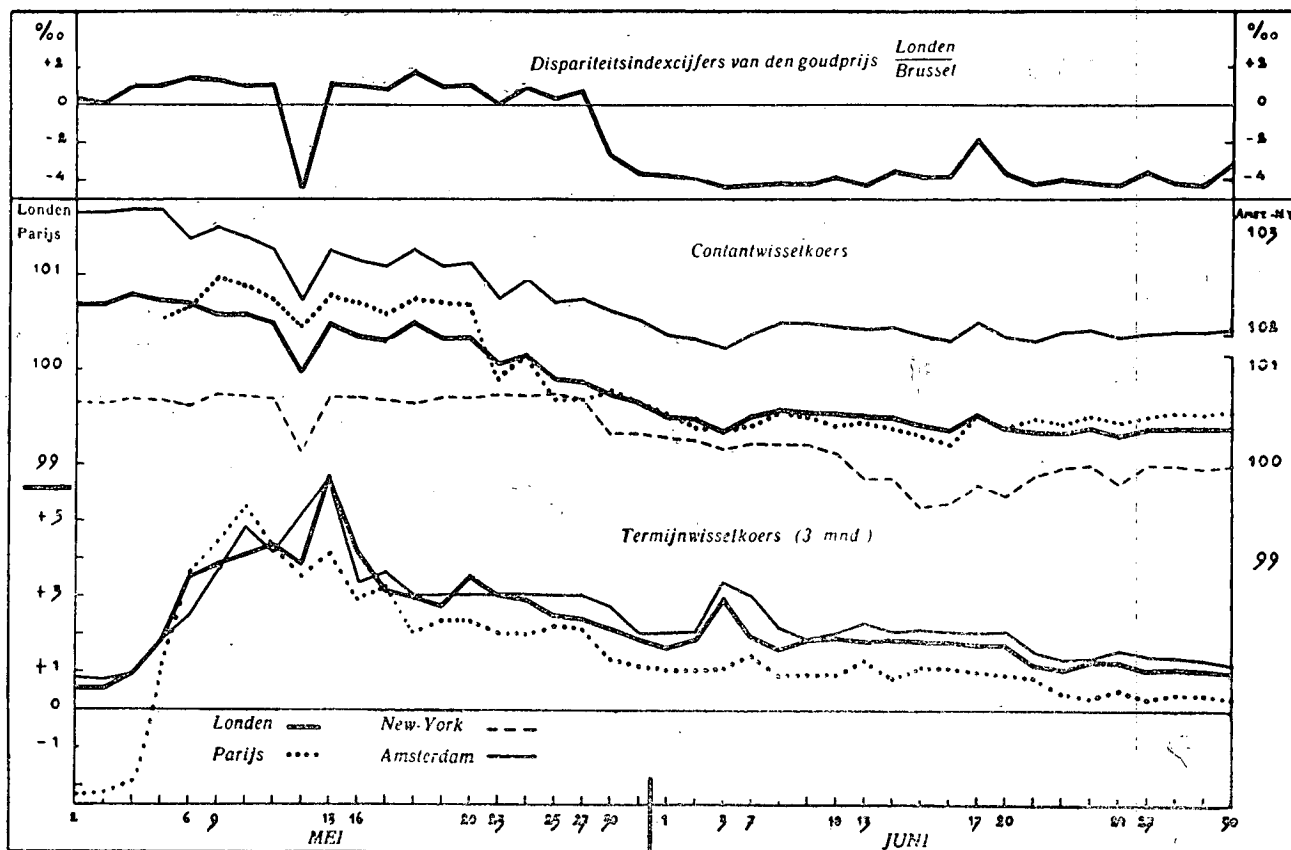
BELGIË

Overzicht van wissel- en geldmarkt in Juni 1938.

Men kent de monetaire gebeurtenissen welke onze markt in de periode gaande van 5 tot 25 Mei hebben gekenmerkt. Tengevolge van de ontwaarding van den Franschen franc op een pariteit van circa 179 Fransche francs per pond sterling is een belangrijke kapitaaluitvoer ontstaan, deels voor buitenlandsche rekening, deels voor rekening van de binnenlandsche

markt. Zooals uit de staten der Bank blijkt, bedroeg de goudafvloeiing die op dezen uitvoer volgde, ongeveer 4.101 millioen. In Juni constateerde men van week tot week een duidelijk herstel van de tendenz. Op eind Juni gaven de twee posten van den goudvoorraad reeds een terugkeer van metaal van circa 766 millioen te zien. De verbetering komt eveneens tot uiting in het dekkingspercentage.

Indexcijfers van de wisselkoersen in Mei en Juni 1938 (1).

Het dagelijksch dispariteitsindexcijfer van den goudprijs te Londen en te Brussel wordt berekend volgens onderstaande formule :

$$\frac{\text{Sterlingprijs van één kg. fijn goud te Londen} \times \text{Pondenkoers te Brussel}}{\text{fr. 33.193,50}}$$

De indexcijfers van de contantwisselkoers worden op willekeurige basis berekend.

De indexcijfers der termijnwisselkoersen op drie maanden worden berekend in procenten van de wisselkoersnoteertagen.

De koersen van de twee voornaamste arbitrage-deviezen, dollar en pond, weerspiegelen dezen omkeer, zooals onderstaande grafiek aantoonst. Op 1 Juni noteerde de dollar bg. 5,91675; op ultimo der maand was hij tot bg. 5,89875 teruggebracht, wat slechts weinig van de muntpariteit afwijkt (5,89961). De wisselkoers op Londen liep terug van bg. 29,25 3/4 tot bg. 29,22 1/4. De goudprijs te Londen, die als de voornaamste oorzaak van de schommelingen van dit devies dient te worden beschouwd, was in het begin van de maand 140 sh. 7 1/2 en op 30 Juni, 140 sh. 8 1/2, na op 17 Juni 140 sh. 10 1/2 te hebben bereikt.

Onderstaande tabel geeft een beeld van het verloop der andere wisselkoersen tijdens de maand :

	Notering per 1 Juni	Notering per 30 Juni	Hoogste	Laagste
			Tusschen beide data	
Fransche franc	16,42625	16,42875	16,42875	16,3725
Gulden	326,275	326,425	326,70	325,90
Zwitsersche frank	134,70	135,20	135,525	134,45
Reichsmark	237,40	237,50	238,—	237,175
Zweedsche kroon	150,85	150,67	150,95	150,575
Noorweegsche kroon	147,—	146,85	147,10	146,675
Deensche kroon	130,575	130,475	130,75	130,35

Zooals men kan vaststellen, bleven de schommelingen van den Franschen franc binnen enge grenzen. Deze van den gulden hadden, naar verhouding, niet méér omvang. De Zwitsersche frank kende ietwat belangrijker afwijkingen. De drie Skandinaafsche kronen volgden, over 't algemeen, het verloop van het Engelsche devies.

De Italiaansche lira noteerde nu eens een weinig boven, dan weer iets beneden 31 belga. Zooals men weet, worden deze koersen vastgesteld volgens den belgakoers op de Beurs van Rome, overeenkomstig de beschikkingen van het heerschende betalingsakkoord tusschen de Belgisch-Luxemburgsche Economische Unie en Italië. De Tsjecho-Slowaaksche kroon liep terug van bg. 20,56 tot bg. 20,52, en de escudo, van bg. 26,56 tot bg. 26,52. De Canadeesche dollar liep terug van bg. 5,85 5/8 tot bg. 5,84 1/8. De zloty daalde van bg. 111,90 tot bg. 110,90. Wij vermelden enkel *pro memoria* de notering van de Roemeensche leu, onveranderlijk genoteerd tegen bg. 4,37, met de vermelding « zonder omzet ».

De oriëntering der termijnkoersen weerspiegelt nog beter het gunstig verloop van den belga. Na de bui-

tengewone hooge noteringen van medio Mei, wanneer het pond voor één en drie maanden respectievelijk fr. 6 en fr. 9,25 opgeld deed, zijn de noteringen zeer snel en zeer gevoelig verbeterd. Op eind Mei was het agio nog enkel fr. 1,275 en fr. 2,80, en op eind Juni, fr. 0,50 en fr. 0,65.

De markt van het kortlopend geld in Juni 1938.

De maand Juni vertoont een geleidelijke terugkeer tot een grootere geldruimte in de markt, wat trouwens tot uiting komt in de weekstaten van de Nationale Bank. De wisselportefeuille op België is inderdaad afgenomen van 2.508 millioen op 1 Juni tot 2.122 millioen op 30 Juni, terwijl de beleeningen op overheidsfondsen op het eind van de maand nog enkel 375 millioen vertegenwoordigden tegen 672 millioen op 1 Juni. Deze laatste schijnen nochtans te zijn beïnvloed door den vervaldag van het eind van de maand en van het halfjaar.

De officieele discontovoet bedraagt, sedert 30 Mei, 3 pCt.

Het *callgeld* noteerde in de verrekeningskamer tijdens de geheele maand 1,5 pCt. en vestigde zich in het begin van Juli op 1,375 pCt.

Handels- en financieel papier werd buiten de bank niet genoteerd.

De wekelijksche aanbestedingen van Schatkistcertificaten, die op 6 Mei waren onderbroken geworden werden op 17 Juni hervat. Het aanbod overschreed ruim de vraag. De gemiddelde toewijzingsrentevoeten waren 2,74 op 17 Juni, 2,51 op 24 Juni en 2,62 op 1 Juli. In het begin van Juni heeft de Belgische Regeering twee buitenlandsche leeningen op korten termijn afgesloten. De eerste, groot 35 millioen gulden, is vertegenwoordigd door 3,5 pCt.-Schatkistbons op drie maanden, driemaal hernieuwbaar naar keuze van den geldopnemer. De tweede leening, groot 25 millioen Zwitsersche frank, werd afgesloten onder vorm van hernieuwbare 3,75 pCt.-Schatkistbons op zes maanden. De dienst van deze leening vertegenwoordigt een last van circa 4,115 pCt.

DUITSCHLAND

Dienst der Oostenrijksche internationale leeningen.

De internationale leeningen waarvan den rentedienst het voorwerp van onderhandelingen uitmaakt tusschen de belanghebbende regeeringen, zijn de volgende : de internationale 7 pCt.-leening van 1930, de leening met internationale waarborg 1933-1953 en de conversie-leening met internationale waarborg 1934-1959.

De internationale 7 pCt.-leening van 1930 werd uitgegeven in Juli 1930 tegen den eenvormigen rentevoet van 7 pCt., en wordt als volgt over de verschillende landen verdeeld :

	Geëmitteerd bedrag	Bedrag in omloop op 31 December 1937
(in duizenden)		
Groot-Brittannië	£ 3.000	2.847
Nederland	£ 500	
Italië	Lit. 100.000	81.291
Zweden	Z.kr. 10.000	8.772
Vereenigde Staten	\$ 25.000	20.181
Oostenrijk	Sch. 50.000	41.946
Zwitserland	Z.fr. 25.000	20.409

De Bank voor Internationale Betalingen is *trustee* voor deze leening, welke was gewaarborgd door de douaneontvangsten en door de ontvangsten van het tabakmonopolie in Oostenrijk. De coupons zijn betaalbaar op 1 Januari en 1 Juli.

De leening met internationale waarborg 1933-1953, uitgegeven in 1933 (behalve de Nederlandsche snede in 1935) wordt als volgt over de verschillende landen verdeeld :

	Geëmitteerd bedrag	Bedrag in omloop op 31 December 1937
Groot-Brittannië £	4.514.200 (3 %)	3.824.500 (1)
België Belg.	5.160.000 (6,5 %)	4.606.414
Frankrijk Fr.fr.	408.125.000 (5,5 %)	339.536.000
Italië Lit.	92.750.000 (5 %)	80.740.000
Zwitserland Z.fr.	5.434.000 (4 %)	4.656.002
Nederland Guld.	(2) 1.050.200 (4,5 %)	928.046

(1) Thans in omloop zijnde bedrag.
(2) Nederlandsche snede in 1935 uitgegeven.

De *trustees* voor deze leening worden door den Volkenbond benoemd. De ontvangsten van de douane en van het tabakmonopolie in Oostenrijk waarborgden den dienst van deze leening voor zoover deze volstonde om de financieele lasten voortspruitend uit de internationale leening 1930 en deze van de leening met internationale waarborg 1934-1959 te dekken. Hoofdsom en rente van de verschillende sneden worden gewaarborgd door de regeeringen van de landen waar deze worden uitgegeven. Er bestaat geen collectieve waarborg. De coupons zijn betaalbaar op 1 Januari en 1 Juli.

De leening met internationale waarborg 1934-1959, uitgegeven in December 1934 en in Januari 1935 (behalve de Spaansche snede, uitgegeven in Mei 1935) is als volgt over de verschillende landen verdeeld :

	Geëmitteerd (1) bedrag
Groot-Brittannië £	10.163.900 (4,5 %)
Oostenrijk Sch.	93.400.000 (5 %)
België Belg.	2.842.000 (5 %)
Tsjecho-Slowakije Kc.	364.612.000 (5 %)
Frankrijk Fr. fr.	109.358.000 (5 %)
Nederland Guld.	1.970.000 (4,5 %)
Italië Lit.	131.000.000 (4,5 %)
Zweden Z. kr.	8.558.000 (4,5 %)
Zwitserland Z. fr.	16.850.000 (5 %)
Spanje Ptas.	33.940.500 (5 %)

(1) Delgingsfonds ingaand 1 December 1937.

Evenals voor de vorige leening worden de *trustees* door den Volkenbond benoemd. De rentedienst van deze leening werd in dezelfde hoedanigheid en op denzelfden voet als de internationale leening 1930 genomen uit de opbrengst van de douanerechten en van het tabakmonopolie in Oostenrijk. De hoofdsom en de rente van alle sneden van de leening 1934-1959, met uitzondering van de Spaansche snede, zijn door acht Staten gegarandeerd, in de volgende verhouding: Groot-Brittannië, Frankrijk en Tsjecho-Slowakije elk 24,5 pCt.; Italië, 20,5 pCt.; België en Zweden, elk

2 pCt.; Nederland en Denemarken elk 1 pCt. De Spaansche snede alléén is 100 pCt. door den Spaanschen Staat gewaarborgd. De coupons zijn 1 Juni en 1 December betaalbaar.

Op 6 Juni, hebben de *trustees* van de leeningen met internationale waarborg — 1933/1953 en 1934/1959 — een mededeeling gepubliceerd om het in gebreke blijven van Duitschland omtrent den rentedienst van deze leeningen, kenbaar te maken. Wij laten hieronder de officieele tekst van deze mededeeling volgen:

De *trustees* van de Oostenrijksche leening met internationale waarborg 1933-1953, brengen ter kennis, dat, tot op heden, geen enkel deel van de maandelijksche storting voor den rentedienst van de schuld betaalbaar op 1 Juli 1938 werd gedaan.

De reeds door de *trustees* ontvangen sommen voor interesten volstaan slechts om de betaling van de 5/6 van de op 1 Juli 1938 betaalbare coupons te verzekeren. De *trustees* bestudeeren den toestand ten einde aan het tekort aan gelden te verhelpen door hun toevlucht te nemen tot de beschikbare gelden van het delgingsfonds en door zich, zoo noodig, tot de betrokken waarborgende regeering te wenden.

Anderzijds werd, met nieuwe schending van de algemeene voorwaarden van de leening, geen enkel deel van de opbrengst der inkomsten dienende tot waarborg van de leening gestort op rekening der *trustees* bij de Nationale Bank van Oostenrijk sedert 30 April 1938.

De *trustees* hebben reeds krachtig protest aangeteekend tegen deze inbreuken op de algemeene voorwaarden van de leening en hebben het comité der waarborgende staten van de betrokken feiten in kennis gesteld.

De *trustees* van de gewaarborgde conversieleening 1934/1935 brengen ter kennis dat, tot op heden, geen enkel deel van de maandelijksche storting voor den rentedienst van de leening betaalbaar op 1 Juni 1938 werd gedaan.

De reeds door de *trustees* ontvangen bedragen volstaan om volledig de op 1 Juni betaalbare coupon uit te betalen. De op dezen datum vervallende coupons kunnen op de gewone manier ter uitbetaling worden aangeboden. Het reservefonds, corresponderend aan drie maanden rente op het oorspronkelijk bedrag van de leening, blijft onaangeroerd en beschikbaar om aan elk eventueel in gebreke blijven het hoofd te bieden.

De *trustees* hebben reeds zes maandelijksche stortingen ontvangen van het bedrag dat voor delging moet worden betaald over het financieel dienstjaar eindigend 30 November 1938. Deze bedragen werden voor een deel aangewend voor den aankoop van obligaties bestemd om te worden terugbetaald, overeenkomstig de algemeene voorwaarden van de emissie.

Met nieuwe schending van de algemeene voorwaarden van de leening werd geen deel van de opbrengst der inkomsten dienende tot waarborg op rekening van de *trustees* van de Nationale Bank van Oostenrijk sedert 30 April 1938 gestort.

De *trustees* hebben reeds krachtig protest aangeteekend tegen deze inbreuken op de algemeene voorwaarden van de emissie en hebben het Comité der garandeerende staten van de bovengenoemde feiten in kennis gesteld.

Op 7 Juni werd een gelijkaardige mededeeling door de Bank voor Internationale Betalingen verstrekt betreffende den dienst van de internationale leening van 1930.

Wat Groot-Brittannië betreft, de onderhandelingen met Duitschland hebben eind Juni geleid tot een akkoord in het kader van een algemeene overeenkomst der Engelsch-Duitsche betalingen, rekening houdend met de inlijving van Oostenrijk in het Duitse Rijk. Ongeacht de kwestie der wettelijke verplichting, gaat de Duitse regeering de verbintenis aan, aan de Britsche regeering terug te betalen elk bedrag door deze laatste gestort voor rekening van de door haar gewaarborgde Oostenrijksche leeningen. De Duitse regeering verzekert daarenboven den volledigen dienst van de leeningen welke in dato 1 Juli in bezit van Britsche onderdanen zijn.

Het akkoord bevestigt eveneens de beginselen van een akkoord tot stand gekomen tusschen de Duitse vertegenwoordigers en het Comité der crediteuren op langen termijn, betreffende de Young- en Dawesleeningen en den dienst der andere Duitse en Oostenrijksche schulden op langen termijn.

Wat de interesten betreft, zijn de rentevoeten voor de Youngleening van 5 1/2 tot 4 1/2 pCt. verlaagd, voor de Dawesleening van 7 tot 5 pCt., voor de Saarbrückenleening van 1928 van 6 tot 4,5 pCt. en voor de Oostenrijksche leening van 1930, van 7 tot 5 pCt.

Omtrent de delging van deze leeningen werden de volgende akkoorden getroffen.

De transfer van de noodige gelden voor de delging van de Young-leening, sedert 15 Juli 1933 onderbroken, zal binnen twee jaar worden hernomen. Met dit doel wordt een cumulatief fonds opgericht, dat jaarlijks met een bedrag van 1 pCt. wordt gevoed.

Een gelijkaardig fonds zal worden ingesteld voor de Dawes-leening, waarvan de dienst van de delging sedert Juli 1934 ten gevolge van het transfermoratorium is onderbroken. Het zal jaarlijks met een bedrag van 2 pCt. worden gevoed.

Voor de Saarbrücken-leening 1928, zal het cumulatief delgingsfonds, thans 1 3/4 pCt. per jaar, binnen twee jaar tot 1 pCt. worden verlaagd.

Niets wordt gewijzigd aan den dienst der Duitsche 4 pCt. *funding*-obligaties, noch aan den dienst der beide andere Oostenrijksche leeningen. De coupons en dividenden verschuldigd op de andere schulden op langen en halflangen termijn zullen in specie worden uitbetaald voor de helft van hun nominale waarde, met een maximum van 4 pCt. Het *stillhalte*-akkoord betreffende de bankschulden blijft ongewijzigd van kracht.

Deze verschillende akkoorden hebben tot op heden enkel betrekking op de Britsche sneden van deze leeningen.

Hieronder volgt de verdeling der verschillende sneden van de Dawes- en Young-leeningen, alsmede van de bedragen in omloop per ultimo 1937.

Dawes-leening.

	Nominaal bedrag	Bedrag in omloop op 15 October 1937
Groot-Brittannië en vasteland.....£	21.680.000	16.553.900
Vereenigde Staten van Amerika.....\$	110.000.000	59.633.400
Italië.....Lit.	100.000.000	77.548.500
Zwitserland.....Z. fr.	15.000.000	11.545.000
Zweden.....Z. kr.	25.200.000	19.879.000

Young-leening.

	Nominaal bedrag	Bedrag in omloop op 15 October 1937
Groot-Brittannië.....£	12.000.000	11.174.300
Vereenigde Staten van Amerika.....\$	98.250.000	91.305.000
België.....Belg.	35.000.000	32.636.400
Frankrijk.....Fr. fr.	2.515.000.000	2.368.969.000
Duitschland.....RM.	36.000.000	34.104.000
Nederland.....Guld	73.000.000	67.617.400
Italië.....Lit.	110.000.000	103.903.000
Zweden.....Z. kr.	110.000.000	102.486.000
Zwitserland.....Z. fr.	92.000.000	85.826.000

FRANKRIJK

Openmarkt-politiek in Frankrijk.

Op 29 Juni publiceerde het *Journal officiel* van de Fransche Republiek een wetsdecreet tot uitbreiding van de bevoegdheid van de *Banque de France* ten einde haar toe te laten een openmarkt-politiek te volgen. Dit besluit moet worden onderworpen aan de bekrachtiging van de beide Kamers, overeenkomstig de beschikkingen van de wet van 13 April 1938 tot toekenning van sommige speciale machten aan de Regeering.

In artikel 1 bepaalt dit besluit, dat « ten einde op het credietvolume in te werken en de geldmarkt te regelen, de *Banque de France* wordt gemachtigd, benevens de in artikel 106 van het Codificatiedecreet van 31 December 1936 opgesomde verrichtingen, op de open markt, binnen de perken en tegen de voorwaarden door den Algemeenen Raad gesteld, over te gaan tot den aankoop van verhandelbare overheidsfondsen op korten termijn en particulier papier dat tot het disconto kan worden toegelaten, en het vroeger verworven papier, zonder rugteekening, te verkopen.

» In géén geval zullen deze verrichtingen mogen geschieden ten gunste van de Schatkist of van de emitteerende lichamen. »

Dit besluit voert in het Fransche muntstelsel een nieuw mechanisme in. Op te merken valt, dat verschillende voorzorgen werden genomen ten einde te waarborgen, dat dit mechanisme niet van zijn ware doeleinden worde afgeleid. De verrichtingen zijn vooreerst beperkt tot het kortlopend verhandelbaar papier, zooals : bankaccepten, openbare waarden, bons van de Nationale Verdediging, promessen en kortlopend papier door openbare lichamen geëmitteerd; zoo zal de Bank alléén op de markt van het kortlopend geld kunnen inwerken, met uitsluiting van elke tusschenkomst op de eigenlijke financiële markt. De Algemeene Raad van de *Banque de France* mag alléén de grenzen en voorwaarden vaststellen waartegen de tusschenkomst op de monetaire markt zal geschieden. Tenslotte bepaalt het wetsdecreet nauwkeurig, dat, in géén geval, de toegestane verrichtingen zullen mogen geschieden ten bate van de Schatkist of van de emitteerende openbare lichamen.

Tot op heden kon de *Banque de France* op de open markt alleen in zeer bijzondere gevallen tusschenkomen, waarbij in de tegenwoordige omstandigheden in feite alle doelmatigheid was uitgesloten. Ter gelegenheid van de munthervorming van 1929, was haar inderdaad bij artikel 9 van de overeenkomst van 23 Juni tusschen den Staat en de Bank toegestaan

geworden, kortlopend papier voor rekening van buitenlandse circulatiebanken, aan te koopen, de goede uitkomst van deze plaatsingen te verzekeren en vóór den vervaldag, het betrokken papier te herdisconteerden. Anderzijds was haar, bij artikel 3 van de op denzelfden dag tusschen de Autonome Delgingskas en de *Banque de France* afgesloten overeenkomst, toegestaan geworden, zoo zij het nuttig achtte, op de open markt over te gaan tot verkoop van de Bons van de Autonome Kas welke haar waren overhandigd geworden ter vervanging van de Schatkistbons dienende tot waarborg van de tijdens den oorlog aan vreemde regeeringen toegestane voorschotten en deze vóór hun vervaldag terug in te koopen.

Om redenen van practischen aard hebben deze laatste verrichtingen nooit kunnen plaats grijpen, maar de eerste hebben vroeger aanleiding gegeven tot tusschenkomsten van de *Banque de France* op de markt. Deze tusschenkomsten waren nochtans afhankelijk van de initiatieven der buitenlandse circulatiebanken en konden, als zoodanig, niet worden beschouwd als *openmarkt-politiek* waartoe door de circulatiebank van het betrokken land vrij moet worden besloten.

Zoo men de jongste Fransche wetgeving vergelijkt met deze welke het statuut van de Nationale Bank van België in den loop van het vorige jaar heeft gewijzigd, stelt men enkele grondige verschilpunten vast.

De aan het Fransche Circulatie-Instituut toegestane openmarkt-verrichtingen zijn strict beperkt tot het kortlopend verhandelbaar papier, wat elke tusschenkomst van deze laatste op de markt van de waarden op langen termijn en van de overheidsfondsen in het bijzonder, uitsluit. In België, integendeel, is de Nationale Bank gemachtigd nationale overheidsfondsen welke ten minste sedert twee jaar zijn uitgegeven en ter beurze staan genoteerd, voor een maximum-bedrag van één milliard frank aan te koopen.

De omvang van deze eventueele tusschenkomsten van de *Banque de France* heeft geen andere grenzen dan deze bepaald door den Algemeenen Raad van de *Banque de France*. In België schrijft de organieke wet van de circulatiebank voor, dat de waarden op korten en halflangen termijn van de Schatkist, van de Kolonie of van andere lichamen van openbaar nut waarvan de verbintenissen door den Staat zijn gewaarborgd in de portefeuille van de bank enkel voor een bedrag van 500 millioen frank zullen mogen voorkomen. Daarenboven mag het gezamenlijk bedrag van deze waarden in portefeuille niet 200 millioen frank te boven gaan gedurende meer dan twaalf opeenvolgende maanden.

De Fransche wet bepaalt, dat, de toegelaten verrichtingen in géén geval zullen mogen geschieden ten bate van de Schatkist of van de emitteerende openbare lichamen. In België wordt, door de organieke wet, de circulatiebank gemachtigd deel te nemen aan de aanbesteding van papier op korten of halflangen termijn,

uitgeschreven door de Belgische Regeering, door deze van de Kolonie of door lichamen van openbaar nut waarvan de verbintenissen door den Staat zijn gewaarborgd.

Chèque- en wisselrecht.

Onder de jongste wetsdecreten in Frankrijk getroffen in uitvoering van de wet van 13 April 1938, komt in dato 2 Mei een besluit voor betreffende het wisselrecht.

In het voorafgaandelijk verslag wordt vastgesteld dat een der meest ernstige belemmeringen voor het bekomen van crediet door de ondernemingen moet worden gezocht in het feit dat vrij talrijke handelaars en industrieelen weigeren de door hun leveranciers op hen getrokken wissels te accepteerden. Spijts de pogingen van de circulatiebank kon aan deze gewoonte niets worden veranderd. Ten aanzien van dezen toestand heeft de Fransche Regeering besloten het accepteerden der wissels verplicht te maken opdat zodoende de industrieelen en handelaars op gemakkelijker en goedkoopere wijze, door het klassieke middel van het disconto, beschikbare middelen kunnen verkrijgen die de banken aarzelen hen te verschaffen door credietopening, uit hoofde van het gevaar voor immobilisatie.

Artikel 1 van het besluit van 2 Mei omtrent het crediet, maakt het accepteerden van wisselbrieven verplicht op straffe van vervallenverklaring van den betalingstermijn, wanneer deze wissels werden getrokken ter gelegenheid van leveringen van goederen en de trekker de verplichtingen voortvloeiend uit de overeenkomst heeft nageleefd. Artikel 2 van hetzelfde decreet breidt dezen maatregel uit tot Algerië.

Onder de wetsdecreten van 25 Mei zijn er twee die betrekking hebben op den chèque en wier practische draagkracht de reproductie van de voornaamste deelen wettigt.

Het eerste besluit wijzigt als volgt de onderstaande artikelen van de wet van 24 Juni 1865, gewijzigd door artikel 1 van het wetsdecreet van 30 October 1935 tot éénmaking van het chèquerecht.

NIEUWE TEKST

ART. 3. — Le chèque ne peut être tiré que sur un banquier, agent de change, le caissier-payeur central du Trésor public, le caissier général de la Caisse des Dépôts et Consignations, les trésoriers-payeurs généraux ou les receveurs particuliers des Finances, les établissements de crédit municipal et les Caisses de crédit agricoles.

VROEGERE TEKST

Art. 3. — Le chèque ne peut être tiré que sur un banquier, un agent de change, le caissier-payeur central du Trésor public, les trésoriers-payeurs généraux ou les receveurs particuliers des Finances, les établissements de crédit municipal et les caisses de crédit agricole ayant, au moment de la création du titre, des fonds à la disposition du tireur et conformément à une convention expresse ou tacite d'après laquelle le tireur a le droit de disposer de ces fonds par chèque.

La provision doit être faite par le tireur ou par celui pour le compte de qui le chèque sera tiré, sans que le tireur pour compte d'autrui cesse d'être personnellement obligé envers les endosseurs et le porteur seulement.

Le tireur seul est tenu de prouver, en cas de dénégation, que ceux sur qui le chèque était tiré avaient provision au moment de la création du titre; sinon il est tenu de le garantir quoique le protêt ait été fait après les délais fixés.

Les titres tirés et payables en France sous forme de chèques sur toute autre personne que celles visées au premier alinéa du présent article ne sont pas valables comme chèques.

NIEUWE TEKST

Art. 38. — Un chèque à barrement général ne peut être payé par le tiré qu'à un banquier, à un chef de bureau de chèques postaux ou à un client du tiré.

Un chèque à barrement spécial ne peut être payé par le tiré qu'au banquier désigné ou, si celui-ci est le tiré, qu'à son client. Toutefois, le banquier désigné peut recourir pour l'encaissement à un autre banquier.

Un banquier ne peut acquérir un chèque barré que d'un de ses clients, d'un chef de bureau de chèques postaux ou d'un autre banquier. Il ne peut l'encaisser pour le compte d'autres personnes que celles-ci.

Un chèque portant plusieurs barrements spéciaux ne peut être payé par le tiré que dans le cas où il s'agit de deux barrements dont l'un pour l'encaissement par une chambre de compensation.

Le tiré ou le banquier qui n'observe pas les dispositions ci-dessus est responsable du préjudice jusqu'à concurrence du montant du chèque.

Art. 65. — Tout banquier qui délivre à son créancier des formules de chèques en blanc, payables à sa caisse, doit, sous peine d'une amende de 50 francs par contravention, mentionner sur chaque formulaire le nom de la personne à laquelle cette formule est délivrée.

Tout banquier qui, ayant provision et en l'absence de toute opposition, refuse de payer un chèque régulièrement assigné sur ses caisses, est tenu responsable du dommage résultant, pour le tireur, tant de l'inexécution de son ordre que de l'atteinte portée à son crédit.

VROEGERE TEKST

Art. 38. — Un chèque à barrement général ne peut être payé par le tiré qu'à un banquier ou à un client du tiré.

Un banquier ne peut acquérir un chèque barré que d'un de ses clients ou d'un autre banquier. Il ne peut l'encaisser pour le compte d'autres personnes que celles-ci.

Art. 65. — Tout banquier, qui, ayant provision, délivre à son créancier des formules de chèques en blanc, payables à sa caisse, doit, sous peine d'une amende de 20 francs par contravention, mentionner sur chaque formule le nom de la personne à laquelle cette formule est délivrée.

Artikel 52 van de wet van 14 Juni 1865, gewijzigd bij wetsdecreet van 30 October 1935 is als volgt aangevuld :

L'action du porteur du chèque contre le tiré se prescrit par trois ans à partir de l'expiration du délai de présentation.

Pour les chèques émis antérieurement à la promulgation du présent décret, le délai de trois ans prévu à l'alinéa précédent courra à dater de cette promulgation.

Toutefois, les chèques ayant cinq ans de date ou plus, lors de ladite promulgation, seront prescrits au 31 décembre 1938.

Voor de chèques uitgegeven vóór de afkondiging van onderhavig decreet, zal de door den vorigen paragraaf voorzienen termijn op den datum van deze afkondiging van kracht worden.

Artikel 57 van de wet van 31 December 1936, houdende fiscale hervorming, is afgeschaft en artikel 57a van de wet van 14 Juni 1865, gewijzigd bij wetsdecreet van 30 October 1935, is als volgt gewijzigd :

En cas de protêt, les formalités du timbre et de l'enregistrement sont données en débet. Le recouvrement des droits est poursuivi par le Trésor contre le tireur.

Artikel 126 van den zegelcodex is als volgt aangevuld :

Toutefois est passible du droit proportionnel édicté par l'article 84, le chèque tiré pour le compte d'un tiers lorsqu'il est émis et payable en France et qu'il intervient en règlement d'opérations commerciales comportant un délai de paiement.

Het tweede decreet wijzigt de zegelrechten betreffende chèques en girobevelen.

GROOT-BRITANNIË

De « National Defence Loan 1938 ».

Maandag 15 Juni is de Britsche Regeering overgegaan tot de uitgifte van een tweede snede van de *National Defence Loan*, waarvan een eerste snede op 28 April 1937 was geëmitteerd.

De nieuwe leening bedroeg 80 millioen pond en werd tegen den koers van 98 aangeboden. De leening is aflosbaar tegen pari op 15 Juli 1958 of vanaf 15 Juli 1954, door trekking of anders, naar keus van de Schatkist, met drie maanden opzegging. De interestvoet bedraagt 3 pCt.

Zoals uit onderstaande gegevens blijkt, onderscheidt de nieuwe leening zich in verschillend opzicht van deze welke in April van het vorige jaar werd uitgeschreven.

	National Defence Loan 1937	National Defence Loan 1938
Uitgiftedatum	28 April	16 Juni
Bedrag	£ 100 millioen	£ 80 millioen
Uitgifteprijs	99 1/2	98
Interestvoet	2 1/2 %	3 %
Aflossingsdatum	1944-1948	1954-1958

Zoo de uitgifteprijs ongeveer gelijk is aan deze van 1937, werd de rentevoet met een half procent opgevoerd. Tenslotte werd de aflossingsdatum, ten aanzien van deze van de leening van 1937, met een tiental jaren verschoven.

Beoordeeld naar het rendement der andere Britsche Staatsfondsen op den emissiedatum, vertoonen de voorwaarden van de nieuwe leening een lichte vermeerdering van de capitalisatievoet. Op basis van de noteringen van 13 Juni, verschaften inderdaad de 2 3/4 % *Funding Loan* (1952-1957) en de 3 % *Funding Loan* (1959-1969) respectievelijk een rendement van £ 2-19-6 en £ 3-1-6, terwijl tegen den uitgifteprijs van 98 de leening van 1938 een rendement van £ 3-2-8 verschaft.

De leening schijnt op de markt een gunstig onthaal te hebben genoten. De inschrijvingen, welke ruim £ 5.000 bedroegen, werden met 33 pCt. verminderd. Vanaf de opening der verhandelingen deed de leening opgeld. Op eind Juni was de notering 99 3/16 à 99 5/16.

De goudvoorraad van het Egalisatiefonds.

Op 31 Maart jl. bedroeg de goudvoorraad van het Britsche Egalisatiefonds 42.546.000 ons fijn, hetzij een vermeerdering van 2.692.000 ons t.a.v. den toestand op 30 September 1937.

Sedert 31 Maart 1937 wordt de toestand van het Fonds gepubliceerd, de voorraden hadden sedertdien het volgende verloop. Wij geven daarbij de voorraden op van het *Issue Department van de Bank of England* :

DATUM	Egalisatiefonds	Issue Department van de Bank of England	Totaal
	(in duizenden onsen fijn goud)		
31 Maart 1937	26.674	73.842	100.516
30 September 1937	39.854	76.843	116.697
31 Maart 1938	42.546	76.843	119.389

Omgerekend tegen 85 sh. per ons fijn goud, basis waarop de *Bank of England* nog steeds haar goudvoorraad in de weekstaat berekent, vertegenwoordigen

deze voorraden de volgende bedragen, in millioenen ponden sterling :

DATUM	Egalisatiefonds	Issue Department van de Bank of England	Totaal
	(in millioenen ponden sterling)		
31 Maart 1937	113	313	425
30 September 1937	169	325	495
31 Maart 1938	181	326	507

Herschat aan 140 sh. per ons fijn goud — ongeveer de huidige waarde van het metaal — vertegenwoordigen deze reserves de volgende sommen, in millioenen ponden sterling :

DATUM	Egalisatiefonds	Issue Department van de Bank of England	Totaal
	(in millioenen ponden sterling)		
31 Maart 1937	187	517	704
30 September 1937	279	538	817
31 Maart 1938	298	538	836

NEDERLAND

De kapitaalmarkt in Nederland.

Het jaarverslag van de Nederlandsche Bank uitgebracht in de algemeene vergadering van aandeelhouders op 7 Juni geeft onderstaande overzicht van het verloop van de Nederlandsche kapitaalmarkt tijdens het boekjaar 1937-1938.

Het Egalisatiefonds, waarvan het beheer bij de wet van 30 September 1936 aan de Bank is opgedragen, onder toezicht van den Minister van Financiën, moest gedurende het geheele jaar aan een overvloedig aanbod van deviezen, dat ruim de vraag overtrof, het hoofd bieden.

Het kan niet betwijfeld worden, dat dit verschil tusschen vraag en aanbod voor het overgrote deel werd veroorzaakt door omvangrijke kapitaalbewegingen, die, zonder het regulerend ingrijpen door het fonds, ongewenschte invloeden zouden geoefend hebben. Repatriëring van Nederlandsch kapitaal, toestrooming van buitenlandsch kapitaal, dat hetzij in liquiden vorm werd aangehouden, hetzij belegging in Nederlandsche of Nederlandsch-Indische fondsen zocht, gedeeltelijke of geheele afbetaling van door het buitenland, met inbegrip van Nederlandsch-Indië, aan Nederland verschuldigde bedragen, minder vraag naar buitenlandsche valuta door importeurs en anderen, die vóór het loslaten van den gouden standaard een grooteren voorraad in die valuta aanhiel den dan tot dekking van hunne loopende behoeften noodig was, verkoop van goud tegen guldens, al deze factoren werkten in dezelfde éézijdige richting. Zij

dragen een tijdelijk karakter en komen derhalve ter bepaling van den normalen en duurzamen toestand der Nederlandsche betalingsbalans niet in aanmerking. Dat het fonds onder deze omstandigheden ingreep en aan de surplus-vraag naar guldens voldeed, kan dan ook geen verwondering wekken en lag geheel binnen de grenzen van de taak, die het zich van den aanvang af zag toegewezen. Hierbij mag tweëerlei niet over het hoofd worden gezien.

Vorenbedoelde factoren zouden zich eveneens hebben doen gelden, wanneer de oude goudpariteit ware gehandhaafd gebleven en zich geen twijfel aan de duurzaamheid dier handhaving had doen gevoelen. Dan zou, volgens de regelen van den gouden standaard, in de surplus-vraag naar guldens eveneens door den aankoop van goud of buitenlandsche valuta zijn voorzien. In Januari 1933, toen zeker niet gezegd kon worden, dat de gulden een onbeperkt vertrouwen genoot, was de goudvoorraad van de Nederlandsche Bank gestegen tot fl. 1.032.595.000.

In de tweede plaats zij er op gewezen dat, had het fonds niet ingegrepen en ware niet duidelijk gemaakt dat eene verdere stijging niet zou worden toegelaten, de verwachting van eene zoodanige stijging, naar aangenomen moet worden, tot eene speculatieve toeneming van de vraag naar guldens geleid zou hebben. Het verschijnsel, dat zich, bij den terugkeer naar den gouden standaard na den wereldoorlog, met name ten opzichte van het pond sterling en de Scandinavische valuta's, heeft voorgedaan, zou herhaald zijn.

Het verslag stipt aan, dat het derhalve niet blijkt, dat de groote ruimte op de geldmarkt, die ongetwijfeld bezwaren medebrengt, op rekening mag gesteld worden van de sedert September 1936 gevolgde monetaire politiek. Evenzeer geldt zulks voor de daling van de kapitaalrente. Zooals gemeenlijk het geval is, valt een zeker verband tusschen de ruimte op de geldmarkt en het lage peil der kapitaalrente te constateeren. Als gevolg van dit lage peil worden gelden, welker bestemming gelegen is in belegging op langen termijn, tijdelijk op de geldmarkt aangehouden; anderzijds worden gelden, die op de geldmarkt thuis hooren, in verband met gebrek aan remuneratie in die markt, door banken en andere groote lichamen voor aankoop van obligaties met een gemiddelden looptijd van omstreeks vijf jaren aangewend, hetgeen op den rentevoet der leeningen met langen looptijd een verderen druk uitoefent. Een grooten omvang hebben de bedragen, ten opzichte waarvan deze laatste gedragslijn werd gevolgd, tot dusver niet verkregen, terwijl de indruk bestaat, dat de banken de juiste politiek toepassen om obligaties als zoeven bedoeld, evenals die, welke uit niet volledig geslaagde emissies in haar eigen portefeuille moeten opgenomen worden, als handelsoBJECTEN te beschouwen, die bestemd zijn om, naar gelang zulks mogelijk is, van de hand te worden gedaan. Het zou ongewenscht zijn het voorbeeld van andere landen te volgen en op belangrijke schaal gelden, die, naar hun aard, liquide behooren gehouden te worden, voor langeren tijd in obligaties vast te leggen. Deze zienswijze legt de Nederlandsche Bank

dan ook ten grondslag aan de politiek, welke zij ten aanzien van beleenbaarverklaring volgt.

Het verslag stipt verder aan dat de daling van den rentestandaard mede het gevolg is van kunstmatige maatregelen, in Nederland genomen. Wel heeft tot die daling medegewerkt, dat, in verband met de betreurenswaardige afsluiting en isoleering, welke de wereldontwikkeling vertoont, de internationale kapitaalbeweging binnen enge grenzen is teruggedrongen. De verantwoordelijkheid hiervoor kan zeker niet op de schouders van Nederland gelegd worden. Zooals bekend is, werd de toelating van buitenlandsche emissies en introducties in zeer aanmerkelijke mate verruimd. Intusschen blijft het aantal in aanmerking komende objecten beperkt. Ook hier doen zich de boven omschreven factoren, welke het vertrouwen blijven ondermijnen, terdege gevoelen.

Het verslag noemt het niet ondienstig te dezer plaatse in herinnering te brengen, dat ook in het verleden tijdvakken zijn voorgekomen, gedurende welke de rentenstandaard zich op een laag peil bewoog. Als voorbeeld zij er op gewezen, dat in 1896 de Nederlandsche Staatsschuld op een basis van 3 pCt. kon gebracht worden. Tot het jaar 1911 kon de Staat tegen dien rentevoet in zijn leeningbehoefden voorzien. Hoewel het alleszins begrijpelijk is, dat de beleggers tegen de sterke en snelle daling groote bezwaren koesteren en trachten de gevolgen daarvan te mitigeeren, beteekent hetgeen tot dusver geschiedde niet meer dan een terugkeer tot een vroegeren toestand.

VEREENIGDE STATEN VAN AMERIKA

De betalingsbalans van de Vereenigde Staten in 1937.

Het *Department of Commerce* heeft een voorloopige schatting gepubliceerd van de betalingsbalans der Vereenigde Staten voor het jaar 1937.

Deze sluit af met een gezamenlijken goud- en zilverinvoer van netto 1.469 millioen dollar tegen 1.210 millioen dollar in 1936 en 2.075 millioen in 1935.

Het batig saldo van de eigenlijke handelsbalans steeg van 34 millioen dollar in 1936 tot 261 millioen dollar in 1937. De netto-uitgaven voor toeristische doeleinden bereikten 455 millioen dollar in 1937 tegen 373 millioen in 1936. De netto-ontvangsten voortkomende van interesten en dividenden zijn integendeel van het eene jaar tot het andere verminderd van 375 millioen tot 345 millioen dollar. De kapitaalbeweging sluit af met een netto toevoer van 807 millioen dollar tegen 1.141 millioen in 1936.

	IN MILLIOENEN DOLLARS		
	Ontvangsten	Uitgaven	Verschil in + of in —
I. Handel en vervoer :			
Goederen	3.345	3.084	+ 261
Vrachten en scheepvaart..	100	210	— 110
Toeristische uitgaven	155	610	— 455
Remises, bijdragen, enz....	25	200	+ 345
Interesten, dividenden, enz.	620	275	+ 345
Andere verrichtingen, enz..	317	232	+ 85
TOTAAL...	4.562	4.611	— 49
2. Goud en zilver :			
In- en uitvoer van goud... « Earmarked gold » (netto saldo)	46	1.632	— 1.586
In- en uitvoer van zilver..	9	92	— 83
TOTAAL...	—	—	— 1.469
3. Kapitaal :			
Beweging van kapitaal op langen termijn	—	—	+ 512
Beweging van kapitaal op korten termijn en cour- tages	—	—	+ 290
Diversen	—	—	+ 5
TOTAAL...	—	—	+ 807
4. Andere	—	—	+ 711

INDUSTRIEËLE EN HANDELSBERICHTEN.

INHOUD : België : Groot- en kleinhandelsprijzen in Juni 1938. — Statistisch steenkoolverbruik in België. —
De werkloosheid in Juni 1938.

BELGIË

Groot- en kleinhandelsprijzen in Juni 1938.

In Juni bedroeg het indexcijfer der groothandelsprijzen 629, of 2 punten minder dan de vorige maand en 68 punten minder dan in Juni 1937.

Sedert één jaar is het indexcijfer der groothandelsprijzen met circa 10 pCt. teruggelopen. Het had zijn hoogtepunt bereikt in Juli 1937, onder invloed van de hausse der fabrikaten en halffabrikaten, die, tot op dezen datum, de sedert Maart 1937 ingetreden baisse der grondstoffen had gecompenseerd. Vanaf Augustus ging het indexcijfer aan het dalen en deze teruggaande beweging bracht het op het eind van het jaar op een peil ongeveer gelijk aan dit van het eind van 1936. In de twee eerste maanden van het jaar 1938 bleef het op dit niveau. In Maart deed zich een nieuwe achteruitgang voor, die tot in Juni aanhield. Het dient aangestipt dat het voor Juni karakteristieke indexcijfer van 629 nog hooger is dan dit van het prijsgemiddelde van het laatste kwartaal van 1936.

Het indexcijfer der prijzen voor voedingsproducten, dat van Juli 1937 tot Februari 1938 met 15,8 pCt. was teruggelopen, is sindsdien opnieuw gestegen en vertoont enkel nog een daling van circa 10 pCt.

Het indexcijfer der brandstoffenprijzen bereikte zijn hoogtepunt in den loop van den winter 1937-1938. De sedert Maart 1938 ingetreden baisse weerspiegelt de vermindering der cokesprijzen alsmede de seizoensdaling van huisbrand, die trouwens geleidelijk in den loop der volgende maanden hersteld is.

De prijzen van teer en derivaten zijn sedert October 1937 naar de baisse georiënteerd. De achteruitgang van het indexcijfer bedraagt 9,2 pCt.

Het algemeen indexcijfer van de prijzen der metaalproducten vertoont een baisse van 17,2 pCt. t.o.v. het in Augustus 1937 bereikte maximum. Deze belangrijke

achteruitgang is bijna uitsluitend te wijten aan de niet-ijzerhoudende metalen.

Petroleum en derivaten, waarvan de prijzen op een betrekkelijk hoog peil waren gebleven, nauwelijks beneden dit in 1937 bereikt, hebben van Mei tot Juni een baisse van 6,3 pCt. ondergaan.

De prijzen der ceramiekproducten vertoonden tot op heden slechts een betrekkelijk onbelangrijke vermindering en overtreffen niet 4,1 pCt. t.o.v. van het in Juli 1937 bereikte maximum.

De prijzen der glasproducten zijn vast sedert het begin van 1937. Hetzelfde geldt voor de prijzen der chemische producten, vanaf Februari 1938. De scheikundige meststoffen zijn, integendeel, sedert Juni 1937 stijgende.

De vetstoffenprijzen dalen sedert Februari 1937. Het indexcijfer ervan wijst een achteruitgang aan van 26,4 pCt. wat het, op weinig na, op het gemiddeld peil van April 1935 terugbrengt.

Het algemeen indexcijfer der textielproducten over Juni, bevestigt de baisse van April tot Mei, zonder deze evenwel te verscherpen. Het bedraagt 578, hetzij een vermindering van 23,4 pCt. beneden het hoogtepunt van Juni 1937. Sedert Maart 1935, was het indexcijfer van deze prijzen nimmer zoo laag. Vooral de katoenprijzen zijn getroffen, de prijsdaling beloopt 31,4 pCt. tegen 26,9 pCt. voor de wolproducten.

De prijzen voor bouwmaterialen zijn vast op het peil dat zij in den loop van het tweede kwartaal van 1937 hadden bereikt.

Het prijsindexcijfer voor leder en vellen vertoont een baisse van 32,1 pCt. t.o.v. het in April 1937 bereikte maximum. Niet minder aanzienlijk is de daling van de papierprijzen die, voor het prijsindexcijfer van den groothandel, sedert November 1937 35,2 pCt. bereikt. Het dient gezegd, dat deze vermindering niet eens de hausse van deze prijzen in den loop van het voorafgaande jaar compenseert.

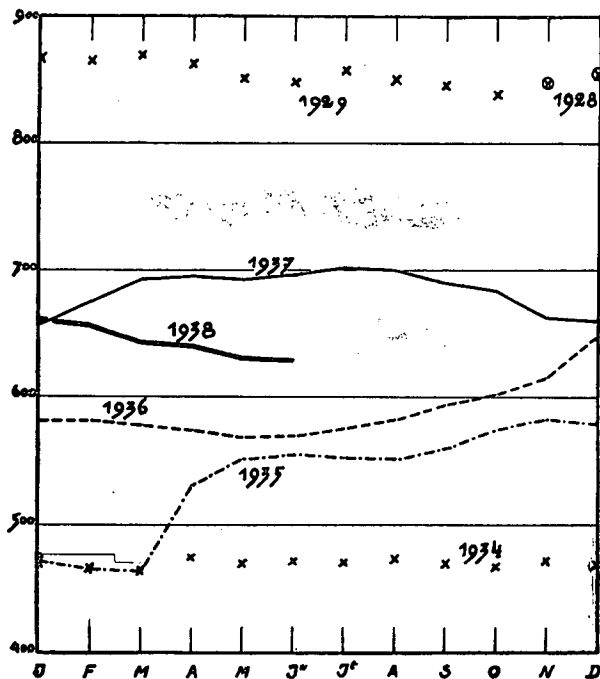
Indexcijfers der groothandelsprijzen in België.

AARD DER PRODUCTEN	Aantal producten	Indexcijfers voor Juni 1938	VERMINDERING OF VERMEERDERING				Relatieve toename of vermindering t. o. v. het in 1937 of in 1938 bereikte maximum	
			t. o. v. Mei 1938		t. o. v. Juni 1937			
			in absolute cijfers	in %	in absolute cijfers	in %	Datum van het maximum	Vermeerder. of verminder. %
			Voedingsmiddelen	16	592	+ 12	+ 2,1	- 47
Brandstoffen	4	884	+ 2	+ 0,2	+ 90	+ 11,3	10 - 1937	- 2,4
Teer en derivaten	3	623	- 6	- 0,9	- 40	- 6,0	10 - 1937	- 9,2
Metaalwaren	15	674	-	-	- 90	- 11,8	8 - 1937	- 17,4
Petroleum en derivaten	7	964	- 65	- 6,3	- 80	- 7,7	8 - 1937	- 8,0
Ceramische producten	9	862	- 1	- 0,1	- 28	- 3,1	7 - 1937	- 4,1
Glasproducten	2	549	-	-	-	-	1937	-
Scheikundige producten	12	623	+ 1	+ 0,2	+ 24	+ 4,0	7 - 1937	+ 1,3
Kunstmeststoffen	4	510	+ 5	+ 1,0	+ 88	+ 20,3	6 - 1938	-
Vetstoffen	7	452	- 14	- 3,0	- 132	- 22,6	2 - 1937	- 26,4
Textielproducten (samen)	19	578	- 1	- 0,2	- 177	- 23,4	6 - 1937	- 23,4
Wol	5	603	- 2	- 0,3	- 202	- 25,1	4 - 1937	- 26,9
Vlas	5	795	+ 2	+ 0,3	- 169	- 17,5	6 - 1937	- 17,5
Jute	2	354	- 8	- 2,3	- 61	- 14,7	5 - 1937	- 19,7
Katoen	7	515	- 4	- 0,8	- 202	- 28,2	3 - 1937	- 31,4
Bouwmaterialen	13	776	+ 2	+ 0,3	+ 5	+ 0,6	9 - 1937	- 0,8
Harsproducten	2	527	-	-	- 176	- 25,0	2 - 1937	- 34,9
Leder en vellen	9	461	- 10	- 2,1	- 144	- 23,8	4 - 1937	- 32,1
Tabak	1	523	-	-	+ 46	+ 9,6	12 - 1937	- 4,0
Papier	1	710	- 22	- 3,0	- 302	- 29,8	11 - 1937	- 35,2
Rubber	1	111	+ 10	+ 9,9	- 57	- 33,9	3 - 1937	- 46,4
Algemeen indexcijfer ...	125	629	- 2	- 0,3	- 68	- 9,8	7 - 1937	- 10,4

Van Mei tot Juni, steeg het indexcijfer der kleinhandelsprijzen met 8 punten, wat het ongeveer tot het peil van Februari terugbrengt. Deze hausse is het gevolg van de vermeerdering der aardappelen- en eierprijzen, waarvan de indexcijfers respectievelijk

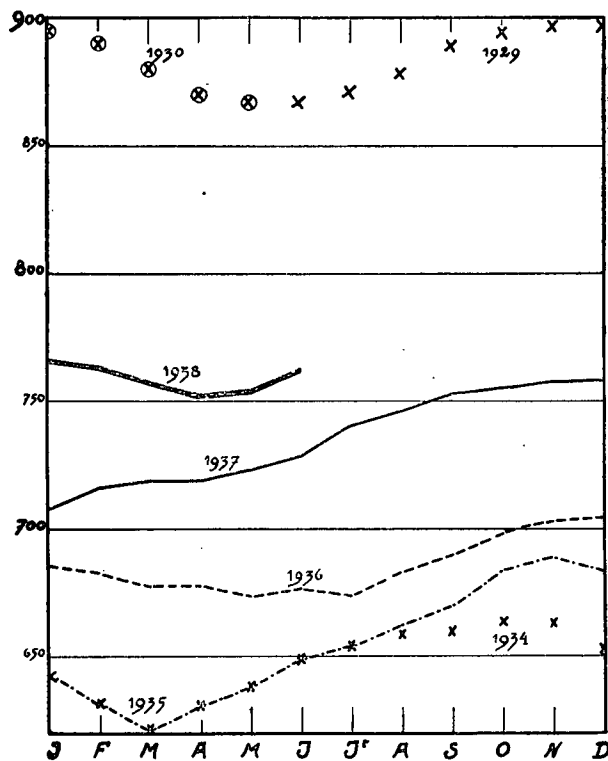
van 922 tot 1333 en van 530 tot 570 zijn gestegen. Van de eene maand tot de andere, zijn 13 producten in prijs gestegen, 20 producten gedaald en 21 producten onveranderd gebleven.

Indexcijfers der kleinhandelsprijzen.

(*) Door de indexcijfers bereikte maxima- en minimapunten.

Indexcijfers der groothandelsprijzen.

(*) Door de indexcijfers bereikte maxima- en minimapunten.

Statistisch steenkoolverbruik in België.

De evolutie van het steenkoolverbruik in België verschaft een interessante aanduiding omtrent de industriële bedrijvigheid van het land, dat over geen andere energiebronnen beschikt dan deze welke de uitbating van haar steenkolenbakkens biedt.

Met het oog daarop publiceeren wij onderstaande maandstatistiek van het statistisch steenkoolverbruik van het Belgisch-Luxemburgsch Economisch Verbond. Het noodzakelijk benaderd karakter van deze statistiek dient nauwelijks onderlijnd. Onrechtstreeks opgemaakt op grond van de gegevens betreffende voortbrenging, buitenlandse handel en loop der voorraden bij de mijnen, houdt zij, in 't bijzonder, geen rekening met de voorraden die de verbruikers zelf hebben gevormd. Zij is eveneens beïnvloed door het veranderlijk aantal werkdagen van elke maand. Daar, tenslotte, in deze statistiek geen onderscheid wordt gemaakt tusschen nijverheidskolen en huisbrand, vertoont zij zeer belangrijke seizoensschommelingen. Algemeen mag men zeggen, dat het kolenverbruik het geringst is tijdens de zomermaanden en geleidelijk stijgende gaat om zijn maximum te bereiken in December (1). Dit is, in hoofdzaak, het voorbehoud dat dient in acht genomen uit hoofde van de aard van de beschikbare statistische documentatie alsmede van de toegepaste berekeningsmethodes. Men houde hiermede rekening bij het beoordeelen der gegevens van volgende tabel.

Vergeleken bij de uitslagen van het jaar 1937 vertoont het statistisch steenkoolverbruik een aanmerkelijke achteruitgang sedert het begin van het jaar. Zoo men rekening houdt met de seizoensinvloeden welke dit verbruik in den loop der wintermaanden normaal moeten opdrijven, is de daling aanzienlijk sedert het begin van het jaar. Voor de vijf eerste maanden van het jaar bedraagt dit verbruik circa 12.030.000 ton tegen 14.313.000 ton in den loop van dezelfde periode van 1937, of een vermindering van 16 pCt.

Deze achteruitgang van het verbruik heeft zich slechts met vertraging op de bedrijvigheid van onze mijnen laten gevoelen. In den loop van het eerste kwartaal van het loopend jaar vestigde de gemiddelde maandproductie zich nog op een hooger cijfer dan dit van het vorige boekjaar. Weliswaar konden de voorraden hersamengesteld worden. Op 488.000 ton gevallen op het eind van Augustus 1937, bedroegen zij in het begin van Januari slechts 676.000 ton of iets méér dan zes dagen kolenwinning. Van toen af zijn zij ongeveer verdriedubbeld. Eind Mei bedroegen zij 1.943.000 ton, of nagenoeg het peil van den zomer

(1) Volgens de berekeningen van het Instituut voor Economisch Onderzoek, zouden de seizoensschommelingen van het kolenverbruik per type-maand van 25 werkdagen zich ongeveer als volgt voordoen :

Januari	105	Juli	94
Februari	101	Augustus	96
Maart	99	September	98
April	99	October	99
Mei	98	November	105
Juni	96	December	110

van 1936. Vandaag, integendeel, zijn de vooruitzichten op verre na niet zoo bemoedigend als op dit tijdstip.

Het ongunstig verloop van de kolenmarkt noopte tot vertraagde extractie, te meer daar de komende maanden aan een periode van beperkt verbruik beantwoorden. Ook heeft het maandagverzuim in talrijke mijnbouwondernemingen opnieuw zijn intrede gedaan. In sommige Kempische mijnen werden zelfs twee verzuimdagen per week ingesteld.

De steenkoolinvoer is sedert Maart aanzienlijk afgenomen, en staat, enkele duizenden tonnen niet te na gesproken, op het peil van onzen uitvoer. Sedert 1 April werden de maandelijksche importcontingenten op 335.000 ton teruggebracht. Herinneren wij, dat, sedert 1 April 1937, de invoer van cokeskolen aan geen enkele beperking meer onderworpen was geworden terwijl de invoer van andere kolen, bepaald op 150.000 ton per maand, met ingang van 1 Augustus 1937 met 100.000 ton verhoogd was geworden (2). Daar de contingentvermindering van 1 April jl. met de invoerlanden moest worden besproken komt deze slechts met een zekere vertraging in de invoerstatistieken tot uiting. In principe dienen de contingentoverschrijdingen in vermindering gebracht van de toegestane invoertonnages der volgende maanden. Het verslag van den heer Advokaat-generaal VAN DURME vermeldde onlangs, dat de vaststelling van het contingent op 335.000 ton per maand geen overdreven invoervermindering uitmaakt en zelfs aanmerkelijk de onmiddellijke behoeften van het land te boven gaat.

Onze steenkolenuitvoer, na in den loop der eerste twee maanden van het jaar te zijn gedaald, heeft zich hersteld op ongeveer het gemiddeld peil van 1936-1937.

De cokesinvoer, bijna algeheel voor het Groot-hertogdom bestemd, geeft een beeld van den snellen achteruitgang van het Luxemburgsche ijzer- en staalbedrijf. In België blijft de cokesnijverheid, ofschoon in vermindering, op een bevredigend peil. In den loop der eerste vijf maanden van het jaar, bereikte de voortbrenging inderdaad 2.080.460 ton tegen 2.298.240 ton in den loop van de overeenkomstige periode van 1937, hetzij een vermindering van 9,5 pCt., dan wanneer de gietijzerproductie van het eene jaar tot het andere met 34,3 pCt. is teruggelopen. Deze afwijking kan worden verklaard door verschillende factoren. Eensdeels is onze cokesuitvoer in den loop van het eerste kwartaal van 1938 nog aanmerkelijk toegenomen t.o.v. de uitslagen der voorgaande jaren; alleen in April boeken zij een aanzienlijke vermindering. Anderdeels, zijn talrijke cokesfabrieken door gasleveringscontracten gebonden, die zij slechts kunnen uitvoeren door het opslaan van cokesvoorraden. De belangrijkheid van deze laatste is helaas onbekend, maar zij blijkt sedert enkele maanden gevoelig toe te nemen.

(2) In felte, waren sedert 15 Januari 1937, onbeperkte extracontingenten toegestaan geworden.

MAAND	Productie van ruwe steenkool	BUITENLANDSCHE HANDEL VAN RUWE STEENKOOI			BUITENLANDSCHE HANDEL VAN COKES				BUITENLANDSCHE HANDEL VAN BRIKETTEN				VOORRADEN		Statistisch verbruik van ruwe steenkolen
		Invoer	Uitvoer	Netto handel	Invoer	Uitvoer	Netto handel		Invoer	Uitvoer	Netto handel		Bij het begin van de maand	Wijziging in den loop der maand (*)	
							Bruto cijfers	Equivalent ruwe steenkool			Bruto cijfers	Equivalent ruwe steenkool			
	(1)			(2)			(3)					(4)	(5)	(1)+(2)+(3)+(4)+(5)	
1936 Gemiddelde	2.323	323	395	— 72	213	104	+ 109	+ 142	9	44	— 35	— 31	2.094	+ 125	2.487
1937 Gemiddelde	2.473	514	360	+ 154	266	110	+ 156	+ 203	14	53	— 39	— 35	637	+ 32	2.827
1937 Januari	2.466	421	370	+ 51	244	117	+ 127	+ 165	11	52	— 41	— 37	1.062	+ 230	2.875
Februari	2.365	512	316	+ 196	231	88	+ 143	+ 186	10	43	— 33	— 30	832	+ 103	2.820
Maart	2.611	500	325	+ 175	274	123	+ 151	+ 196	9	46	— 37	— 33	729	+ 55	3.004
April	2.623	485	386	+ 99	295	95	+ 200	+ 260	15	55	— 40	— 36	674	+ 29	2.975
Mei	2.298	458	397	+ 61	300	100	+ 200	+ 260	14	55	— 41	— 37	645	+ 57	2.639
Juni	2.512	559	404	+ 155	297	109	+ 188	+ 244	16	62	— 46	— 41	588	+ 77	2.947
Juli	2.274	593	333	+ 260	287	95	+ 192	+ 250	21	47	— 26	— 23	511	+ 15	2.776
Augustus	2.345	573	338	+ 235	277	111	+ 166	+ 216	18	49	— 31	— 28	496	+ 8	2.776
September	2.532	526	373	+ 153	269	140	+ 129	+ 168	18	56	— 38	— 34	488	— 16	2.803
October	2.593	541	374	+ 167	255	120	+ 135	+ 175	11	63	— 52	— 47	504	— 18	2.870
November	2.481	539	354	+ 185	244	109	+ 135	+ 175	9	60	— 51	— 46	522	— 73	2.722
December	2.582	457	343	+ 114	214	112	+ 102	+ 133	12	48	— 36	— 32	595	— 81	2.716
1938 Januari	2.566	466	204	+ 262	185	128	+ 57	+ 74	12	51	— 39	— 35	676	— 218	2.649
Februari	2.463	444	292	+ 152	160	132	+ 28	+ 36	10	54	— 44	— 40	894	— 255	2.356
Maart	2.701	367	355	+ 12	144	117	+ 27	+ 35	9	59	— 50	— 45	1.149	— 423	2.280
April	2.501	389	379	+ 10	137	69	+ 68	+ 88	13	58	— 45	— 40	1.572	— 183	2.376
Mei	2.463	458	417	+ 41	143	76	+ 67	+ 87	15	53	— 38	— 34	1.755	— 188	2.369
Juni	2.405												1.943		

Het is niet onbelangrijk de aandacht te vestigen op het feit, dat, steeds steunend op dezelfde periode, t.t.z. de eerste vijf maanden van het jaar, de productie van de cokesfabrieken der metaalbedrijven slechts zeer weinig is afgenomen. In 1938 bedroeg zij 1.014.970 ton tegen 1.099.670 in 1937 en voldoet bij benadering aan de behoefte van de gietijzerproductie die, in 1938, 1.011.180 ton bereikte, tegen 1.518.510 ton in 1937 (3). De gevolgen van de vermindering van het cokesverbruik door de ijzer- en staalnijverheid blijken dus voor het grootste deel op de onafhankelijke cokesfabrieken haar terugslag te hebben gehad.

De cokesfabrieken bevoorraden zich voor een deel hunner behoeften aan fijne cokeskolen in het buitenland. Vroeger was deze afhankelijkheid veel groter. Tijdens de jaren 1929 en 1930 vertegenwoordigde het verbruik van buitenlandse steenkool circa de helft van het totaal verbruik, in 1936 nog enkel 20,8 pCt. Van 1929 tot 1937 viel — bij onveranderde productie van circa 8.233.000 ton — de verhouding van de verbruikte buitenlandse steenkolen van 52,5 pCt. op 32 pCt. Op grond der leveringen van Belgische steen-

(3) Men rekent dat voor één ton gietijzer circa 1.050 kg. cokes worden verbruikt.

kolen in 1937, zouden de behoeften der cokesfabrieken aan buitenlandse steenkolen voor de jaren met sterk verminderd verbruik, als 1932 tot 1934, in principe nog slechts 10 pCt. van deze gezamenlijke maximum-consumptie bedragen.

Sedert het begin van het jaar is het verbruik van buitenlandse steenkolen in de Belgische cokesfabrieken vrij aanzienlijk gebleven. Voor de eerste vijf maanden, bedroeg zij, inderdaad, 30,6 pCt. tegen 29,6 pCt. in den loop van het onvereenkomstige tijdvak van 1937. Deze uitslag is uitsluitend te wijten aan de cokesfabrieken der metaalbedrijven die voor 38,1 pCt. van het totale fijne cokeskolenverbruik tegen 34,1 pCt. in 1937 uit het buitenland hebben betrokken. In Mei jl. heeft dit percentage zelfs 39 pCt. bereikt. Deze toestand verdient onze bijzondere aandacht. Zonder te beweren dat de Belgische steenkoolmarkt in de huidige omstandigheden uitsluitend voor de nationale voortbrenging moet worden voorbehouden mag men met recht voor deze laatste een voorkeurrecht op deze markt opeischen. Bovenstaande beschouwingen laten vermoeden dat dit recht niet geëerbiedigd wordt. De voorraad fijne cokeskolen die, op het eind van 1937, 63.000 ton vertegenwoordigde, bedroeg 214.000 ton op 31 Maart 1938. Eind Mei was deze tot circa 390.000 ton gestegen.

Steenkoolverbruik in de cokesfabrieken

(× 1.000 ton).

	COKESFABRIEKEN DER METAALBEDRIJVEN				GEZAMENLIJKE COKESFABRIEKEN			
	Belgische steenkolen	Buitenlandse steenkolen	Totaal	Percentage buitenlandse steenkolen	Belgische steenkolen	Buitenlandse steenkolen	Totaal	Percentage buitenlandse steenkolen
1935.....	—	—	—	—	5.174	1.465	6.639	22,1
1936.....	2.618	909	3.527	25,8	5.665	1.475	7.140	20,7
1937.....	2.553	1.488	4.041	36,8	5.597	2.637	8.234	32,0
1937 Januari-Mei.....	1.024	531	1.556	34,1	2.274	958	3.232	29,6
1938 Januari-Mei.....	906	557	1.463	38,1	2.058	909	2.966	30,8

Blijkens de uitslagen van de eerste vijf maanden van het jaar is de steenkoolbrikettenproductie t.o.v. het vorige jaar verder toegenomen. Tot op heden, vertoont de uitvoerhandel van deze producten nog geen enkel teken van verzwakking; integendeel valt eerder een zekere vooruitgang waar te nemen.

De werkloosheid in Juni 1938.

De Nationale Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid deelt ons de volgende inlichtingen mede omtrent den toestand van de arbeidsmarkt in Juni 1938.

Vergeleken bij de maand Juni 1937, is het aantal gecontroleerde werklozen in Juni 1938 met 70,2 pCt. toegenomen. Per provincie doet de toestand zich als volgt voor :

PROVINCIE	GEZAMENLIJK AANTAL WERKLOOZEN		Toeneming in %
	Juni 1937	Juni 1938	
Luxemburg.....	383	1.026	167,9
Namen.....	2.499	5.740	129,7
Luik.....	13.552	30.071	121,9
Henegouwen.....	27.863	51.416	84,5
Oost-Vlaanderen.....	40.659	69.804	71,7
Limburg.....	3.095	5.197	67,9
West-Vlaanderen.....	29.219	44.546	52,5
Brabant.....	17.599	26.768	52,2
Antwerpen.....	34.522	53.658	46,9
VOOR HET RIJK.....	169.391	288.244	70,2

Vergeleken bij het vorige jaar boeken de Waalsche provinciën de sterkste toeneming der werkloosheid. Indien men de provinciën groepeerd bekomt men de volgende cijfers :

STREEK	GEZAMENLIJK AANTAL WERKLOOZEN		Toeneming in %
	Juni 1937	Juni 1938	
Waalsche land	44.297	88.253	99,2
Vlaamsche land	107.495	173.205	61,1
Brabant	17.599	26.786	52,2
VOOR HET RIJK	169.391	288.244	70,2

Deze gegevens toonen aan, dat, van Juni 1937 tot Juni 1938, het aantal werkloozen met 61 pCt. is toegenomen in het Vlaamsche land en met 99 pCt. in de Waalsche streek. Het dient aangestipt, dat, vóór de algemeene verscherping der werkloosheid, de Waalsche provinciën het zwakste werkloosheidsrisico boden. In Juni 1938 bedraagt de werkloosheid in het Vlaamsche land nog het dubbel van dit van Wallonië.

De werkloosheidstoename was niet gelijk voor de geheel en voor de gedeeltelijk werkloozen. Het aantal geheel werkloozen is slechts met 34,1 pCt. vermeerderd, terwijl dit der gedeeltelijk werkloozen méér dan verdubbeld is.

	Juni 1937	Juni 1938	Toeneming in %
Geheel werkloozen	86.530	115.998	34,1
Gedeeltelijk werkloozen	82.861	172.246	107,9

De geheel en gedeeltelijk werkloozen zijn als volgt per provincie en per streek verspreid :

Geheel werkloozen.

	JUNI 1937		JUNI 1938		Van Juni 1937 tot Juni 1938 (in %)
	Volstreekte cijfers	%	Volstreekte cijfers	%	
Luxemburg ...	197	0,2	351	0,3	+ 78,2
West-Vlaander..	12.411	14,3	19.352	16,7	+ 55,9
Namen	1.105	1,3	1.590	1,4	+ 43,9
Brabant	11.840	13,7	16.242	14,0	+ 37,2
Oost-Vlaanderen	20.015	23,1	27.210	23,4	+ 35,9
Antwerpen	20.451	23,6	27.001	23,3	+ 32,0
Luik	5.071	5,9	6.513	5,6	+ 28,4
Henegouwen ..	14.007	16,2	16.349	14,1	+ 16,7
Limburg	1.433	1,7	1.390	1,2	- 3,0
Vlaamsche land.	54.310	62,8	74.953	64,6	+ 38,0
Waalsche land.	20.380	23,5	24.803	21,4	+ 21,7
Brabant	11.840	13,7	16.242	14,0	+ 37,2
VOOR HET RIJK	86.530	100,0	115.998	100,0	+ 34,1

Gedeeltelijk werkloozen.

	JUNI 1937		JUNI 1938		Van Juni 1937 tot Juni 1938 (in %)
	Volstreekte cijfers	%	Volstreekte cijfers	%	
Luxemburg	186	0,2	675	0,4	+ 262,9
Namen	1.394	1,7	4.150	2,4	+ 197,7
Luik	8.481	10,2	23.558	13,7	+ 177,8
Henegouwen ..	13.856	16,7	35.067	20,4	+ 153,1
Limburg	1.662	2,0	3.807	2,2	+ 129,1
Oost-Vlaander..	20.644	24,9	42.594	24,7	+ 106,1
Antwerpen	14.071	17,0	26.657	15,5	+ 89,4
Brabant	5.759	7,0	10.544	6,1	+ 83,1
West-Vlaander..	16.808	20,3	25.194	14,6	+ 49,9
Waalscheland..	53.185	64,2	98.252	57,1	+ 84,7
Vlaamsche land.	23.917	28,9	63.450	36,8	+ 165,3
Brabant	5.759	6,9	10.544	6,1	+ 83,1
VOOR HET RIJK	82.861	100,0	172.246	100,0	+ 107,7

De toeneming van het werkloozental in de Waalsche provinciën moet dus worden toegeschreven aan een sterke vermeerdering van de gedeeltelijke werkloosheid. In één jaar tijds is het aandeel van de Waalsche streek in het gezamenlijk aantal werkloozen aldus gestegen van 28,9 pCt. tot 36,8 pCt. terwijl dit van het Vlaamsche land is gedaald van 64,2 pCt. tot 57,1 pCt. Het aandeel van Wallonië in de volledige werkloosheid is verminderd, terwijl dit van het Vlaamsche land is toegenomen.

In al de provinciën, West-Vlaanderen uitgezonderd, is de toeneming van de gedeeltelijke werkloosheid sterker als deze van de volledige werkloosheid. Dien-tengevolge is de belangrijkheid van de gedeeltelijke werkloosheid naar verhouding toegenomen.

In Juni 1938 bereikte het percentage der gedeeltelijk werkloozen dus 59,8 pCt. Vergeleken bij de andere maanden van vier weken is dit het hoogste percentage sedert het aantal gedeeltelijk werkloozen voor de eerste maal dit der geheel werkloozen overtrof (in Juli 1937).

MAAND	Gedeeltelijk werkloozen (1)	Totaal (2)	Verhouding van (1) tot (2)
1937 October	94.846	188.139	50,4
December	174.691	311.651	56,0
1938 Februari	197.952	339.960	58,2
Maart	154.587	286.942	53,9
April	153.002	275.903	55,5
Juni	172.246	288.244	59,8

WETTELIJKE BERICHTEN.

Deze berichten bevatten de wetten en besluiten welke voor de algemeene economie van het land een bijzonder belang vertoonen en in het Belgisch Staatsblad werden gepubliceerd in den loop van de maand aan deze van de publicatie van ons Tijdschrift vooraf gaand.

Alleen de belangrijkste wetten en besluiten worden in extenso overgenomen. De overige wetteksten worden eenvoudig vermeld, met een verklarende nota.

Ten einde het raadplegen te vergemakkelijken, zullen deze wetten en besluiten onder de volgende hoofden worden gerangschikt :

- I. Algemeene economische en sociale wetgeving.
- II. Wetgeving betreffende de Overheids- of private financiën.
- III. Binnenlandsche handelswetgeving.
- IV. Buitenlandsche handelswetgeving.
- V. Nijverheidswetgeving.
- VI. Arbeidswetgeving.
- VII. Internationale wetgeving.

Bij uitzondering worden in dit nummer een zeker aantal wetten en besluiten vermeld welke sedert het begin van het jaar werden gepubliceerd.

I. — ALGEMEENE ECONOMISCHE EN SOCIALE WETGEVING.

Wet van 15 Januari 1938

betreffende de oprichting van een Nationalen Zuiveldienst (Moniteur dd. 2 Februari 1938, blz. 458).

De Koning mag een openbare instelling oprichten begiftigd met de rechtspersoonlijkheid, onder de benaming : « Nationale Zuiveldienst ». De Dienst zal tot taak hebben, binnen de grenzen voorgeschreven door den Minister van Landbouw, zijn medewerking aan dit departement te verleen, ten einde de voortbrenging, de verdeling en de markt van de melk en van haar derivaten te verbeteren. Het reglement van den Dienst wordt door den Koning opgemaakt. De Dienst wordt beheerd door een Raad van beheer, waarvan de Koning de samenstelling bepaalt en de leden benoemt. Hij staat onder de contrôle van den Minister van Landbouw.

Deze Dienst werd ingesteld bij koninklijk besluit van 15 Januari 1938 (Moniteur, 2 Februari 1938, blz. 459).

Ministerieel besluit van 20 April 1938

tot uitvoering van het koninklijk besluit van 12 Juli 1937 betreffende de statistiek van het toerisme (Moniteur dd. 19 Mei 1938, blz. 3324).

Dit besluit bepaalt den aard en de periodiciteit der inlichtingen te verstrekken door de beoogde personen of ondernemingen, alsmede de taak der gemeentebesturen wat bewuste opnamen betreft.

II. — WETGEVING BETREFFENDE DE OVERHEIDS- OF PRIVATE FINANCIËN.

Koninklijk besluit van 2 December 1937

tot inrichting van een dienst van openbaar krediet (Moniteur, dd. 21 Januari 1938, blz. 246).

Gelet op de wet van 10 Juni 1937 betreffende de coördinatie van de werking, de inrichting en de bevoegdheid van zekere instellingen van openbaar nut; — Gelet op Ons besluit van 22 October 1937 houdende oprichting van een raad voor kredietinstellingen; — Gelet op het besluit van 2 April 1925 houdende huishoudelijk reglement van de hoofdbesturen van het Ministerie van Financiën; — Op de voordracht van Onzen Minister van Financiën en volgens advies van het Begrotingscomité en van Onzen Minister-raad, — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

Artikel één. Bij het Ministerie van Financiën wordt een dienst opgericht die ermede belast is den Minister van Financiën bij te staan bij de voorbereiding en de uitvoering van alle maatregelen in verband met de inrichting en de coördinatie van en het toezicht over de bedrijvigheid van de, door den Minister van Financiën aangeduide of op diens voorstel door den Koning benoemde, vertegenwoordigers van den Staat bij de maatschappijen, organismen of instellingen van openbaar nut die bij een wet werden opgericht, of een dotatie of een waarborg van den Staat genieten, of aan zijn toezicht zijn onderworpen of in het bestuur waarvan de Staat tusschenkomt.

Deze dienst onderwerpt aan den Minister van Financiën alle dienstige voorstellen met het oog op de aanduiding en de werking van de lasthebbers, commissarissen of gedelegeerden bij de in vorenstaande alinea bedoelde maatschappijen of instellingen.

Hij wordt er insgelijks mede belast den Minister van Financiën bij te staan bij de voorbereiding en de uitvoering van alle maatregelen betreffende den raad voor kredietinstellingen en bij de bestudeering van de maatregelen betrekkelijk het juridisch statuut van de in de eerste alinea van dit artikel bedoelde maatschappijen, organismen of instellingen van openbaar nut.

Art. 2. Onderwerpelijke dienst voert den naam van « Dienst voor openbaar krediet » en staat onder het bestuur van een directeur-generaal of van een ambtenaar met denzelfden rang per assimilatie.

Art. 3. Het vast personeel van den Dienst voor openbaar krediet bestaat uit :

- 1° Den in artikel 2 bedoelden directeur-generaal;
- 2° Een ambtenaar wiens graadassimilatie door de wedde wordt bepaald. Die wedde belooft ten hoogste zooveel als die welke aan de directeurs wordt toegekend;

3° Een schrijver en een steno-typiste.

Art. 4. Tot het personeel van den dienst zullen eveneens mogen behooren erkende controleurs die den titel van commissaris, gedelegeerde of controleur van de Regeering voeren en belast zijn met een contrôle-opdracht bij de in artikel 1 bedoelde maatschappijen, organismen of instellingen. De Minister van Financiën bepaalt de tot hun erkenning en aanduiding vereischte voorwaarden en stelt hun wedde vast.

Art. 5. Onze Minister van Financiën is belast met de uitvoering van dit besluit.

Koninklijk besluit van 18 April 1938

houdende inrichting van den Nationalen Delcredere-dienst en bepaling der voorwaarden waaraan de verleening van den goeden afloop voor verrichtingen in het buitenland is onderworpen (Moniteur dd. 6 Mei 1938, blz. 3031).

Gelet op de wet dd. 2 Augustus 1932, gewijzigd bij de koninklijke besluiten dd. 10 Januari 1935 en dd. 22 October 1937, houdende machtiging voor de Regeering om den goeden afloop te waarborgen van verrichtingen van den uitvoerhandel en, inzonderheid, op artikels 8 en 13 van deze wet, welke luiden als volgt :

• *Art. 8.* De Koning bepaalt de wijze waarop de waarborg van goeden afloop wordt verleend. Hij bepaalt insgelijks op welke wijze die waarborg zal kunnen overgemaakt worden aan een of meer derden welke de verrichtingen zullen vergemakkelijken.

• *Art. 13.* De uitvoering van deze wet, namelijk wat betreft de inrichting en de bevoegdheid der organismen belast met de toepassing ervan, het erkennen van maatschappijen voor kredietverzekering, de afdoening der faliekante zaken en de wijze van betaling der commissieloonen zal worden geregeld bij koninklijke besluiten ;

Overwegende dat het behoort, met bepaling van hun werking en bevoegdheid, de bestuurslichamen van den Nationalen Delcredere-dienst in te stellen belast met de toepassing van de bovengenoemde wet dd. 2 Augustus 1932; overwegende dat de voorwaarden dienen vastgesteld waaraan is onderworpen de verleening van den Regeeringswaarborg van goeden afloop voor verkoopen in het buitenland betrokken onder de categorieën *A* en *B* voorzien bij artikel 2 van de wet dd. 2 Augustus 1932 gewijzigd bij koninklijk besluit dd. 22 October 1937, te weten :

• *A.* Verrichtingen reeds afgesloten of nog af te sluiten ;
• *1°* Met openbare besturen of met ondernemingen belast met een openbaren dienst in vreemde Staten ;
• *2°* Met invoerders wier betalingen gewaarborgd zijn door een vreemden Staat ;
• *B.* Verkoop in het buitenland, waarvan het risico gedeeltelijk gedekt is door een erkende maatschappij voor kredietverzekering ;

Gelet op de koninklijke besluiten dd. 22 Januari 1935, dd. 8 April 1935, dd. 14 Mei 1935 en dd. 6 Mei 1936 houdende : *1°* inrichting van den Nationalen Delcredere-dienst, en *2°* bepaling der voorwaarden waaraan is onderworpen de verleening van den Regeeringswaarborg van goeden afloop voor verrichtingen in het buitenland betrokken onder de categorieën *A* en *B* voorzien bij artikel 2 van de wet dd. 2 Augustus 1932; — Overwegende dat het behoort zekere beschikkingen van voornoemde koninklijke besluiten samen te ordenen en ze tevens nader te omschrijven; — Op de voordracht van Onzen Minister van Middenstand en Economische Zaken en van Onzen Minister van Financiën, — Wij hebben besloten en Wij besluiten :

TITEL I. — SAMENSTELLING EN WERKING VAN DEN NATIONALEN DELCREDEREDIENST.

In- en samenstelling van den Nationalen Delcredere-dienst.

Artikel één. De Nationale Delcredere-dienst is er mee belast den Regeeringswaarborg van goeden afloop te verleenen, volgens de regels bepaald bij de wet dd. 2 Augustus 1932, gewijzigd bij de koninklijke besluiten dd. 10 Januari 1935 en dd. 22 October 1937.

De Nationale Delcredere-dienst heeft zijn zetel in de Brusselsche agglomeratie.

Art. 2. Bij den Nationalen Delcredere-dienst behooren een raad van advies en contrôle, en een beheerraad.

De raad van advies en contrôle is samengesteld uit een voorzitter en twaalf tot veertien leden, benoemd en afstelbaar door den Koning. Hun mandaat geldt voor drie jaar en is hernieuwbaar. De leden van den raad van advies en contrôle hebben recht op terugbetaling van hun verplaatsingskosten.

De raad mag in zijn schoot een ondervoorzitter aanstellen.

De beheerraad is samengesteld uit een voorzitter en vier leden die door den Koning benoemd en kunnen afgesteld worden. Hun plaatsvervangers worden door den Koning benoemd en kunnen door Hem afgesteld worden.

De voorzitter en twee leden van den beheerraad worden onderscheidenlijk gekozen op drie dubbele lijsten waarvan één voorgedragen wordt door het bestuurscomité van de Nationale Bank van België, één door de Nationale Maatschappij voor Krediet aan de Nijverheid en één door den Dienst voor Economisch Herstel.

In den beheerraad mag geen lid zetelen van een der twee Wetgevende Kamers en niet meer dan één lid dat om 't even welk ambt uitoefent in een in titel I van besluit n° 185 van 9 Juli 1935 bedoelde bank of in een handelsvennootschap of een vennootschap onder handelsvorm welke onmiddellijk of middellijk vijf en twintig ten honderd van het kapitaal van dergelijke bank in handen heeft.

Het mandaat der beheerders loopt over drie jaar en kan worden hernieuwd.

De beheerders hebben recht op zitpenningen en op terugbetaling van hun verblijfs- en verplaatsingskosten.

De beheerraad wordt in zijne functies bijgestaan door een directeur en een secretaris, die door den Koning benoemd en door Hem kunnen afgesteld worden.

De Ministers van Financiën, van Middenstand en Economische Zaken, van Buitenlandsche Zaken en Buitenlandschen Handel duiden elk een afgevaardigde en diens plaatsvervanger bij den beheerraad aan. Deze afgevaardigden mogen insgelijks de vergaderingen van den raad van advies en contrôle bijwonen.

Zij mogen gezamenlijk of afzonderlijk hun veto stellen tegen de uitvoering van elke beslissing die hetzij met de wetten, hetzij met de statuten, hetzij met het algemeen belang mocht in strijd zijn. Indien de bevoegde Minister binnen de acht vrije dagen na overhandiging van den bundel aan den afgevaardigde die het veto gesteld heeft niet is tusschengekomen, mag de beslissing worden uitgevoerd.

Het veto wordt medeondertekend op de agenda waarvan sprake in artikel 6, door den voorzitter en door de(n) ministerieele(n) afgevaardigde(n) die het gesteld hebben.

De vergoeding van de afgevaardigden wordt door den Minister van Financiën vastgesteld en betaald en door den dienst gedragen.

De raad van advies en contrôle samen met den beheerraad vormen de algemeene vergadering.

Art. 3. De beheerraad kan drie leden afvaardigen, mits goedkeuring van den Minister van Middenstand en Economische Zaken om het beperkt comité voor kredietverzekering te vormen, dat beslist over de aanvragen betrokken onder categorie *B*, uitgaande van de erkende kredietverzekeringvennootschap(pen). Die drie regeeringsafgevaardigden of hun plaatsvervangers wonen de zittingen van het beperkt comité bij.

Beheerraad.

Art. 4. De beheerraad bestuurt de loopende zaken. Hij vergadert op samenroeping uitgaande van zijn voorzitter.

Hij beslist omtrent de aanvragen om regeeringswaarborg.

Hij is speciaal belast :

1. Voor de verrichtingen betrokken onder de categorie A :

a) Te bepalen, in elk afzonderlijk geval, het deel van het netto-eindverlies ten beloope waarvan de regeeringswaarborg kan verleend worden;

b) Toe te laten het afstaan van den waarborg aan derden, of het instandhouden van den waarborg in het geval voorzien bij artikel 27;

c) In geval van niet-betaling op de vervaldagen, het gebeurlijk verlies vast te stellen en te beslissen in overleg met den waarborghouder en, in voorkomend geval, met zijne borgen, omtrent de ter bewaring te treffen maatregelen.

2. Voor de verrichtingen van categorie B :

Advies uit te brengen nopens de herverzekeringscontracten af te sluiten met de erkende vennootschappen voor kredietverzekering.

Beperkt Comité.

Art. 5. Het beperkt comité is belast :

Voor de verrichtingen betrokken onder categorie B :

Te beslissen of de in herverzekering aangeboden polissen, in uitvoering van het herverzekeringcontract en die afgesloten werden tusschen den dienst en de verzekeraars, kunnen aangenomen worden, en het herverzekeringspercentage ten laste van den dienst vast te stellen.

Wanneer het dringende zaken geldt zal dit comité één zijner leden kunnen gelasten de bij de vorige alinea omschreven beslissingen te treffen, op voorwaarde dat hij bijgestaan wordt door den afgevaardigde van den Minister van Financiën en door den directeur van den dienst.

Art. 6. De agenda waarop vermeld moeten zijn de adviezen uitgebracht door den beheerraad (of door het beperkt comité) wordt onmiddellijk aan den Minister van Middenstand en Economische Zaken overgemaakt.

Behoudens verzet van den Minister van Middenstand en Economische Zaken, waarvan binnen de acht vrije dagen van de mededeeling der agenda aan den directeur van den dienst moet worden kennis gegeven, zijn de beslissingen uitvoerbaar, en worden zij aan de belanghebbenden door den directeur medegedeeld.

Nochtans, voor de contracten betrokken onder categorie A, en voor dewelke de waarborg berekend wordt op een bedrag hooger dan twee millioen, of voor polissen of polis-voorstellen voor verrichtingen betrokken onder categorie B, waarvan de maxima kredietgrenzen twee millioen frank per vreemden invoerder overschrijden, zal de waarborg slechts kunnen verleend worden mits goedkeuring van den Minister van Financiën. Hetzelfde geldt wanneer de kredietstermijn drie jaren overschrijdt, welk ook het bedrag van de schuldvordering zij. Deze goedkeuring is niet vereischt voor de overdracht van den waarborg ten voordeele van derden, of voor het in stand houden van den waarborg bij wijzigingen aangebracht aan de leveringstermijnen of aan de betalingsmodaliteiten wanneer deze geen verzwaring van het risico meebrengen.

Behoudens verzet van den Minister van Financiën dat ter kennis van den directeur van den Nationalen Delcredereerdienst moet gebracht worden binnen de

vijftien vrije dagen van de afgifte van den bundel aan den afgevaardigde van vornoemden Minister, zal de goedkeuring als gegeven beschouwd worden.

Raad van advies en contrôle.

Art. 7. De raad van advies en contrôle vergadert op samenroeping uitgaande van den voorzitter.

Hij brengt advies uit nopens alle aangelegenheden betreffende de uitvoering van de wet dd. 2 Augustus 1932, gewijzigd bij koninklijke besluiten dd. 10 Januari 1935 en dd. 22 October 1937, welke hem worden voorgelegd door één der drie Ministers; van Middenstand en Economische Zaken, van Financiën of van Buitenlandsche Zaken en Buitenlandschen Handel.

De leden van den raad van advies en contrôle mogen, zonder verplaatsing, kennis nemen van de beslissingen van den beheerraad alsmede van den desbetreffende stukken.

Art. 8. De raad van advies en contrôle en de beheerraad vergaderen in algemeene vergadering op verzoek en onder het voorzitterschap van den voorzitter van den raad van advies en contrôle en, ten minste eenmaal 's jaars, om den tekst vast te leggen van het jaarverslag betreffende de aangegane verbintenissen, hetwelk aan de Wetgevende Kamers dient voorgelegd te worden in uitvoering van artikel 12 der wet.

De algemeene vergadering is tevens gelast advies uit te brengen :

1° Nopens de aanvragen die er naar streven in den waarborg te bevatten de betaling van de werken in het buitenland, waarvan het beloop 25 pCt. van het gezamenlijk bedrag der verrichting overschrijdt;

2° Nopens de erkenning der vennootschappen voor kredietverzekering.

De raad van advies en contrôle, de beheerraad en het beperkt comité, evenals de algemeene vergadering, beraadslagen welk ook het aantal zij der aanwezige leden. De beslissingen worden getroffen bij eenvoudige meerderheid van stemmen en dienen met redenen omkleed te zijn. Bij staking van stemmen is het ahangige voorstel verworpen.

Bestuur van den Nationalen Delcredereerdienst.

Art. 9. De beheerraad wordt in zijn werking bijgestaan door een directeur en een secretaris, beiden door den Koning benoemd en afstelbaar.

Behoudens goedkeuring van den Minister van Middenstand en Economische Zaken wordt hun wedde vastgesteld door den beheerraad binnen de grenzen van het barema toepasselijk, onderscheidenlijk op de directeurs en de onderdirecteurs van de hoofdbesturen, met dewelke zij gelijkgesteld zijn.

De directeur is verslaggever bij den beheerraad, hij voert de beslissingen uit van den Nationalen Delcredereerdienst, beveelt al de verrichtingen, bestuurt en houdt toezicht over het kantoorwerk, zorgt voor het schrijfwerk en waakt over de regelmatige toerekening der administratiekosten.

In die hoedanigheid vertegenwoordigt hij den dienst in de betrekkingen met derden, hij onderzoekt de voorgestelde zaken, wint de noodige inlichtingen in, vormt de bundels der zaken en dient voorstellen in.

Hij verzekert de verbinding eensdeels tusschen den dienst en de administratie waarvan deze afhangt, en anderdeels tusschen den dienst en de erkende vennootschappen voor kredietverzekering.

Hij vertegenwoordigt den dienst in de openbare en onderhandsche akten. De rechtsoverdrachten, zoowel roerende als onroerende, worden uitgeoefend bij verweer en bij eisch, op zijne vervolging en benaarstiging.

Hij is rekening verschuldigd over de financiën van den dienst en is niet verplicht tot borgstelling.

Jaarlijks vóór den 31 Januari, dient hij aan den beheerraad de rekening van zijn beheer voor te leggen.

De directeur is bovendien gelast :

1° Er over te waken dat de voorwaarden gesteld bij het toekennen van den waarborg vervuld worden, inzonderheid wat betreft : de werkelijkheid van de verrichting, de Belgische herkomst der waren, het aandeel der Belgische arbeidskracht in verhouding tot het geheel der verrichting, de kostprijs der in den vreemde uit te voeren werken en waarmee de uitvoerder zich heeft belast, het betaalvermogen van de vreemde invoerders en van hun borgen, den aard en de stevigheid van de in voorkomend geval geboden panden, het door den invoerder op zich genomen risico ;

2° Met het volgen van het verloop der verkoopcontracten, inzonderheid door zich te overtuigen van het plaats hebben der leveringen en het afdoen der betalingen binnen de voorgeschreven termijnen ;

3° Met het regelmatig bijhouden van den stand der verbintenissen van de Schatkist voor elken waarborg en voor elk land.

Hij vertegenwoordigt den Nationalen Delcredere-dienst in den schoot van den raad voor kredietinstellingen, opgericht bij koninklijk besluit dd. 22 October 1937.

De secretaris staat den directeur bij en vervangt hem bij belet of afwezigheid.

Art. 10. De beheerraad richt de bestuurlijke diensten van den delcredere-dienst in, benoemt en ontzet de beambten en bepaalt hun bezoldiging, behoudens goedkeuring door Onzen Minister van Middenstand en Economische Zaken. Onder hetzelfde voorbehoud stelt hij het bedrag vast van de zitpenningen en van de verblijfs- en verplaatsingskosten toe te kennen aan de leden van den beheerraad, alsook de verplaatsingskosten toe te kennen aan de leden van den raad van advies en contrôle.

De lokalen van den Nationalen Delcredere-dienst worden verschaft door het Departement van Middenstand en Economische Zaken ; de Staat neemt de meubilerings-, verwarmings-, verlichtings- en onderhoudskosten te zijne laste, dit alles onverminderd de beslissingen van den beheerraad in deze aangelegenheden.

De voorzitter van den raad van advies en contrôle, de voorzitter van den beheerraad, de directeur en de secretaris genieten den vrijdom van briefport in dezelfde voorwaarden als de ministerieele departementen.

Thesaurie van den Nationalen Delcredere-dienst.

Art. 11. Ten name van den Nationalen Delcredere-dienst is ter Nationale Bank van België een rekening op zicht geopend die zal gevoed worden door al de inkomsten van den dienst.

De beheerraad is gemachtigd om op deze rekening de sommen te houden die noodig blijken om de regelmatige werking van den dienst te verzekeren.

Het beschikbaar saldo zal elk kwartaal gestort worden op het fonds voor order, waarvan de instelling voorzien is bij artikel 1 van het koninklijk besluit dd. 10 Januari 1935.

In geval van rampspoedigen afloop of bij het uitkeeren van voorloopige vergoedingen dient de betaling steeds te geschieden langs de rekening geopend ter Nationale Bank van België, mits toelating van den Minister van Middenstand en Economische Zaken en van den Minister van Financiën.

In geval de rekening op zicht van den dienst bij de Nationale Bank van België ontoereikend blijkt voor de uitkeering der vergoedingen en desgevallend voor de betaling van de administratieve uitgaven mag er beroep gedaan worden op het fonds voor order.

De directeur beschikt over al de fondsen gestort op de rekening op zicht ter Nationale Bank van België. Elk bevel tot terugtrekking van gelden moet zijne handteekening of deze van den secretaris dragen, alsook van een lid van den beheerraad, uitgenomen de afgevaardigden van de Regeering.

De Schatkistmandaten waarvan spraak in artikel 11, 2, van de wet dd. 2 Augustus 1932 worden aan den Nationalen Delcredere-dienst afgeleverd op verzoek van den directeur.

De beheerraad zal, jaarlijks, vóór den 1 April, den toestand van den Nationalen Delcredere-dienst volgens de ontvangsten en de uitgaven op datum van den 31 December van het verlopen jaar aan de algemeene vergadering voorleggen.

De rekening, door de algemeene vergadering afgesloten, zal ter goedkeuring worden voorgelegd aan het Rekenhof, met de bewijsstukken van de ontvangsten en uitgaven.

TITEL II. — CATEGORIE A. — VOORWERP EN OMVANG VAN DEN WAARBORG VAN DEN NATIONALEN DELCREDERE-DIENST.

Voorwerp van den waarborg.

Art. 12. De waarborg van den Nationalen Delcredere-dienst is toepasselijk op afgesloten of nog af te sluiten verrichtingen, welke den uitvoer van nijverheids- of landbouwproducten herkomstig uit België of uit de Kolonie tot doel hebben.

Bepaling der gewaarborgde verrichtingen.

Art. 13. De verrichtingen onder categorie A betreffen leveringen of gebeurlijke leveringen :

1° Aan vreemde Staten (Staatsdiensten) ;
2° Aan openbare besturen in den vreemde (provinciale, districts- of gemeentebesturen, diensten voor wederopbouw, enz.) ;

3° Met vreemde ondernemingen belast met een openbaren dienst (spoorwegmaatschappijen, ondernemingen van vervoer, luchtvaartmaatschappijen, ondernemingen voor distributie van electriciteit, gas, water, enz.) ;

4° Met invoerders wier betalingen formeel door een vreemden Staat gewaarborgd zijn.

Bepaling der risico's.

Art. 14. De Nationale Delcredere-dienst verzekert den uitvoerder tegen een deel van het verlies dat kan voortspuiten uit het feit dat de schuldenaar zijn verplichtingen niet naleeft. Behoudens tegenstrijdig beding in de waarborgakte, geven de toestanden ver-

wekt in het land van den invoerder tengevolge van oorlog, opstand of omwenteling, of van het instellen van een moratorium der handelsschulden, geen aanleiding tot vernietiging van den waarborg.

De Nationale Delcredere-dienst komt eveneens tusschen indien, door algemeene maatregelen, en inzonderheid door algemeene voorschriften op monetair gebied of op 't stuk van deviezen, de Staat van den schuldenaar de betaling of de overdracht naar België belemmert van de krachtens het contract vorderbare sommen.

In deze laatste veronderstellingen, en voor de schuldvorderingen opgemaakt in een andere munt dan die van het land van den schuldenaar, zal de waarborg van den Nationalen Delcredere-dienst een deel van het verlies dekken voortspruitende uit de conversies gedaan aan een door den Staat van den schuldenaar willekeurig gestelden voet (verlies van conversie-overdracht). Dit verlies is slechts gedekt voor zoover de schuldenaar, een storting heeft gedaan die, krachtens de wetten, besluiten of administratieve verordeningen in zijn land uitgevaardigd, bevrijdende kracht bezit voor het geheel of voor een deel der schuldverdring.

Werking van den waarborg.

Art. 15. De waarborg van goeden afloop van den Nationalen Delcredere-dienst zal den waarborghouder toekomen wanneer het eindverlies op het geheel of op een deel der schuldvordering definitief zal vastgesteld zijn. Het bedrag van de vergoeding, ten laste van den Nationalen Delcredere-dienst, zal aan den waarborghouder uitgekeerd worden binnen de drie maanden na den datum waarop het eindverlies werd vastgesteld. Indien de uitvoerder niet in het bezit is kunnen treden van het geheel of van een deel zijner schuldverdring één jaar na den vervaldag, zal de Nationale Delcredere-dienst aan den waarborghouder een voorloopige vergoeding uitkeeren, gelijk aan 50 pCt. van de tusschenkomst van den dienst in het gebeurlijk verlies. Het saldo van de vergoeding zal den waarborghouder uitbetaald worden zes maanden nadien, tenzij intusschen het definitief eindverlies werd vastgesteld. In dit geval geschiedt de eindregeling van de vergoeding binnen de drie maanden volgende op die vaststelling.

Wanneer de onmogelijkheid voor den uitvoerder om in het bezit te komen van de hem verschuldigde sommen voortspruit uit de algemeene maatregelen die de betaling of de overdracht naar België belemmeren, zooals voorzien bij artikel 14, zal de termijn van één jaar aanvangen op den datum waarop de storting werd gedaan door den schuldenaar, in de officieele instelling welke aangeduid werd om de deviezen over te dragen.

Indien zulke storting onmogelijk is moet de schuldenaar een som storten die de schuldverdring vertegenwoordigt, in een instelling aangenomen door den schuldeischer en door den Nationalen Delcredere-dienst. In dat geval begint de termijn van één jaar te loopen vanaf den datum dezer storting. Nochtans zal er geen vergoeding door den Nationalen Delcredere-dienst worden uitbetaald vóór de storting in de hierboven vermelde officieele instelling.

Wanneer het risico van conversie-overdracht gedekt is, met uitsluiting van elk ander risico, moet de schuldenaar de hierboven bedoelde storting verricht hebben binnen de 120 dagen na den bij het contract voorzien vervaldag die verlengd werd met toestemming van den Nationalen Delcredere-dienst.

Berekening van de vergoeding.

Art. 16. Zoodra het netto gedeeltelijk of globaal verlies definitief zal vastgesteld zijn, zal de dienst aan den waarborghouder zijn aandeel in het verlies uitkeeren, binnen den bij artikel 15 vastgestelden termijn.

Wanneer het bedrag der terugverkregen sommen betrekking hebbende op de faliekante schuldverdring, samen met het beloop der door de Regeering verschuldigde en gebeurlijk, met de door een anderen borg verschuldigde vergoeding 80 pCt. van de gewaarborgde schuldverdring overschrijdt, zal het overschot, desgevallend, afgetrokken worden van het beloop der vergoeding verschuldigd door den dienst en van die verschuldigd door den borg, naar rato van hun onderscheidene tusschenkomst. Deze regel is ook toepasselijk op de berekening van alle voorloopige vergoedingen.

Art. 17. Indien de verrichting waarop de waarborg gevraagd wordt afgesloten werd in een andere munt dan de belga, zal het maximum bedrag van de waarborgvergoeding uitgedrukt worden in Belgische munt aan den koers van den dag van het indienen der aanvraag.

In geval van waarborgbelofte of van globalen waarborg, luidens de bewoordingen van onderstaande artikels 20 en 21, zal het maximum bedrag van den definitieven waarborg uitgedrukt worden in Belgische munt aan den koers van den dag van het afsluiten der verkoopcontracten.

De verliezen worden beraamd in de munt van het contract. De likwidatie zal worden opgemaakt en de betaling zal geschieden in Belgische munt, aan den gemiddelden wisselkoers op de data waarop de vergoedingen verschuldigd zijn, zonder nochtans dat deze wisselkoers hooger moege zijn dan deze welke tot basis strekte voor het bepalen van het maximum gewaarborgde bedrag.

Subrogatie van den Nationalen Delcredere-dienst in de rechten van den uitvoerder.

Art. 18. De Nationale Delcredere-dienst wordt in de rechten van den uitvoerder jegens den schuldenaar gesubrogeerd bij de betaling van de voorloopige of definitieve vergoeding, in verhouding van het bedrag der gestorte voorloopige of definitieve vergoeding tot het totaal beloop der achterstallige schuldverdring.

Bij elke terugverkrijging, na uitkeering van de vergoeding, wordt de vergoedingsrekening herzien en gewijzigd, en moet de waarborghouder aan den Nationalen Delcredere-dienst dezes aandeel terugbetalen. Indien het blijkt, na de uitkeering van een vergoeding, dat de uitvoerder op de betrokken schuldverdring geen aanspraak maken mocht, zal de waarborghouder de ontvangen vergoeding aan den dienst terug betalen.

Indien het totaal beloop der terugverkrijgingen en der vergoedingen 80 pCt. van de gewaarborgde schuldverdring bedraagt, heeft de Nationale Delcredere-dienst voorrang op al de betalingen en terugverkrijgingen, tot volledige inning van de uitgekeerde vergoeding.

Waarborgbelofte.

Art. 19. De Regeering verleent den waarborg van goeden afloop hetzij onder vorm van definitieven waarborg, hetzij onder vorm van globalen waarborg,

hetzij onder vorm van waarborgbelofte tegen de risico's bepaald bij artikel 14 van onderhavig besluit.

Er is definitieve waarborg wanneer het een verkoop geldt waarvan al de bestanddeelen bepaald zijn; in al de andere gevallen wordt alleen waarborgbelofte of globale waarborg gegeven.

Art. 20. Er is globale waarborg wanneer hij slaat op een stel leveringen, voor een gezamenlijk en niet te overschrijden bedrag, en binnen een bepaalden termijn te leveren.

In dit geval moet de waarborghouder aan den dienst een verklaring overmaken, met een bordereel der facturen der gedeeltelijke leveringen, vergezeld hetzij van de betalingstitels, hetzij van de fotografie ervan, hetzij van een door den belanghebbende eensluitend verklaard afschrift.

De waarborg wordt slechts definitief door de betaling van de premie die door den directeur van den Nationalen Delcredereerdienst, bij elke verklaring, zal geëischt worden.

Art. 21. Waarborgbelofte kan worden verleend voor een niet afgesloten verkoop waarvan de voorwaarden gekend zijn. In dit geval bepaalt de akte, waarbij de belofte wordt gegeven, den termijn binnen denwelken het verkoopcontract dient afgesloten te zijn.

Voor zoover de verkoop afgesloten wordt binnen den termijn en onder de voorwaarden die in de akte van waarborgbelofte werden gesteld, zal de definitieve waarborg verleend worden door den directeur van den dienst, zonder verdere formaliteit en welk ook het bedrag van de schuldvordering zij.

Art. 22. De waarborg van den Nationalen Delcredereerdienst zal slechts in werking treden voor zoover het weigeren tot betaling niet gesteund is op het niet nakomen door den uitvoerder van de bedingen en voorwaarden van het contract. Bovendien moeten de leveringen en de, krachtens het contract, uit te voeren werken, definitief aanvaard zijn geweest door den klant.

Nochtans kan de waarborg welke alléén verleend werd voor het risico van conversie-overdracht in werking treden vóór dat de hierboven vermelde voorwaarden vervuld zijn, op voorwaarde dat de stortingen voorzien bij artikel 15 werden verricht.

Art. 23. Behoudens wat betreft het risico van conversie-overdracht is de regeeringswaarborg van goeden afloop niet toepasselijk noch op contante betalingen bij de bestelling, noch op betaling bij het verzenden der waren; de waarborg is toepasselijk op alle andere betalingsmodaliteiten.

Waarborgaanvragen. Voorwaarden.

Art. 24. Om den regeeringswaarborg van goeden afloop te bekomen, dienen de ondernemingen te voldoen aan de voorwaarden opgesomd in artikel 7 der wet dd. 2 Augustus 1932, te weten:

1° Zij dienen den zetel van hun zakenleven en hun werkhuizen te hebben in België, of gebeurlijk in de Kolonie;

2° Al de noodige documenten voorleggen, opdat men zich kunne rekenschap geven van de juiste voorwaarden der verrichting en van het nationaal belang dat bij de zaak is betrokken, en die de dienst nuttig acht in mededeeling te ontvangen;

3° Zich houden aan de normale arbeidsvoorwaarden vastgelegd door de paritaire commissiën of andere verzoeningsorganismen.

De waarborgaanvraag ingediend door een nijverheids-groepering dient dezès samenstelling te vermelden, en tevens, bij afsluiten van het contract, de verdeling der leveringen onder de verschillende aangesloten firma's.

De waarborgaanvraag uitgaande van een vennootschap waarvan de kapitalen niet uitsluitend Belgisch zijn dient vergezeld te gaan van de noodige documenten, zoodat de omvang van de betrokken Belgische belangen kunne nagegaan worden.

Art. 25. De aanvragen om waarborg of om waarborgbelofte dienen opgemaakt in dubbel exemplaar op daartoe bestemde formulieren afgeleverd door den dienst. Zij dienen rechtstreeks overgemaakt aan den directeur van den dienst begeleid van alle stukken en documenten van aard om te bewijzen de Belgische herkomst en de werkelijke waarde der koopwaar, de waarachtigheid der onderhandeling, den kostprijs der in den vreemde uit te voeren werken, en desgevallend, het bestaan en de stevigheid der geboden waarborgen en panden.

De uitvoerder is er toe gehouden, desgevallend, alle inlichtingen te verschaffen betreffende de betalingsmodaliteiten der verrichting en betreffende het betaalvermogen van den invoerder en van dezès gebeurlijke borgen.

De uitvoerder moet uitdrukkelijk verklaren dat hij ten minste en in alle gevallen 20 pCt. van het risico op zich neemt.

Verplichtingen van den waarborghouder.

a) Wijzigingen aan het contract. Verzwareing der risico's.

Art. 26. De waarborghouder dient zonder verwijl den directeur van den dienst kennis te geven van elke wijziging welke zich bij de uitvoering van het contract mocht voordoen, inzonderheid wanneer de wijziging betrekking heeft op de betalings- en leveringstermijnen. De beheerraad zal dan beslissen of de waarborg in stand kan gehouden worden.

Art. 27. De waarborghouder is er toe verplicht aan den dienst allé inlichtingen en documenten te verschaffen, welke hem toelaten het verloop van het verkoopcontract na te gaan, en moet zich onderwerpen aan alle enkwesten die daartoe zouden noodig geacht worden.

b) Geval van niet-betaling of van rampspoedigen afloop.

Art. 28. Elke betaling op den vervalldag of vóór den vervalldag dient binnen de acht dagen te worden bericht aan den directeur van den dienst.

Art. 29. In geval van ontstentenis van betaling, is de waarborghouder er toe gehouden al de inlichtingen en documenten te bezorgen geschikt om den beheerraad toe te laten na te gaan of er ja dan neen rampspoedige afloop is en de belangrijkheid van het verlies te beramen.

De beheerraad zal beslissen, in overleg met den waarborghouder en, in voorkomend geval, met dezès borgen omtrent de tot vrijwaring der schuldvordering te treffen maatregelen.

Op het eerste verzoek van den Nationalen Delcredereerdienst is de waarborghouder er toe verplicht de leiding van de rechtspleging aan den dienst af te staan, hem alle procuratie of elke hulp welke hij te

dien einde nuttig zou achten te verleen, en hem de noodige titels en documenten tot het uitvoeren van dit recht te bezorgen. De kosten van de rechtsvervolging zijn ten laste van den waarborghouder zelfs indien de rechtspleging door den dienst werd ingesteld; doch, in geval van rampspoedigen afloop komen deze onkosten in aanmerking bij het berekenen van het eindverlies.

Te betalen premiën.

Art. 30. Een risico wordt slechts definitief door den dienst ten laste genomen, bij de betaling van een premie waarvan het bedrag en de betalingsmodaliteiten vermeld zijn in de akte waarbij hetzij de waarborgbelofte, hetzij de globale waarborg, hetzij de definitieve waarborg verleend wordt.

Geen enkele premie mag terugbetaald worden zonder de toelating van de bevoegde Ministers.

Waarborgbelofte. Globale waarborg.

Voor elke waarborgbelofte of voor elken globalen waarborg dient de waarborghouder een forfaitaire som ten bedrage van duizend frank te betalen. Deze som wordt teruggebracht tot het beloop van de halvepremie indien deze niet méér dan duizend frank bedraagt. Zij wordt nooit terugbetaald noch afgetrokken van de definitieve premie. Het vernieuwen van de belofte en de verlenging van den globalen waarborg zijn onderworpen aan de halve-som.

Definitieve waarborg.

Bij de verleening van den definitieven waarborg voor het globale risico, wordt de te betalen premie als volgt berekend: van 0,5 tot 5 pCt., op het gewaarborgde bedrag, met een minimum van 500 frank, vastgesteld in de akte waarbij de waarborg wordt toegekend, met inachtneming van den kredietstermijn.

De premie die zal worden aangerekend voor de dekking van het risico van conversie-overdracht, met uitsluiting van elk ander risico, zal van 2 tot 20 per duizend beloopt, met inachtneming van den kredietstermijn.

Bij elke wijziging aan de voorwaarden van het contract, dient er voor het gebeurlijk in stand houden van den waarborg een bijkomende premie van 1/2 per duizend betaald te worden, te berekenen op het restteerend gewaarborgde bedrag.

Indien de wijziging tot doel heeft den betalingsstermijn te verlengen zal de bijkomende premie één per duizend zijn. Hetzelfde geldt bij de dekking van het risico van conversie-overdracht alléén, indien de vertraging in de betaling te wijten is aan den schuldenaar.

Overdracht van den waarborg aan derden.

Art. 31. Ten einde de verwezenlijking der verrichting te vergemakkelijken kan de beheerraad, op verzoek van den uitvoerder, en mits toestemming van den rechtverkrijgende, het recht op de gebeurlijke vergoedingen overdragen hetzij op de uitleeners, hetzij op de eigenlijke leveraars; blijven nochtans van dezen maatregel uitgesloten de borgen die het deel dragen van het risico dat noch door den uitvoerder zelf, noch door den Nationalen Delcredereerdienst gedekt is.

Overeenkomstig de beginselen van het gemeene recht zal de derde rechtverkrijgende, geen aanspraak kunnen maken op méér rechten dan de uitvoerder bezat, noch zich onttrekken aan het verval van rechten dat tegen den uitvoerder zou kunnen uitgesproken worden.

De overdrachtsakte is slechts geldig indien vergezeld van de akte waarbij de waarborg werd verleend.

Art. 32. Vanaf den datum waarop de Nationale Delcredereerdienst op den voet van bovenstaand artikel 31 den waarborg zal overgedragen hebben, zijn de rechtverkrijgende en de uitvoerder hoofdelijk verbonden tot de uitvoering van alle in onderhavig besluit voorziene verplichtingen welke betrekking hebben op het in stand houden van den waarborg.

TITEL III. — CATEGORIE B.

1. Voorwaarden van erkenning van de vennootschappen voor kredietverzekering.

Art. 33. Zullen alleen kunnen erkend worden met het oog op het sluiten van herverzekeringscontracten met den dienst voor de verrichtingen voorzien *sub* littera B van artikel 2 van de organieke wet van het delcredere dd. 2 Augustus 1932, de naamloze vennootschappen, welke tot eenig voorwerp de kredietverzekering hebben en welke aan de hierna vermelde voorwaarden voldoen:

- a) Geregeld ingericht zijn volgens de wetten welke in België of in de Kolonie van kracht zijn;
- b) Hun voornaamsten zetel hebben in België of in de Kolonie;
- c) Een beheerraad en een college van commissarissen hebben voor het meerendeel uit Belgen bestaand.

Deze voorwaarden moeten vervuld zijn op den dag van het indienen der aanvraag om erkenning.

Art. 34. De naamloze vennootschappen voor kredietverzekering welke de erkenning aanvragen met het doel voorzien bij artikel 33 moeten een aanvraag richten, in dubbel exemplaar, aan den Minister van Middenstand en Economische Zaken.

Zullen bij de aanvraag gevoegd worden, eveneens in dubbel exemplaar, betuigd en behoorlijk geteekend:

1. De statuten, alsook de overeengekomen wijzigingen welke er zouden aangebracht zijn en waarvan de wet de openbaarmaking voorschrijft;
2. Het verslag van den beheerraad, de balans en de berekening der winsten en verliezen van het laatste dienstjaar en deze der twee vorige dienstjaren;
3. De lijst der aandeelhouders die hunne aandelen niet vrij gemaakt hebben, met aanduiding van het aantal hunner aandelen en aanduiding van hun woonplaats;
4. De lijst der leden van den beheerraad en van het college der commissarissen, met aanduiding van hun nationaliteit;
5. De lijst der Staatsfondsen, der aandelen, obligatiën en andere titels van vereenigingen welke het effectenactief uitmaken;
6. De bankreferentiën of andere;
7. De tekst van de algemeene bepalingen van hunne polissen;
8. Het model van de herverzekeringscontracten met andere vereenigingen gesloten.

De vennootschappen die de erkenning aanvragen verbinden zich alle rechtvaardigings- en bewijsstukken en alle inlichtingen te verschaffen welke hen zullen gevraagd worden en door het Ministerie van Midden-

stand en Economische Zaken en door den Nationalen Delcrederedienst aangaande hun financiële toestand en hunne verrichtingen.

Art. 35. Eén exemplaar der aanvraag vergezeld van een exemplaar der bewijsstukken waarvan spraak is in artikel 34 van dit besluit dient zonder verwijl overgemaakt aan den Nationalen Delcrederedienst waarvan de algemeene vergadering belast is met het uitbrengen van een advies overeenkomstig de beschikkingen van bovenvermeld artikel 4.

Art. 36. De erkenning volgt uit een koninklijk besluit medeondertekend door den Minister van Middenstand en Economische Zaken en den Minister van Financiën.

Zij kan op elk oogenblik ingetrokken worden, in dezelfde voorwaarden, na advies van de algemeene vergadering, wanneer de vennootschap zich niet houdt aan de desbetreffende wettelijke en reglementaire bepalingen, of wanneer haar financiële toestand geen voldoende waarborgen biedt.

Het besluit van erkenning of van intrekking der erkenning bepaalt dat het zal van kracht worden vanaf den dag van de bekendmaking welke er bij uittreksel zal van gedaan worden in het *Staatsblad*.

2. Voorwaarden van de herverzekering door den Nationalen Delcrederedienst.

Art. 37. De verrichtingen die door den Nationalen Delcrederedienst kunnen herverzekerd worden moeten tot doel hebben den uitvoer van nijverheids- of landbouwproducten herkomstig uit België of uit de Kolonie.

Art. 38. De Nationale Delcrederedienst kan in herverzekering, geheel of gedeeltelijk, de risico's overnemen die door een erkende kredietverzekeringvennootschap werden verzekerd. Te dien einde is de dienst er toe gemachtigd herverzekeringcontracten af te sluiten met bedoelde vennootschappen.

Art. 39. De risico's welke kunnen herverzekerd worden, overeenkomstig onderhavig besluit, en in uitvoering van een herverzekeringcontract, zijn die, welke normaal door de erkende vennootschappen gedekt worden.

De Nationale Delcrederedienst kan evenwel ten beloope van 100 pCt. het door een polis gedekte risico herverzekeren, mits het betalen van een bijzondere premie, indien het onvermogen ontstaan is na oorlog, oproer en omwenteling in het land van den schuldenaar, of na het invoeren van een moratorium der handelsschulden.

Art. 40. In uitvoering van artikel 6 van de wet dd. 2 Augustus 1932, gewijzigd bij koninklijke besluiten dd. 10 Januari 1935 en 22 October 1937, kan het risico van conversie-overdracht bepaald bij artikel 14 van onderhavig besluit, gedekt worden door herverzekering, mits het betalen van een bijzondere premie, of rechtstreeks ten laste worden genomen door den Nationalen Delcrederedienst op voet van de verrichtingen betrokken onder de categorie A. Dit zal namelijk het geval zijn, wanneer het risico van onvermogen door geen polis, afgeleverd door de erkende kredietverzekeringvennootschappen, gedekt is.

In dat geval zijn toepasselijk al de beschikkingen van de artikels 15 tot en met 32, waarbij over het verzekeren van dit risico voor de verrichtingen van de categorie A gehandeld wordt.

Art. 43. Onze Minister van Middenstand en Economische Zaken en Onze Minister van Financiën zijn belast, elk wat hem betreft, met de uitvoering van dit besluit.

TITEL IV. — ALGEMEENE BEPALINGEN.

Art. 41. De algemeene kosten van den dienst worden uitgetrokken op de algemeene middelen.

Art. 42. Onderhavig besluit vervangt de koninklijke besluiten dd. 22 Januari 1935, dd. 8 April 1935, dd. 14 Mei 1935 en dd. 6 Mei 1936. Het wordt van kracht vanaf den datum van de bekendmaking er van in het *Staatsblad*.

IV. — BUITENLANDSCHE HANDELSWETGEVING.

Koninklijk besluit van 27 Januari 1938

houdende oprichting van een Centralen Dienst voor contingenten en vergunningen (Moniteur dd. 2 Februari 1938, blz. 464).

Een Centrale Dienst voor contingenten en vergunningen wordt bij het Ministerie van Middenstand en

Economische Zaken tot stand gebracht. Worden gecentraliseerd in dezen dienst, de bevoegdheden van de Departementen van Middenstand en Economische Zaken, van Landbouw en Verkeerswezen, betreffende de uitvoering van de maatregelen in verband met de reglementeringsregimes met of zonder rechten en bijkomende taxes van in-, uit- en doorvoer.

V. — NIJVERHEIDSWETGEVING.

Koninklijk besluit van 12 Mei 1938

betreffende het vervaardigen van margarine en toebereide voedingsvetstoffen (Moniteur dd. 10 Juni 1938, blz. 3816).

Bij dit besluit wordt het koninklijk besluit van 26 Maart 1937, betreffende het vervaardigen van mar-

garine, oleo-margarine en toebereide voedingsvetstoffen, afgeschaft. Het maakt deze vervaardiging afhankelijk van een speciale machtiging, afgeleverd door den Minister van Landbouw, door bemiddeling van den Centralen Dienst voor contingenten en vergunningen.

VERGELIJKENDE OPGAVE VAN DE KOERSEN VAN ENKELE OVERHEIDSFONDSEN.

AARD DER EFFECTEN	Couponbelasting	NOTEERING OP	
		1 Juni 1938	1 Juli 1938
I. Rechtstreekse Belgische Staatsschuld. (Interest te vergoeden.)			
3 % Schuld (2 ^e reeks)	Netto	73,—	72,75
3 ½ % Schuld 1937	»	80,—	80,05
Geunificeerde 4 % Schuld, 1 ^e reeks	»	90,20	90,05
2 ½ % Schatkistbons op 5 jaar 1937	»	99,75	99,75
4 % Lotenleening van 1932	»	537,—	548,—
4 % Lotenleening van 1933	»	1.104,—	1.118,—
II. Indirecte Staatsschuld en door den Staat gewaarborgde schuld. (Interest te vergoeden.)			
4 % Lotenleening der Verwoeste Gewesten (1921)	Netto	236,—	241,50
4 % Lotenleening der Verwoeste Gewesten (1922)	»	260,—	288,—
4 % Lotenleening der Verwoeste Gewesten (1923)	»	524,—	536,—
6 % preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (Zwitserse snede)	»	559,—	553,—
6 % preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (Nederlandse snede)	»	559,—	553,—
4 % preferente aandelen van de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen (Belgische snede)	»	443,—	450,—
3 % Nationale Maatschappij der Buurtspoorwegen 3 %, coupon Januari-Juli	2 %	69,90	70,05
III. Koloniale Schuld. (Interest te vergoeden.)			
4 % Koloniale Schuld 1936	Netto	84,55	87,—
3 ½ % Koloniale Schuld 1937	2 %	76,—	78,—
IV. Provinciën en gemeenten. (Interesten in de noteering begrepen.)			
3 % Gemeentekrediet 1886 à 1911	2 %	76,50	76,75
4 % Gemeentekrediet 1937	Netto	85,50	88,25
4 % Kasbons Gemeentekrediet op 10 jaar 1934, terugbetaalbaar à 103 %	»	99,05	99,45
3 % Provincie Antwerpen 1891	»	81,50	77,—
4 % Provincie Oost-Vlaanderen 1936	»	90,—	91,25
4 % Stad Antwerpen 1937	»	83,—	88,—
4 % Brussel 1936 (terugbetaalbaar à 103 %)	»	99,95	98,20
4 % Luik 1929	»	84,85	88,45

DOORLOOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

BEVOLKINGSSTATISTIEK VAN BELGIË.

Bron : *Ministerie van Binnenlandsche Zaken — Centrale Dienst voor de Statistiek.*

1

TIJDVAK	Geboorten	Sterfgevallen	Geboorte-overschot	BEVOLKINGSBEWEGING		Bevolking op eind van het jaar	Aantal huwelijken
				Immigratie	Emigratie		
1933.....	134.754	104.640	30.114	19.325	16.229	8.247.950	65.098
1934.....	131.736	96.851	34.885	15.994	18.486	8.275.552	62.692
1935.....	126.304	102.132	24.172	16.397	16.240	8.299.940	63.160
1936.....	125.511	101.595	23.916	17.655	13.510	8.330.959	64.749
1937.....	125.495	104.163	21.332	22.185	14.199	8.361.220	63.435
1937 4 eerste maanden.....	42.507	40.487	2.020				18.155
1938 4 eerste maanden.....	43.880	39.898	3.982				17.750
1938 Januari.....	11.190	11.262	— 72				3.766
Februari.....	10.355	8.960	1.395				4.818
Maart.....	11.374	10.254	1.120				2.308
April.....	10.961	9.422	1.539				6.858

GELDMARKT.

I. — DISCONTOVOET EN RENTESTAND VOOR BELEENINGEN (in %).

2

TIJDVAK	OFFICIEEL RENTETARIEF VAN DE NATIONALE BANK			PARTICULIER DISCONTO		CALL MONEY		PROLONGATIERENTE (bij de Caisse Gén. de Rep. et de Dépôts)		PROLONGATIERENTE op Belgische waarden ter Beurs van Brussels genoteerd (gemid. jaarrente)	
	Disconto		Voorschotten en beleeningen op Belgische overheidsfondsen	Handelspapier	Financieel papier	in de markt	in de verrekeningskamer	Contantwaarden	Termijnwaarden	Eerste veertien dagen	Tweede veertien dagen
	Accepten en gedomicilieerde wissels	Niet gedomicilieerde wissels en promessen									
Jaargemiddelde :											
1936.....	2,—	2,50	3,—	1,324	—	—	—	5,52	4,97		
1937.....	2,—	2,50	3,—	1,157	—	—	—	5,50	4,63		
Maandgemiddelde (1) :											
1937 April.....	2,—	2,50	3,—	1,—	—	—	—	5,50	4,50		
Mei.....	2,—	2,50	3,—	1,—	—	—	—	5,50	4,50		
Juni.....	2,—	2,50	3,—	1,—	—	—	—	5,50	4,50		
Juli.....	2,—	2,50	3,—	1,—	—	—	—	5,50	4,50		
Augustus.....	2,—	2,50	3,—	1,—	—	—	—	5,50	4,50		
September.....	2,—	2,50	3,—	1,—	—	—	—	5,50	5,—		
October.....	2,—	2,50	3,—	1,385	—	0,875	0,767	5,50	5,—		
November.....	2,—	2,50	3,—	1,7825	2,1375	—	0,75	5,50	5,—		
December.....	2,—	2,50	3,—	1,7187	2,0192	0,75	0,75	5,50	5,—		
1938 Januari.....	2,—	2,50	3,—	1,57	1,7425	—	0,685	5,50	4,50	4,63	4,10
Februari.....	2,—	2,50	3,—	1,5182	1,7630	—	0,651	5,50	4,50	4,10	3,99
Maart.....	2,—	2,50	3,—	1,5046	1,7546	—	0,75	5,50	4,50	4,03	4,13
April.....	2,—	2,50	3,—	1,50	1,75	—	0,761	5,50	4,50	4,26	—
Mei.....	3,35	3,85	4,35	1,50	1,75	2,—	2,82	6,—	6,—	6,23	10,97
Juni.....	3,—	3,50	4,—	—	—	—	1,50	6,—	5,50	5,66	4,71
Weekcijfers :											
1938 Juni 7.....	3,—	3,50	4,—	—	—	—	1,50	6,—	6,—		
13.....	3,—	3,50	4,—	—	—	—	1,50	6,—	6,—		
20.....	3,—	3,50	4,—	—	—	—	1,50	6,—	5,50		
27.....	3,—	3,50	4,—	—	—	—	1,50	6,—	5,50		
Juli 4.....	3,—	3,50	4,—	—	—	—	1,375	6,—	5,—		

(1) Prolongatierente bij de « Caisse Générale de Reports et de Dépôts » : rente per eind van de maand; overige gegevens : maandgemiddelde.

II. — RENTEVOET, IN %, DER AANBESTEDINGEN VAN SCHATKISTCERTIFICATEN EN BONDS
OP KORTEN TERMIJN.

3

TIJDVAK	STAAT (Certificaten op 3 maanden)		KOLONIE (3 maanden)		HERDISCONTEERING- EN WAARBORGINSTUUT			
	van	tot	van	tot	2 maanden		3 maanden	
					van	tot	van	tot
<i>Jaarcijfers (uiterste rentevoeten) :</i>								
1936	—	—	0,469	1,50	0,425	1,—	0,40	1,25
1937	0,45	1,905	0,485	1,—	0,40	1,375	0,485	1,75
<i>Maandcijfers (uiterste rentevoeten) :</i>								
1937 April	0,696	0,705	—	—	0,50	0,60	0,60	0,70
Mei	0,565	0,60	0,65	1,—	—	—	—	—
Juni	0,578	0,579	—	—	—	0,50	0,55	0,60
Juli	0,492	0,571	—	—	—	—	—	—
Augustus	0,473	0,509	0,485	0,75	—	—	0,485	0,50
September	0,566	0,719	—	—	—	0,40	0,50	0,55
October	0,855	1,17	—	—	—	—	—	—
November	1,271	1,573	—	—	1,125	1,375	1,10	1,75
December	1,557	1,905	—	—	—	—	—	—
1938 Januari	1,406	1,774	—	—	1,375	1,625	—	1,625
Februari	1,318	1,347	—	—	—	—	—	—
Maart	1,353	1,407	—	—	—	—	—	—
April	1,437	1,645	—	—	—	—	—	—
Mei	—	1,872	—	—	—	—	—	—
Juni	2,51	2,74	—	—	—	—	—	—
<i>Recente aanbestedingen :</i>								
1938 6 Mei	—	1,872	—	—	—	—	—	—
17 Juni	—	2,74	—	—	—	—	—	—
24 Juni	—	2,51	—	—	—	—	—	—
1 Juli	—	2,625	—	—	—	—	—	—

III. — RENTESTANDEN VOOR BANKDEPOSITO'S EN TEGOEED TER ALGEMEENE SPAAR-
EN LIJFRENTKAS.

Netto interestvoeten, in %.

4

TIJDVAK	BANKEN. — Depositorrekeningen :						ALGEM. SPAAR- EN LIJFRENTKAS (tegoed op spaarboekjes)			NATION. MAATSCH. VOOR KREDIET AAN DE NIJVERHEID	
	dadelijk opvraag- baar	veertien- daagsche rekeningen	met vijftien dagen vooropzeg	op één maand	op drie maanden	op zes maanden	tot 20.000 fr.	20.000 tot 100.000 fr.	méér dan 100.000 fr.	op één jaar	op twee jaar en méér
<i>Jaargemiddelde :</i>											
1936	0,50	1,44	1,45	1,65	1,82	1,92	3,—	2,—	2,78	2,92	
1937	0,50	1,046	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	1,75 1,25	2,29	2,29	
<i>Maandcijfers (1) :</i>											
1937 April	0,50	1,05	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	2,—	2,50	2,50	
Mei	0,50	1,05	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	2,—	2,50	2,50	
Juni	0,50	1,05	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	2,—	2,50	2,50	
Juli	0,50	1,05	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	1,50 0,50	2,40	2,40	
Augustus	0,50	1,05	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	1,50 0,50	2,—	2,—	
September	0,50	1,05	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	1,50 0,50	2,—	2,—	
October	0,50	1,05	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	1,50 0,50	2,—	2,—	
November	0,50	1,05	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	1,50 0,50	2,—	2,—	
December	0,50	1,05	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	1,50 0,50	2,—	2,—	
1938 Januari	0,50	1,05	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	1,50 0,50	2,—	2,—	
Februari	0,50	1,05	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	1,50 0,50	2,—	2,—	
Maart	0,50	1,05	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	1,50 0,50	2,—	2,—	
April	0,50	1,05	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	1,50 0,50	2,—	2,—	
Mei	0,50	1,25	1,02	1,40	1,60	1,75	3,—	1,50 0,50	2,—	2,—	
Juni	0,50	1,30	1,18	1,40	1,60	1,75	3,—	1,50 0,50	2,—	2,—	

(1) MAANDCIJFERS : Veertiendaagsche rekeningen : rentevoet van de « Caisse Générale de Reports et de Dépôts », derde en vierde week der maand; rekeningen dadelijk opvraagbaar, met vijftien dagen vooropzeg, en op 1, 3 en 6 maanden : gemiddelde rentevoeten der voornaamste creditinstellingen.

WISSELMARKT EN MARKT DER EDELE METALEN.

I. — CONTANTWISSELKOERSEN OP DE BEURS TE BRUSSEL.

10

TIJDVAK	LONDEN 1 £ = 48,6111 belg.	PARIS	New York (kabel) 1 \$ = 5,8996 belg.	AMSTERDAM 100 fl. = 401,6083 b.	ZURICH	BERLIJN 100 Rm. = 237,946 b.	STOCKHOLM 100 Kr. = 267,6893 b.	Oslo 100 Kr. = 267,6893 b.	KOPENHAGEN 100 Kr. = 267,6893 b.	PRAAG 100 Kc. = 20,719 b.	MILAAK 100 It. L. = 31,0492 b.	WARSCHAU 100 Zi. = 112,056 b.	BUKAREST 100 lei = 5,9748 b.	LISSABON	MONTREAL
<i>Jaargemiddelden :</i>															
1936 Gem. van :															
eerste negen maanden...	—	39,051	—	401,842	192,821	—	—	—	—	24,534	46,794	—	—	—	—
laatste drie maanden...	—	27,594	—	320,378	136,195	—	—	—	—	20,957	31,190	—	—	—	—
voor het jaar	29,386	—	5,912	—	—	238,390	151,512	147,649	131,221	—	—	111,592	4,392	26,309	5,909
1937 Jaargemidd.	29,2951	23,9985	5,9252	326,2083	135,9224	238,3191	151,0473	147,1945	130,8009	20,7233	31,1857	112,3291	4,3699	26,5899	5,9267
<i>Maandgemiddeld.:</i>															
1937 April	29,158	26,663	5,9312	324,85	135,37	238,60	150,32	146,48	130,15	20,703	31,218	112,81	4,369	26,449	5,939
Mei	29,2877	26,5311	5,9297	325,8295	135,59	238,186	151,002	147,137	130,784	20,681	31,1949	112,75	4,37	26,559	5,9366
Juni	29,257	26,394	5,9285	325,96	135,65	237,60	150,84	147,—	130,61	20,678	31,191	112,39	4,37	26,54	5,9288
Juli	29,494	22,684	5,9395	327,22	136,09	238,81	152,06	148,19	131,67	20,726	31,257	112,35	4,37	26,746	5,9332
Augustus	29,589	22,275	5,9383	327,55	136,38	238,97	152,57	148,67	132,11	20,74	31,257	112,37	4,37	26,86	5,9401
September	29,412	20,981	5,9377	327,51	136,37	238,36	151,67	147,80	131,34	20,763	31,251	112,30	4,37	26,684	5,9391
October	29,393	19,879	5,9313	327,958	136,521	238,323	151,554	147,679	131,227	20,787	31,2245	112,251	4,37	26,688	5,9344
November	29,3815	19,964	5,8796	326,175	136,1245	237,499	151,493	147,6455	131,20	20,6995	31,0078	111,616	4,37	26,693	5,8842
December	29,4203	19,9007	5,8876	327,4172	136,1739	237,2913	151,6493	147,8326	131,3498	20,7139	30,9664	111,662	4,37	26,7157	5,8880
1938 Januari	29,5316	19,7193	5,9062	329,0876	136,5838	238,0095	152,2419	148,4069	131,8726	20,7521	31,0770	112,1512	4,3657	26,8088	5,9056
Februari	29,5612	19,3246	5,8915	329,6712	136,8655	238,2092	152,3592	148,5650	131,9950	20,7241	31,0138	112,0275	4,3655	26,8490	5,8952
Maart	29,5340	18,4980	5,9232	329,2157	136,5539	238,4217	152,1637	148,3976	131,8709	20,7728	31,1667	111,9815	4,37	26,8098	5,9140
April	29,5520	18,4129	5,9341	329,6682	136,4195	238,4697	152,2987	148,4576	131,9050	20,7021	31,2179	111,9974	4,37	26,8121	5,9043
Mei	29,5021	16,7583	5,9372	328,8424	135,7050	238,5798	152,1560	148,2714	131,7179	20,6824	31,2523	111,9702	4,37	26,8171	5,8990
Juni	29,2364	16,4109	5,8980	326,3626	134,9869	237,4726	150,7521	146,9048	130,5274	20,5324	31,0299	111,2321	4,37	26,5433	5,8351
<i>Daggemiddelden :</i>															
1938 Juni 1....	29,2575	16,42625	5,91675	326,275	134,70	237,40	150,85	147,—	130,575	20,56	31,1526	111,60	4,37	26,56	5,85625
2....	29,2475	16,40	5,915	326,15	134,625	237,40	150,80	146,96	130,55	20,56	31,1187	111,60	4,37	26,56	5,8525
3....	29,215	16,395	5,91	325,90	134,45	237,175	150,65	146,80	130,45	20,60	31,1187	111,30	4,37	26,55	5,85
7....	29,2525	16,405	5,91325	326,325	134,65	237,325	150,825	147,—	130,55	20,60	31,08	111,30	4,37	26,57	5,8545
8....	29,28	16,42625	5,91275	326,675	134,825	238,—	150,95	147,10	130,75	20,60	31,08	111,45	4,37	26,59	5,83875
9....	29,265	16,41875	5,91175	326,70	134,70	237,475	150,875	147,—	130,65	20,54	31,1042	111,45	4,37	26,58	5,83375
10....	29,265	16,405	5,9075	326,60	134,675	237,60	150,90	147,075	130,65	20,55	31,1042	111,45	4,37	26,51	5,835
13....	29,26	16,40875	5,89125	326,50	134,80	237,40	150,85	147,04	130,60	20,54	31,0655	111,45	4,37	26,57	5,82375
14....	29,255	16,40125	5,8915	326,55	135,—	237,45	150,825	147,—	130,675	20,51	31,0078	111,45	4,37	26,55	5,825
15....	29,23125	16,3875	5,8735	326,275	135,075	237,45	150,70	146,875	130,50	20,49	30,9262	111,35	4,37	26,55	5,805
16....	29,21625	16,3725	5,8755	326,10	134,95	237,45	150,625	146,775	130,45	20,44	30,9262	111,35	4,37	26,55	5,81
17....	29,265	16,42375	5,8875	326,70	135,20	237,60	150,925	147,10	130,675	20,52	30,9167	111,—	4,37	26,55	5,82
20....	29,2225	16,40	5,88075	326,225	135,02	237,55	150,725	146,85	130,45	20,47	30,9598	110,50	4,37	26,53	5,8325
21....	29,2125	16,41625	5,89275	326,10	135,20	237,40	150,65	146,775	130,45	20,55	30,9598	110,50	4,37	26,53	5,835
22....	29,21	16,4075	5,8980	326,375	135,525	237,375	150,70	146,80	130,40	20,51	30,9741	110,775	4,37	26,53	5,835
23....	29,22	16,42125	5,89875	326,48	135,37	237,40	150,675	146,825	130,45	20,53	31,0126	111,25	4,37	26,55	5,835
24....	29,20	16,41125	5,8870	326,20	135,175	237,425	150,575	146,675	130,35	20,55	31,0126	111,25	4,37	26,50	5,83125
27....	29,2210	16,42125	5,8990	326,30	135,275	237,45	150,65	146,825	130,45	20,50	30,9837	111,275	4,37	26,50	5,84375
28....	29,22	16,4275	5,8990	326,36	135,16	237,50	150,675	146,825	130,50	20,52	31,04144	111,325	4,37	26,54	5,84125
29....	29,225	16,425	5,8975	326,40	135,15	237,60	150,70	146,85	130,475	20,52	31,04144	111,35	4,37	26,52	5,8375
30....	29,2225	16,42875	5,89875	326,425	135,20	237,50	150,67	146,85	130,475	20,52	31,04144	110,90	4,37	26,52	5,84125

II. — TERMIJNWISSELKOERSEN.

a) Wisselkoers op één maand.

TIJDVAK	AGIO (+) OF DISAGIO (—)														
	1°) IN BELGA, VOOR :										2°) IN % VAN DEN CONTANTROERS				
	1 £		100 Fr. fr.		1 \$		100 Ned. Guld.		100 Zwitsersche fr.		£	Fr. fr.	\$	N. G.	Zw. fr.
	Kooper	Verkoop.	Kooper	Verkoop.	Kooper	Verkoop.	Kooper	Verkoop.	Kooper	Verkoop.	(Gemiddelde der kooper- en verkoopnoteringen)				
<i>Maandgemiddelden :</i>															
1937 November	A 0,0299	A 0,0318	D 0,0847	D 0,075	A 0,0073	A 0,0097	A 0,52	A 0,7167	A 0,3381	A 0,7368	+0,10	-0,40	+0,14	+0,19	+0,39
December	A 0,0194	A 0,0186	D 0,1184	D 0,0962	A 0,0059	A 0,0076	A 0,3464	A 0,4972	A 0,2115	A 0,5615	+0,06	-0,54	+0,11	+0,13	+0,23
1938 Januari	A 0,0047	A 0,0084	D 0,3703	D 0,3704	A 0,0040	A 0,0061	A 0,1944	A 0,3441	A 0,20	A 0,4727	+0,02	-1,88	+0,09	+0,08	+0,25
Februari	A 0,0021	A 0,0033	D 0,2530	D 0,2382	A 0,0021	A 0,0032	A 0,1769	A 0,2429	A 0,10	A 0,2958	+0,01	-1,27	+0,04	+0,06	+0,14
Maart	A 0,0531	A 0,0600	D 0,1562	D 0,1413	A 0,0121	A 0,0146	A 0,7912	A 1,0115	A 0,2963	A 0,4963	+0,19	-0,80	+0,23	+0,27	+0,29
April	A 0,0431	A 0,0542	D 0,1517	D 0,1539	A 0,0095	A 0,0150	A 0,6000	A 0,9300	A 0,2261	A 0,4522	+0,18	-0,83	+0,21	+0,23	+0,25
Mei	A 0,3986	A 0,4593	A 0,2379	A 0,1700	A 0,0954	A 0,0757	A 5,0615	A 3,5111	A 1,3538	A 0,5667	+1,45	+1,22	+1,44	+1,30	+0,71
Juni	A 0,1467	A 0,1719	A 0,0558	A 0,0759	A 0,0337	A 0,0332	A 2,3222	A 2,4647	A 0,9750	A 1,3053	+0,54	+0,40	+0,57	+0,73	+0,84
<i>Dagnoteeringen :</i>															
1938 Juni 1	—	A 0,23	A 0,10	—	A 0,04	—	A 3,80	—	A 1,—	—	+0,79	+0,61	+0,68	+1,16	+0,74
2	A 0,24	—	A 0,10	—	A 0,04	—	A 2,80	—	A 1,—	—	+0,82	+0,61	+0,68	+0,86	+0,74
3	—	A 0,46	—	A 0,24	—	A 0,05	—	A 4,—	A 1,60	—	+1,57	+1,46	+0,85	+1,23	+1,34
7	—	A 0,24	—	A 0,13	A 0,046	—	—	A 4,—	—	A 2,—	+0,82	+0,79	+0,78	+1,23	+1,49
8	—	A 0,18	—	A 0,09	—	A 0,04	—	A 3,—	—	A 1,20	+0,61	+0,55	+0,68	+0,92	+0,89
9	A 0,17	A 0,175	—	A 0,08	—	A 0,04	—	A 3,—	—	A 1,80	+0,59	+0,49	+0,68	+0,92	+1,34
10	A 0,18	—	A 0,06	—	A 0,030	—	A 2,40	—	A 1,—	A 1,40	+0,62	+0,37	+0,51	+0,73	+0,89
11	—	A 0,20	A 0,08	—	A 0,05	—	A 3,—	—	A 1,—	A 1,40	+0,68	+0,49	+0,85	+0,92	+0,89
13	A 0,17	A 0,19	—	A 0,10	—	A 0,05	—	A 3,60	—	A 1,40	+0,62	+0,61	+0,85	+1,10	+1,04
14	A 0,15	A 0,17	A 0,07	—	A 0,036	—	—	A 2,50	—	A 1,40	+0,56	+0,43	+0,61	+0,77	+1,04
15	A 0,15	A 0,17	—	A 0,07	—	A 0,030	—	A 2,50	—	A 1,40	+0,55	+0,43	+0,51	+0,77	+1,04
16	A 0,15	A 0,16	—	A 0,065	—	A 0,030	—	A 2,50	—	A 1,20	+0,53	+0,40	+0,51	+0,77	+0,89
17	A 0,18	A 0,19	A 0,05	—	A 0,030	—	A 2,—	—	—	A 1,40	+0,63	+0,30	+0,51	+0,61	+1,04
18	A 0,17	A 0,18	A 0,05	A 0,07	—	A 0,036	—	A 2,20	—	A 1,20	+0,60	+0,37	+0,61	+0,67	+0,89
20	—	A 0,16	—	A 0,06	—	A 0,034	—	A 2,20	—	A 1,—	+0,55	+0,37	+0,58	+0,67	+0,74
21	—	A 0,11	—	A 0,05	—	A 0,024	—	A 1,60	—	A 1,—	+0,38	+0,30	+0,41	+0,49	+0,74
22	A 0,10	A 0,11	A 0,03	A 0,04	—	A 0,024	—	A 2,—	—	A 1,—	+0,36	+0,21	+0,41	+0,61	+0,74
23	A 0,12	—	A 0,04	—	A 0,024	—	A 1,80	—	A 0,80	—	+0,41	+0,24	+0,41	+0,55	+0,59
24	—	A 0,13	—	A 0,07	A 0,024	—	A 2,—	—	A 0,80	—	+0,45	+0,24	+0,41	+0,61	+0,59
25	A 0,115	A 0,12	A 0,03	A 0,05	—	A 0,026	A 1,60	A 2,—	—	—	+0,40	+0,24	+0,44	+0,55	—
27	A 0,105	A 0,115	A 0,03	A 0,05	—	A 0,026	—	A 2,—	—	A 1,—	+0,38	+0,24	+0,44	+0,61	+0,74
28	A 0,110	A 0,120	A 0,03	A 0,05	A 0,024	—	A 1,50	—	—	A 1,—	+0,39	+0,24	+0,41	+0,51	+0,74
29	A 0,095	A 0,105	—	A 0,04	—	A 0,026	—	A 1,60	—	A 1,—	+0,34	+0,24	+0,44	+0,49	+0,74
30	—	A 0,095	—	A 0,04	—	A 0,022	—	A 1,40	A 0,60	A 1,—	+0,33	+0,24	+0,37	+0,43	+0,59

b) Wisselkoers op drie maanden.

11

TIJDVAK	AGIO (+) OF DISAGIO (-)														
	1°) IN BELGA VOOR:										2°) IN % VAN DEN CONTANTKOERS				
	1 £		100 Fr. fr.		1 \$		100 Ned. Guld.		100 Zwits. fr.		£	Fr. fr.	\$	N. G.	Zw. fr.
	Kooper	Verkoop.	Kooper	Verkoop.	Kooper	Verkoop.	Kooper	Verkoop.	Kooper	Verkoop.	(Gemiddelde der kooper- verkoopnoteringen)				
Jaargemiddelden :															
1936 eerste 9 maand.	—	—	D 1,6804	D 1,6254	—	—	D 5,1098	D 4,8168	D 3,6040	D 2,9340	—	-4,23	—	-1,24	-1,70
laatste 3 maand.	—	—	D 0,5114	D 0,4712	—	—	D 2,9649	D 2,7118	D 0,5570	D 0,0500	—	-1,78	—	-0,89	-0,22
voor het jaar...	D 0,0499	D 0,0455	—	—	D 0,0009	A 0,0002	—	—	—	—	-0,16	—	-0,01	—	—
1937.....	A 0,0036	A 0,0084	D 0,6187	D 0,5950	A 0,0118	A 0,0131	A 0,5987	A 0,6951	A 0,0645	A 0,2669	+0,02	-2,53	+0,21	+0,20	+0,12
Maandgemiddelden :															
1937 April.....	D 0,0612	D 0,0590	D 0,4874	D 0,4444	A 0,0002	A 0,0007	A 0,0136	A 0,0895	D 0,1615	A 0,1615	-0,21	-1,75	+0,01	+0,02	pair
Mei.....	D 0,0682	D 0,0625	D 0,5281	D 0,5041	A 0,0030	A 0,0035	A 0,2515	A 0,3433	D 0,2000	A 0,0261	-0,22	-1,95	+0,06	+0,09	-0,08
Juni.....	D 0,0272	D 0,0241	D 0,9889	D 0,9795	A 0,0091	A 0,0095	A 0,5816	A 0,7889	D 0,1500	pair	-0,09	-3,73	+0,16	+0,21	+0,55
Juli.....	D 0,0133	D 0,0121	D 0,7142	D 0,7433	A 0,0127	A 0,0126	A 0,5812	A 0,6318	D 0,1783	pair	-0,04	-3,21	+0,21	+0,19	-0,07
Augustus.....	D 0,0115	D 0,0095	D 0,5621	D 0,5483	A 0,0135	A 0,0150	A 0,6875	A 0,7875	D 0,0240	A 0,1000	-0,04	-2,49	+0,24	+0,23	+0,03
September.....	A 0,0460	A 0,0530	D 0,7690	D 0,7570	A 0,0210	A 0,0200	A 1,0740	A 1,0240	A 0,0850	A 0,5000	+0,17	-3,64	+0,35	+0,32	+0,21
October.....	A 0,1676	A 0,1844	D 0,6074	D 0,5942	A 0,0402	A 0,0448	A 2,3000	A 2,3930	A 0,6167	—	+0,60	-3,02	+0,72	+0,72	+0,45
November.....	A 0,1081	A 0,1171	D 0,3694	D 0,3331	A 0,0280	A 0,0334	A 1,6800	A 1,9588	A 0,7045	A 1,1286	+0,38	-1,76	+0,52	+0,56	+0,67
December.....	A 0,0741	A 0,0728	D 0,4140	D 0,3913	A 0,0241	A 0,0249	A 1,4000	A 1,4825	A 0,5692	A 0,9423	+0,25	-2,01	+0,42	+0,44	+0,55
1938 Januari.....	A 0,0342	A 0,0423	D 0,7650	D 0,7244	A 0,0148	A 0,0171	A 0,8000	A 1,0941	A 0,4818	A 0,8727	+0,13	-3,78	+0,27	+0,29	+0,60
Februari.....	A 0,0218	A 0,0255	D 0,7195	D 0,6812	A 0,0118	A 0,0132	A 0,9033	A 1,0294	A 0,3125	A 0,5087	+0,08	-3,62	+0,21	+0,29	+0,30
Maart.....	A 0,1508	A 0,1623	D 0,4295	D 0,4056	A 0,0374	A 0,0392	A 2,3895	A 2,8769	A 0,7407	A 1,1111	+0,59	-2,26	+0,65	+0,80	+0,68
April.....	A 0,1500	A 0,1779	D 0,3544	D 0,3300	A 0,0361	A 0,0426	A 2,4867	A 2,8133	A 0,6522	A 0,9652	+0,55	-1,86	+0,66	+0,80	+0,69
Mei.....	A 0,9308	A 0,8553	A 0,3900	A 0,2844	A 0,1751	A 0,1672	A 9,9539	A 8,2000	A 2,9385	A 1,7000	+3,03	+2,01	+2,88	+2,76	+1,71
Juni.....	A 0,4462	A 0,4736	A 0,1209	A 0,1590	A 0,0945	A 0,1011	A 5,7917	A 6,4093	A 2,2118	A 2,8095	+1,57	+0,85	+1,66	+1,87	+1,86
Dagnoteeringen :															
1938 Juni 1.....	A 0,48	A 0,52	—	A 0,18	A 0,11	—	A 6,80	—	A 2,—	A 2,80	+1,71	+1,10	+1,86	+2,08	+1,78
2.....	A 0,56	—	—	A 0,18	A 0,11	—	A 6,80	—	A 2,40	—	+1,91	+1,10	+1,86	+2,08	+1,78
3.....	—	A 0,88	—	A 0,35	—	A 0,15	—	A 11,—	A 3,80	A 4,40	+3,01	+2,13	+2,54	+3,38	+3,05
7.....	—	A 0,60	—	A 0,25	—	A 0,15	—	A 10,—	A 2,80	A 3,40	+2,05	+1,52	+2,54	+3,06	+2,30
8.....	A 0,48	A 0,50	A 0,14	A 0,18	—	A 0,12	—	A 7,—	A 2,20	A 3,—	+1,67	+0,97	+2,03	+2,14	+1,93
9.....	A 0,52	A 0,55	—	A 0,16	—	A 0,11	—	A 6,—	A 2,40	A 3,40	+1,83	+0,97	+1,86	+1,84	+2,15
10.....	A 0,55	A 0,58	A 0,16	—	A 0,114	—	A 6,50	A 6,80	A 2,40	A 3,40	+1,93	+0,98	+1,93	+2,04	+2,15
11.....	A 0,60	A 0,65	A 0,19	—	A 0,13	—	A 8,—	—	A 2,40	A 3,40	+2,14	+1,16	+2,20	+2,45	+2,15
13.....	A 0,53	A 0,55	—	A 0,22	—	A 0,13	—	—	—	A 3,—	+1,85	+1,34	+2,21	+2,27	+2,23
14.....	A 0,54	A 0,56	A 0,15	—	A 0,11	—	—	A 6,80	A 2,80	A 3,20	+1,88	+0,91	+1,87	+2,08	+2,22
15.....	A 0,52	A 0,55	—	A 0,19	A 0,10	—	A 6,80	A 7,20	—	A 3,—	+1,83	+1,16	+1,70	+2,15	+2,22
16.....	A 0,53	A 0,55	—	A 0,19	A 0,10	—	A 6,60	A 7,—	—	A 3,—	+1,85	+1,16	+1,70	+2,09	+2,22
17.....	A 0,51	A 0,53	A 0,17	A 0,18	A 0,105	—	A 6,40	A 7,—	—	A 3,—	+1,78	+1,07	+1,78	+2,05	+2,22
18.....	—	A 0,53	A 0,15	A 0,17	—	A 0,11	—	A 6,80	—	A 2,40	+1,81	+0,97	+1,87	+2,08	+1,78
20.....	—	A 0,51	A 0,15	A 0,17	—	A 0,11	—	A 6,80	—	A 2,40	+1,75	+0,98	+1,87	+2,08	+1,78
21.....	—	A 0,36	—	A 0,15	—	A 0,076	—	A 5,—	A 1,80	A 2,20	+1,23	+0,91	+1,29	+1,53	+1,48
22.....	A 0,31	A 0,33	—	A 0,08	A 0,066	A 0,070	—	A 4,40	A 1,80	A 2,20	+1,10	+0,49	+1,15	+1,35	+1,48
23.....	A 0,36	A 0,39	A 0,06	—	A 0,07	—	A 4,40	—	A 2,—	—	+1,28	+0,37	+1,19	+1,35	+1,48
24.....	A 0,375	A 0,39	—	A 0,09	A 0,08	—	A 5,—	—	A 1,80	A 2,20	+1,31	+0,55	+1,36	+1,53	+1,48
25.....	A 0,33	A 0,34	A 0,06	A 0,07	—	A 0,072	A 4,20	A 4,60	—	—	+1,15	+0,40	+1,22	+1,35	—
27.....	A 0,33	A 0,34	A 0,06	—	—	A 0,072	—	A 4,60	A 1,80	A 2,20	+1,15	+0,37	+1,22	+1,41	+1,48
28.....	A 0,335	A 0,345	A 0,06	A 0,08	A 0,07	—	A 4,20	A 4,80	A 1,80	A 2,20	+1,16	+0,43	+1,19	+1,38	+1,48
29.....	A 0,325	A 0,335	—	A 0,07	—	A 0,076	—	A 4,30	A 1,80	A 2,20	+1,13	+0,43	+1,19	+1,32	+1,48
30.....	A 0,290	A 0,310	—	A 0,06	A 0,064	A 0,068	A 3,80	A 4,20	A 1,60	A 2,—	+1,03	+0,37	+1,12	+1,23	+1,33

III. — NOTEERINGEN VAN EDELE METALEN TE LONDEN.

12

DATUM	Goud		ZILVER		Verhouding goud zilver
	In sh. en p. per ons (2) fijn goud	In franken per kg. (1) fijn goud	In p. per ons (2) voor 222/240 fijn	In franken (1) per kg. fijn	
1936 2 Januari.....	141/4	33.190,87	22 3/8	473,38	70,11
1937 4 Januari.....	141/8	33.114,01	21 1/4	447,49	74,—
1937 3 Mei.....	140/10	33.094,68	20 5/16	430,02	76,96
1 Juni.....	140/9	33.083,58	20 1/4	428,81	77,15
1 Juli.....	140/6	33.173,04	19 15/16	424,09	78,22
3 Augustus.....	139/7 1/2	33.207,73	20	428,53	77,49
1 September.....	140/0 1/2	33.184,42	19 3/4	421,62	78,71
1 October.....	140/7 1/2	33.236,46	19 13/16	421,86	78,79
3 November.....	140/7	33.141,86	19 7/8	422,11	78,51
1 December.....	140/0 1/2	33.047,94	19 11/16	418,56	78,96
1938 3 Januari.....	139/5	33.043,32	19 1/4	411,03	80,39
1 Februari.....	139/7	33.214,65	20 3/16	432,77	76,75
1 Maart.....	139/9 1/2	33.213,66	20 1/16	429,44	77,34
1 April.....	140/0 1/2	33.098,59	19	404,56	81,81
2 Mei.....	139/6 1/2	33.206,13	18 11/16	400,63	82,88
1 Juni.....	140/7 1/2	33.069,74	18 15/16	401,21	82,42
1 Juli.....	140/9	33.093,48	18 15/16	401,14	82,50

(1) Herleid op grond pondennotering te Brussel.
(2) 1 troy ons = 31,103461 gram.

KAPITAALMARKT.

I. — MAANDELIJKSCHE INDEXCIJFERS VAN DE BEURS TE BRUSSEL.

	VASTRENDEERENDE FONDSEN (30)					EFFECTEN MET VERANDERLIJK RENDEMENT (120)												
	Algemeen indexcijfer	Recht- en onrechtstreeksche Belgische Staatsleeningen	Provincie- en gemeenteleeningen	4 pCt. Obligaties 16,50 % belasting	6 pCt. Obligaties vrij van belasting	Algemeen indexcijfer	Verzekeringen, banken en financiële instellingen	Onroerende goederen hypotheken en hotelwezen	Tramwegen Baartspoorwegen	Tramwegen en electriciteit (Trusts)	Gas en electriciteit	Metaal- nijverheid	Steenkolen, mijnen	Zink, lood en mijnen	Glas- spiegel- glas- fabrieken	Textiel- nijverheid en zijde- fabrieken	Koloniale waarden	Diverse
Indexcijfer in verhouding tot de notering der vorige maand.																		
1938 1 Juni ..	98	99	95	99	98	96	96	94	98	98	97	99	97	91	98	94	95	94
1 Juli ...	100	99	100	101	100	105	103	100	103	104	102	107	103	109	99	98	110	102
Indexcijfer in verhouding tot de notering op 3 Januari 1928.																		
1937 3 Mei ...	130	135	145	146	108	48	37	34	30	29	58	101	130	39	82	39	43	43
1 Juni ..	130	135	146	145	108	47	35	34	30	29	59	101	137	38	83	38	39	42
1 Juli ...	131	135	146	148	107	47	35	33	30	28	59	100	147	37	82	38	39	41
2 August.	131	136	144	148	107	51	37	33	31	29	62	111	166	38	81	40	43	43
1 Sept. ...	130	135	145	148	107	49	37	31	31	28	60	105	162	39	80	39	41	42
1 Octob. ...	130	135	144	146	107	47	36	30	31	27	60	97	154	35	77	36	38	40
3 Nov. ...	127	129	143	144	106	41	31	28	29	25	58	83	138	29	72	31	31	37
1 Decem. ...	127	129	142	143	106	40	32	27	29	24	56	76	130	28	66	31	31	36
1938 3 Januari	127	129	141	145	106	40	32	28	30	24	57	75	133	27	67	30	31	35
1 Febr. ...	127	129	143	144	107	39	32	26	30	22	54	74	131	26	62	29	31	33
2 Maart. ...	127	128	142	143	107	38	30	27	30	22	55	66	121	26	63	28	30	33
1 April. ...	123	124	135	142	104	34	27	26	29	21	52	61	102	21	53	25	27	29
2 Mei ...	124	122	138	142	105	38	29	28	30	22	55	71	118	25	59	27	29	33
1 Juni ..	121	120	131	141	104	36	28	27	29	22	53	70	114	22	58	25	28	31
1 Juli ...	121	119	131	142	104	38	28	27	30	23	54	74	118	24	57	25	30	32

II. — RENDEMENT VAN EENIGE BELGISCHE EN CONGOLEESCHE STAATSFONDSEN

(met inachtname van de notering alleen).

DATUM	Belgische Rente, 3 pCt., 2 ^e reeks, vrij van belasting		Geunificeerde schuld, 4 pCt., vrij van belasting		Belgische schuld 1937, 3,50 pCt., vrij van belasting		Oorlogsschade 1922 (*)		Congo 1906, 4 pCt., vrij van belasting		Congo 1936, 4 pCt., vrij van belasting	
	Notering	Rendement	Notering	Rendement	Notering	Rendement	Notering	Rendement	Notering	Rendement	Notering	Rendement
1936 2 Januari	78,75	3,81	93,55	4,28	—	—	258,—	4,07	91,50	4,37	—	—
1937 4 Januari	84,50	3,55	100,35	3,99	—	—	279,—	3,76	98,65	4,05	99,95	4,—
1937 3 Mei	92,—	3,26	102,525	3,90	97,20	3,60	286,—	3,67	100,30	3,99	100,35	3,99
1 Juni	92,10	3,26	102,60	3,90	97,60	3,59	300,—	3,50	100,70	3,97	100,70	3,97
1 Juli	92,30	3,25	102,85	3,89	97,80	3,58	298,—	3,52	101,75	3,93	101,80	3,93
2 Augustus	92,25	3,25	102,90	3,89	97,90	3,58	299,50	3,51	101,25	3,95	100,80	3,97
1 September	92,—	3,26	102,90	3,89	97,90	3,58	298,—	3,52	101,—	3,96	101,—	3,96
1 October	91,50	3,28	102,90	3,89	97,90	3,58	291,—	3,61	100,—	4,—	100,—	4,—
3 November	87,25	3,44	98,10	4,08	93,70	3,74	270,—	3,89	95,50	4,19	95,—	4,21
1 December	86,—	3,49	97,75	4,09	93,—	3,76	274,—	3,83	96,80	4,13	96,15	4,16
1938 3 Januari	84,—	3,57	97,40	4,11	88,85	3,94	285,—	3,68	95,65	4,18	95,15	4,20
1 Februari	84,75	3,54	97,05	4,12	88,40	3,96	286,—	3,67	96,—	4,17	95,35	4,19
2 Maart	83,—	3,61	97,20	4,12	88,—	3,98	279,—	3,76	96,—	4,17	96,75	4,13
1 April	79,75	3,76	94,30	4,24	82,—	4,27	260,—	4,04	91,—	4,40	89,50	4,47
2 Mei	78,—	3,85	92,45	4,33	81,20	4,31	264,—	3,98	91,—	4,40	90,—	4,44
1 Juni	73,—	4,11	90,20	4,43	80,—	4,37	260,—	4,04	84,75	4,72	84,55	4,73
1 Juli	72,75	4,12	90,05	4,44	80,05	4,37	268,—	3,92	88,50	4,52	87,—	4,60

(*) 4 pCt., vrij van belasting op de nominale waarde van fr. 262,50.

III. — UITGIFTEN DER BELGISCHE EN CONGOLEESCHE NIJVERHEIDS- EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN.

a) Retrospectief overzicht
(duizenden franken).

TIJDVAK	STICHTINGEN VAN VENNOOTSCHAPPEN						KAPITAALSVERHOOGINGEN (Naamlooze vennootschappen) (Command. vennootsch. op aandelen) (Personenv. met beperkte aansprakel.)				OBLIGATIE- UITGIFTEN		GEZAMEN- LIJKE UITGIFTEN	UITGIFTE- PREMIËN (1)	ANDERE STORTINGEN DAN IN GELD		UITGIFTEN bestemd voor aflossing van oude leeningen (4)	NETTO UITGIFTEN (5)
	naamlooze en commandit. op aandelen			personenv. met beperkte aansprakelijkheid			Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhoging	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal	Nominiaal bedrag	Nominiaal bedrag		Inbreng in natura (2)	Inlijving van reserves (3)		
	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde	Aantal	Nominaal bedrag	Gestort bedrag op nomin. waarde												
1936.....	511	559.766	454.441	574	332.930	319.052	363	2.627.536	2.571.837	2.442.444	30	236.205	3.700.738	64.687	1.235.069	1.594.020	—	687.740
1937.....	452	350.879	284.968	937	327.861	316.285	473	5.056.092	3.797.925	3.655.773	47	2.021.550	6.498.215	400.495	721.690	2.331.933	2.370.828	1.254.620
1937 5 eerste maanden ..	210	172.788	148.157	305	84.264	82.294	223	1.886.408	1.931.747	1.885.143	18	939.850	3.128.649	266.370	289.274	1.274.735	1.334.995	422.810
1938 5 eerste maanden ..	161	112.871	97.215	490	125.352	122.296	161	583.293	678.530	656.164	13	181.875	1.098.628	6.375	241.332	489.627	74.500	258.466
1937 Maart	42	43.765	37.600	74	27.912	27.258	55	257.975	390.591	379.902	7	559.000	1.021.268	4.210	49.338	332.897	459.000	166.735
April	36	16.980	15.251	64	11.014	10.789	60	560.202	557.112	552.561	6	344.250	929.356	1.000	70.424	476.845	298.000	78.582
Mei	48	60.027	56.086	53	14.640	14.124	46	629.805	432.248	429.066	—	—	506.915	258.760	126.357	207.616	314.000	110.063
Juni	39	28.300	16.946	80	51.559	51.430	44	238.815	211.178	208.372	10	488.500	779.537	95.625	74.228	122.191	432.500	231.954
Juli	47	16.505	14.427	94	40.504	39.971	31	448.675	345.058	343.695	4	255.000	657.067	—	123.691	163.825	225.000	140.577
Augustus	29	8.420	5.810	44	7.599	6.707	23	666.265	211.595	211.193	3	82.000	309.614	—	11.672	26.962	233.333	33.745
September	29	36.535	32.922	60	18.207	18.117	41	170.195	193.361	172.821	8	247.200	495.303	—	34.206	141.712	145.000	150.142
October	38	49.125	35.742	69	35.541	34.084	27	449.005	99.773	97.478	1	5.000	189.439	—	52.640	40.355	—	79.309
November	25	10.300	7.198	74	25.444	23.703	35	900.934	283.013	230.693	—	—	318.757	33.750	58.206	111.911	—	125.227
December	35	28.906	23.766	211	64.743	59.979	49	295.795	522.200	506.376	3	4.000	619.849	4.750	77.773	450.242	—	70.856
1938 Januari	30	28.450	25.142	99	22.268	22.193	27	172.692	95.469	93.445	3	74.950	221.137	—	48.067	74.550	74.500	18.613
Februari	27	26.560	25.050	82	22.634	22.393	21	110.192	58.569	58.443	4	24.025	131.788	—	54.040	23.637	—	52.234
Maart	37	15.300	14.176	118	25.060	23.758	35	70.209	86.511	78.655	3	50.400	177.271	4.000	30.034	42.757	—	98.198
April	38	27.191	20.951	108	34.459	33.717	45	134.302	376.866	365.920	1	12.500	451.016	2.000	74.598	318.097	—	42.393
Mei	29	15.370	11.896	83	20.931	20.235	33	95.893	61.115	59.701	2	20.000	117.416	375	34.593	30.586	—	47.028

(1) In de gestorte bedragen niet begrepen.

(2) In de oprichtingen en kapitaalsverhogingen begrepen.

(3) In de kapitaalsverhogingen begrepen.

(4) In de kapitaalsverhogingen en de obligatie-uitgiffen begrepen.

(5) Omvatten de bedragen gestort voor aandelen, toewijzingen en obligatie-uitgiffen, met inbegrip van het bedrag aan uitgiftepremiën, min de andere stortingen en de uitgiffen bestemd voor aflossing van oude leeningen.

**III. — UITGIFTEN VAN DE BELGISCHE EN CONGOLEESCHE NIJVERHEIDS-
EN HANDELSVENNOOTSCHAPPEN.**

c) Ingedeeld naar de ligging en naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd kapitaal
(duizenden franken).

MEI 1938. 17

INDELING	OPRICHTING. VAN VENNOOTSCH.					KAPITAALSVERHOOGINGEN (Naamlooze vennootsch.) (Command. vennootsch. op aandelen) (Personenvennootsch. met beperkte aansprakelijkheid)			OBLIGATIE- UITGIFTEN		UITVERPREMIËN (in de gestorte bedragen niet begrepen)	ANDERE STORTINGEN		ONTBIN- DINGEN		KAPITAALSVERMINDERINGEN Bedrag		
	naamlooze en commanditaire op aandelen			personenvenn. met beperkte aansprakelijkheid		Aantal	Oud kapitaal	Nominale verhooging	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal		Nominale bedrag	waaraan conversie- leeningen	Inbreng in natura (1)	Inlijving van reserves (2)		Liquidaties	Samensmeltingen
	Aantal	Nominale bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominale bedrag													
	Aantal	Nominale bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominale bedrag	Gestort bedrag op nominale waarde	Aantal	Nominale bedrag	Bedrag									

1. — Naar hun geografische ligging.

België	28	11.355	10.401	83	20.931	20.235	32	83.898	59.915	58.501	2	20.000	—	375	33.393	30.586	36.410	4.000	24.003
België en buitenland...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8.000	—	318
Congo	1	4.015	1.495	—	—	—	1	12.000	1.200	1.200	—	—	—	—	1.200	—	—	—	1.750
TOTAAL...	29	15.370	11.896	83	20.931	20.235	33	95.898	61.115	59.701	2	20.000	—	375	34.593	30.586	44.410	4.000	26.071

2. — Naar de belangrijkheid van het uitgegeven of vernietigd kapitaal.

1 miljoen en —	24	5.405	4.451	77	11.186	10.490	18	10.895	7.660	6.879	—	—	—	375	9.486	2.205	10.160	—	5.144
van 1 tot 5 miljoen ...	5	9.965	7.445	6	9.745	9.745	12	49.913	33.378	32.745	1	5.000	—	—	17.607	15.804	8.750	4.000	20.927
van 5 tot 10 miljoen ..	—	—	—	—	—	—	3	35.090	20.077	20.077	—	—	—	—	7.500	12.577	25.500	—	—
van 10 tot 20 miljoen .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	15.000	—	—	—	—	—	—	—
van 20 tot 50 miljoen .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
van 50 tot 100 miljoen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
100 miljoen en meer ..	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAAL...	29	15.370	11.896	83	20.931	20.235	33	95.898	61.115	59.701	2	20.000	—	375	34.593	30.586	44.410	4.000	26.071

(1) In de oprichtingen en kapitaalsverhoogen begrepen.
(2) In de kapitaalsverhoogen begrepen.

**IV. — LEENINGEN VAN OVERHEIDSMACHTEN EN INRICHTINGEN
VAN OPENBAAR NUT.**

**V. — HYPOTHEEK-
INSCHRIJVINGEN (1).**

18
19

TIJDVAK	RECHTSTREEKSCHE LEENINGEN VAN OVERHEIDSMACHTEN (2)		BANKVERRICHTINGEN VAN HET GEMEENTECREDIET				TIJDVAK	Bedrag naar de gelnde inschrijvings- rechten berekend
	in België	in den vreemde	Voorschotten en terugbetalingen op leeningen toegestaan voor betaling van :					
			Buitengewone uitgaven		Gewone uitgaven			
	Uit rekening genomen	Netto terugbetaald	Netto voorschotten	Netto terugbetaald				
	(duiz. franken)	(millioenen)	(duizendtallen franken)					(duiz. frank.)
1936	2.301.500	£ 8,6 Zw. Kr. 20 Ned. G. 48	389.835	179.622	213.976	244.513	1936 Maandgem...	190.488
1937	6.955.000	£ 5	451.491	205.369	200.606	206.350	1937 Maandgem...	211.092
1937 Maart	1.500.000	—	26.831	3.770	20.802	15.077	1937 Maart	193.525
April	1.350.000	—	41.544	2.504	17.740	4.476	April	219.400
Mei	—	—	27.647	4.080	16.816	4.494	Mei	224.471
Juni	1.000.000	Ned. G. 48	33.781	2.303	26.857	7.382	Juni	232.633
Juli	800.000	—	44.889	7.975	19.369	12.858	Juli	218.337
Augustus ..	120.000	—	35.751	8.871	13.724	20.264	Augustus ..	232.463
September ..	935.000	—	35.594	4.761	13.506	14.247	September ..	192.470
October ..	—	—	50.259	7.082	12.247	23.894	October ..	228.216
November..	—	—	59.908	11.358	10.327	29.894	November..	211.192
December ..	—	£ 5	47.930	62.582	11.663	23.006	December ..	242.077
1938 Januari ..	—	—	51.979	7.298	23.480	25.500	1938 Januari ..	206.074
Februari ... (3)	609.875	—	39.491	12.062	20.361	19.974	Februari ...	216.760
Maart	—	—	61.551	21.313	22.293	9.749	Maart	248.938
April	—	—	73.431	13.877	21.639	5.296	April	290.964
Mei	—	—	65.249	11.448	16.789	6.973	Mei	283.647

(1) De hernieuwingen bij het eind van het vijftiende jaar inbegrepen; deze bedragen ongeveer 1 pCt. van het totaal; de wettelijke hypotheek niet inbegrepen.

(2) Leeningen van Staat, Kolonie, provinciën en gemeenten, inrichtingen van openbaar nut, zooals de Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen, de Nationale Maatschappij van Buurtspoorwegen, de Nationale Maatschappij voor Watervoorziening, het Gemeentecrediet, enz.

(3) Leeningen Congo 378.875.000 frank, 3,50 pCt., en Stad Brussel 231 miljoen frank, 4 pCt., kasbons op 5 jaar, uitgegeven aan 99.

RIJKSFINANCIËN.

OPBRENGST VAN DE BELASTINGEN (volgens het « Belgisch Staatsblad »).

a) Ontvangsten zonder onderscheid van dienstjaar (die der gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

25

(millioenen franken).

TIJDVAK	Rechtstreeksche belastingen	Douanen en accijnzen	Registratierechten	Globale ontvangsten van het tijdvak	Globale gecumuleerde ontvangsten van Januari tot en met de aangeduide maand
1936.....	3.028	2.857	3.183	9.068	—
1937.....	2.998	3.027	3.653	9.679	—
1937 Maart.....	215	249	323	787	2.479
April.....	256	260	322	838	3.317
Mei.....	242	247	279	767	4.084
Juni.....	191	258	298	748	4.832
Juli.....	265	251	309	825	5.657
Augustus.....	241	256	294	791	6.448
September.....	189	249	325	763	7.211
October.....	231	253	324	808	8.019
November.....	250	250	289	789	8.809
December.....	276	280	314	870	9.679
1938 Januari.....	431	221	267	919	919
Februari.....	187	213	273	673	1.592
Maart.....	214	282	322	818	2.410
April.....	270	256	304	830	3.240
Mei.....	262	243	279	784	4.024

b) Totale ontvangsten van de dienstjaren 1937 en 1938 vóór 1 Juni 1938 geïnd (gemeentelijke en provinciale opcentiemen niet inbegrepen)

(millioenen franken).

	Dienstjaar 1937		Dienstjaar 1938		Mei 1938	
	Geïnde ontvangsten	Budgetaire ramingen	Geïnde ontvangsten	Budgetaire ramingen	Ontvangsten voor rekening van	
					dienstjaar 1937	dienstjaar 1938
I. Rechtstreeksche belastingen.....	2.824	3.116	744	677	77	184
II. Douanen en accijnzen.....	3.017	2.815	1.194	1.278	1	242
waarvan douanen.....	1.587	1.531	615	682	—	123
accijnzen.....	1.204	(1) 1.273	491	(1) 591	—	99
III. Registratie.....	3.651	3.246	1.445	1.653	—	279
waarvan registratie en overschrijvingen.....	546	485	220	215	—	46
erfenissen.....	254	206	100	83	—	21
zegel en gelijkgestelde taxes.....	2.816	2.515	1.105	1.344	—	209
Totaal...	9.492	9.177	3.383	3.608	78	706
Verskil in vergelijking met de budgetaire ramingen.....		+ 315		- 225		

NOTA. — Het tijdperk van invordering der rechtstreeksche belastingen duurt langer dan het burgerlijk jaar; het indienen der verklaringen door den belastingplichtige en het opmaken der rollen door het beheer nemen inderdaad een zekeren tijd in beslag. Voor deze belastingsoort zijn de cijfers dus maar beslissend na het afsluiten van het dienstjaar.

(1) Accijnzen en bijzondere verbruikstaxes.

HET INKOMEN EN HET SPAREN.

I. — RENDEMENT DER BELGISCHE NAAMLOOZE VENNOOTSCHAPPEN.

a) Mei 1938.

30

RUBRIEKEN	AANTAL VENNOOTSCHAPPEN			Gestort kapitaal	Reserves	NETTO RESULTAAT		Uitgekeer- de bruto winst	Obligatie- schuld (2)	Bruto obligatie- coupons (1)
	getelde	met winst	met verlies			winst	verlies			

(duizenden franken)

A. — Vennootschappen wier voornaamste werkkring in België gelegen is.

1a Particuliere banken	9	7	2	40.578	9.319	5.527	222	1.370	—	—
1b Banken van openbaar nut	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2. Verzekeringen	43	36	7	100.453	139.634	35.374	1.635	22.073	—	—
3. Financiële inrichtingen	161	116	45	2.156.516	2.924.326	315.292	10.616	266.825	85.079	3.602
4. Invoer-, uitvoer	15	10	5	19.045	8.667	2.669	690	742	—	—
5. Handel in metalen	6	5	1	3.595	1.458	580	11	57	—	—
6. Handel in klerst. en meubel.	34	28	6	32.267	19.305	3.548	194	2.485	23.892	1.195
7. Handel in eetwaren	32	22	10	44.567	869	2.237	1.191	1.160	—	—
8. Diverse handel	223	161	62	234.404	8.631	23.157	5.221	9.442	4.412	219
9. Suikerfabrieken	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10. Maaierijen	3	3	—	2.800	1.098	333	—	65	190	11
11. Bierbrouwerijen	21	19	2	83.581	19.202	18.463	2.068	13.272	4.175	219
12. Stokerijen	3	2	1	9.000	554	—	225	—	—	—
13. Andere voedingsnijverheden	31	18	13	38.465	1.972	987	9.768	450	—	—
14. Steengroeven	19	15	4	45.276	40.475	5.374	222	4.502	—	—
15. Kolenmijnen	23	22	1	787.454	274.533	110.811	520	74.596	118.800	5.768
16. Mijnbouw	4	4	—	147.015	31.243	6.321	—	681	—	—
17. Gas	3	3	—	59.065	2.658	6.470	—	5.326	—	—
18. Electriciteit	13	12	1	783.670	248.490	169.914	1.006	140.329	25.912	1.172
19. Electricische constructie	15	13	2	160.150	90.329	31.914	86	25.795	1.785	103
20. Hotels, bioscopen, schouwv.	29	19	10	24.814	9.568	1.508	389	635	—	—
21. Drukkerijen, publiciteit	32	27	5	26.299	10.483	6.836	234	2.083	—	—
22. Textielnijverheid	65	53	12	368.086	242.402	34.597	1.709	27.411	10.457	609
23. Kunst en cer. bouwstoffen	28	21	7	163.380	38.789	6.985	1.111	4.628	1.907	105
24. Metaaln. en mecha. constr.	61	52	9	430.047	70.384	38.633	920	23.038	59.395	2.811
25. Gebouw (openb. werken)	29	23	6	52.542	19.827	6.547	1.443	3.623	—	—
26. Papiernijverheden	5	5	—	40.250	28.005	11.878	—	4.365	—	—
28. Chemische nijverheden	46	39	7	457.361	83.050	42.437	1.657	33.059	—	—
29. Houtnijverheden	14	11	3	18.099	2.665	1.024	302	110	—	—
30. Leerlooier. en riemfabrieken.	13	10	3	29.330	5.478	1.272	336	114	—	—
31. Automobielen	1	—	1	5.000	3.324	—	388	—	—	—
32. Glasblazerijen en kristalfabr.	6	5	1	116.655	404	453	17	—	337	20
33. Spiegelgieterijen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34. Diverse nijverheden	97	79	18	569.932	149.159	65.506	3.808	45.165	5.320	266
35. Spoorwegen	4	3	1	46.520	13.114	9.408	567	6.917	2.169	65
36. Buurtspoorwegen	1	1	—	9.000	301	998	—	731	—	—
37. Scheepvaart en vliegwezen	25	23	2	233.257	20.212	33.720	44	21.459	24.228	1.211
38. Telegrafon, telefonen	1	1	—	2.200	877	10	—	—	—	—
39. Electricische tramwegen	2	2	—	62.000	10.195	6.881	—	5.416	3.759	141
40. Autobussen	1	1	—	7.000	49	225	—	210	—	—
41. Andere vervoerondernem.	21	14	7	25.925	5.598	3.145	1.390	1.573	—	—
42. Diverse andere nijverheden	4	2	2	8.498	663	44	27	28	50	3
TOTAAL	1.143	887	256	7.444.096	4.418.370	1.011.084	48.017	750.635	371.867	17.520

B. — Vennootschappen wier voornaamste werkkring in Congo gelegen is.

1. Bank, financ. vennootschap.	1	1	—	12.000	783	614	—	559	—	—
2. Handelsvennootschappen	1	1	—	1.250	4	183	—	62	—	—
3. Nijverheidsvennootschappen.	2	2	—	12.215	210	10	—	—	—	—
4. Landbouwvennootschappen	5	4	1	29.499	12.575	7.572	1.180	3.154	3.750	188
5. Openbare diensten	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAAL	9	8	1	54.964	13.572	8.379	1.180	3.775	3.750	188

C. — Vennootschappen wier voornaamste werkkring in het buitenland gelegen is.

1. Electriciteit	2	2	—	13.432	943	1.432	—	1.238	36	2
2. Spoorwegen	1	1	—	613.333	92.070	37.185	—	29.183	6.988	320
3. Tramwegen	4	1	3	74.452	19.891	—	1.774	—	1.209	48
4. Plant. en kolon. vennootsch.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5. Diverse vennootschappen	20	15	5	574.355	164.142	68.185	2.150	60.083	—	—
TOTAAL	27	19	8	1.275.572	275.160	106.802	3.924	90.504	8.233	370
Algemeen totaal	1.179	914	265	8.774.632	4.707.102	1.126.265	53.121	844.914	383.850	18.078

(1) Bovendien is er gedurende de maand Mei betaald : (duizenden franken)

Coupons van binnenlandsche Staatsleeningen	34.085
Coupons van leeningen van de Kolonie	—
Coupons van provinciën en gemeenten	13.152
Coupons van verscheidene leeningen	34.978

TOTAAL ... 82.215

Coupons van buitenlandsche Staatsleeningen	41.680
Coupons van buitenlandsche leeningen van de stad Antwerpen	—

(2) De getelde leeningen slaan op andere vennootschappen dan deze opgegeven in de vorige kolommen.

I. — RENDEMENT DER BELGISCHE NAAMLOOZE VENNOOTSCHAPPEN (vervolg).

b) Retrospectief overzicht.

30

TIJDVAK	AANTAL VENNOOTSCHAPPEN			Gestort kapitaal	Reserves	NETTO RESULTAAT		Uitgekeerde bruto winst	Obligatie- schuld (1)	Obligatie- coupons (bruto)
	getelde	met winst	met verlies			winst	verlies			
(Duizenden franken)										
Jaar 1936	7.478	5.478	2.000	44.979.711	17.204.061	4.216.978	1.169.540	2.869.383	10.504.183	565.925
Jaar 1937	7.611	5.887	1.724	45.890.185	17.761.760	5.289.888	469.276	3.787.107	9.223.488	476.458
1937 eerste 5 maanden.....	4.375	3.383	992	20.993.089	9.939.294	2.362.441	261.205	1.668.054	4.342.778	232.479
1938 eerste 5 maanden.....	4.493	3.505	988	23.462.606	9.863.619	2.990.194	155.383	2.115.769	3.476.970	168.720
1937 Maart	1.290	998	292	4.464.918	2.382.966	539.779	37.124	392.085	631.225	34.474
April	1.606	1.220	386	7.117.242	2.260.717	761.069	108.251	520.380	805.705	45.569
Mei	1.173	916	257	8.301.267	4.786.769	924.767	110.461	686.105	590.076	29.162
Juni	634	499	135	3.071.077	709.356	334.084	46.412	228.269	721.336	36.641
Juli	414	323	91	5.942.827	1.742.658	723.282	32.976	540.819	1.105.161	56.752
Augustus	182	139	43	1.325.661	336.153	107.639	20.592	76.225	549.783	29.057
September	249	196	53	1.019.515	271.730	130.857	8.180	78.302	402.304	25.593
October	545	446	99	4.689.059	1.243.373	494.663	47.336	348.026	1.013.402	46.091
November	277	230	47	3.733.015	2.004.919	584.120	6.792	463.727	401.720	19.273
December	293	232	61	3.462.210	1.318.773	409.521	17.031	289.738	597.004	30.572
1938 Januari	122	108	14	1.019.857	304.013	175.450	2.143	87.038	1.150.958	60.927
Februari	175	141	34	575.811	137.340	44.678	8.260	26.536	419.736	19.550
Maart	1.332	1.042	290	4.853.781	2.372.517	657.439	35.159	504.800	499.366	24.852
April	1.685	1.300	385	8.238.525	2.342.647	986.362	56.700	652.481	1.023.060	45.322
Mei	1.179	914	265	8.774.632	4.707.102	1.126.265	53.121	844.914	383.850	18.078

(1) Voor de maandelijkse resultaten, slaan de getelde leeningen op andere vennootschappen dan deze opgegeven in de vorige kolommen.

II. — ALGEMEENE SPAAR- EN LIJFRENTKAS.

a) Inlagen op persoonlijke spaarboekjes (1)

(duizenden franken).

31

TIJDVAK	Inlagen	Uitbetalingen	Saldi	Tegoed der deponenten op het einde van het tijdvak (2)	Aantal spaarboekjes op het eind van 't jaar
1936.....	3.034.068	2.469.677	564.390	11.455.993	5.694.797
1937.....	3.501.365	2.800.663	700.702	12.489.170	
1937 April	305.053	244.172	60.881	11.776.603	
Mei	289.776	224.057	65.719	11.842.322	
Juni	290.453	220.741	69.712	11.912.034	
Juli	309.340	251.699	57.641	11.969.675	
Augustus	283.289	231.047	52.242	12.021.917	
September	255.648	246.730	8.918	12.030.835	
October	286.243	251.613	34.630	12.065.465	
November	258.529	210.600	47.929	12.113.394	
December	294.514	251.214	43.300	12.489.170	
1938 Januari	398.603	201.090	197.513	12.686.683	
Februari	295.300	221.764	73.536	12.760.219	
Maart	247.050 (3)	328.663 (3)	— 81.613 (3)	12.673.349 (3)	
April	268.964 (3)	276.503 (3)	— 7.539 (3)	12.665.810 (3)	
Mei	254.385 (3)	421.302 (3)	— 166.917 (3)	12.498.893 (3)	
Juni.....	244.422 (3)	255.886 (3)	— 11.464 (3)	12.487.429 (3)	

(1) Deze cijfers geven enkel de bewegingen van het sparen aan.

(2) De tegoeden van de jaren 1936 en 1937 en dit van December 1937 omvatten de gekapitaliseerde renten van het dienstjaar.

(3) Voorlooptige cijfers.

b) Stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen ter Lijfrentekas

(duizenden franken).

TIJDVAK	HANDBEIDERS en vrije stortingen, buiten het raam van de verplichte verzekeringswetten (wetten van 15 December 1937 en 16 Maart 1865)	BEDIENDEN (wetten van 10 Maart 1925 en 18 Juni 1930)	MIJNWERKERS (wetten bij koninklijk besluit van 25 Augustus 1937 samengeoördend)	Totaal
1935.....	232.975	38.178	11.930	283.082
1936.....	259.283	40.430	11.880	311.593
1937.....				
1938 Januari	28.871	3.865	} 4.472	
Februari	26.312	3.866		
Maart		4.684		

III. — DRIEMAANDELIJSCH LOONINDEXCIJFER. (Basis : loongemiddelden van 1933 = 100.)

TIJDVAK	ALGEMEEN INDEXCIJFER	INDEXCIJFER PER BEDRIJFSGROEP																							INDEXCIJFERS der gemiddelde uurloonen per nijverheidsgroep					
		Cokesovens	Groeven, cementfabrieken, marmerbewerking	Metaalnijverheden					Aardewerkfabrieken steenbakkerijen	Glasnijverheden	Chemische nijverheden	Voedingsnijverheden	Textielnijverheden			Bouwnijverheid en openbare werken	Hout en meubelen	Huiden en leder	Tabak	Papier		Kunstwerk en gevoelige instrumenten	Vervoer			Gas en electriciteit	productie-goederen	verbruiks-goederen		
				IJzerindustrie	Niet-IJzerhoudende metalen	Gietijzer, machinebouw en metaalbouw	Samen	Vlas, katoen, hennep en jute					Wol, tapijten, breiwerk, confectie	Samen	Fabrieken					Drukkerij en transformatie	Havenwerkers, sleepers		Spoorwegen (1)	Samen (1)	Nijverheden van					
a) Indexcijfer van het gemiddeld uurloon.																														
1936 Januari	94	98	90	99	98	89	94	90	96	93	95	94	90	92	95	91	97	96	96	95	92	99	95	96	97	95	93	95	93	
1936 April	95	100	91	101	99	90	95	97	96	93	94	93	91	92	95	92	97	98	102	94	90	99	94	95	98	96	93	96	93	
1936 Juli	101	107	97	109	107	97	103	98	99	102	98	101	98	99	98	96	102	106	—	99	101	113	102	104	101	103	99	103	99	
1936 Augustus	102	108	99	110	109	98	104	98	100	103	99	102	98	100	99	98	103	111	—	100	101	113	102	105	101	104	100	104	100	
1936 October	102	106	98	111	106	97	103	100	100	103	99	101	97	99	100	96	105	109	—	101	100	114	102	105	101	103	100	103	100	
1936 December	103	108	97	114	109	97	105	100	100	104	101	103	97	100	101	96	106	109	—	100	97	117	101	104	102	105	100	105	100	
1937 Maart	105	111	102	116	112	103	109	101	104	107	103	104	100	102	103	99	109	108	107	102	101	121	97	101	102	108	103	108	103	
1937 Juni	109	114	104	125	114	104	113	108	105	109	105	105	100	102	106	101	112	104	—	104	105	122	105	108	106	111	104	111	104	
1937 September	112	118	108	129	119	110	118	112	106	112	106	107	107	107	108	102	113	108	122	106	109	122	107	110	107	114	107	114	107	
1937 December	114	121	108	129	121	112	119	115	108	114	108	109	108	109	111	105	115	109	115	106	114	130	113	116	110	117	110	117	110	
1938 Maart	*116	123	112	130	121	115	121	110	*112	115	108	111	110	111	112	106	116	113	115	*108	117	127	110	113	*111	*118	*111	*118	*111	
b) Indexcijfer der loonen van geschoolde of gespecialiseerde werklieden.																														
1936 Januari	96	98	94	99	97	93	96	87	95	95	94	98	90	94	95	95	96	97	97	96	89	106	—	—	97	93	94	grondstoffen en half-fabrieken	afgewerkte producten	
1936 April	96	99	95	102	98	94	97	93	96	95	95	96	91	94	95	95	96	98	102	95	88	97	—	—	98	94	94	94	94	
1936 Juli	102	105	99	107	105	101	104	95	99	101	97	104	95	99	98	102	100	103	—	100	94	117	—	—	99	102	99	102	99	
1936 Augustus	103	105	101	109	109	101	105	94	100	103	97	106	96	101	98	103	101	108	—	100	96	117	—	—	99	103	100	103	100	
1936 October	103	105	101	111	104	101	105	96	99	103	99	105	95	100	100	101	102	109	—	101	95	119	—	—	99	102	100	102	100	
1936 December	105	105	100	113	108	102	107	96	101	103	101	108	96	102	101	101	102	110	—	101	97	120	—	—	101	104	101	104	101	
1937 Maart	107	108	104	117	111	107	111	99	106	106	101	109	95	102	103	106	106	110	108	103	97	120	—	—	102	108	103	108	103	
1937 Juni	111	112	105	127	113	109	116	102	107	109	103	110	96	103	106	106	110	109	—	104	98	122	—	—	106	110	105	110	105	
1937 September	114	115	111	136	117	115	123	104	109	111	106	112	101	107	108	107	112	113	124	106	102	126	—	—	107	115	107	115	107	
1937 December	116	117	113	133	120	117	123	106	106	114	106	115	102	109	110	111	114	115	127	105	110	128	—	—	111	117	109	117	109	
1938 Maart	*117	116	114	122	120	120	124	107	*112	114	106	116	104	110	111	111	116	115	127	*106	112	125	—	—	*112	*118	*111	*118	*111	
c) Indexcijfer der loonen van werklieden zonder vak of zonder specialiseering.																														
SCHOMMELING volgens regime (2)																														
I II III																														
1936 Januari	96	98	89	99	98	93	96	95	95	94	95	93	94	93	95	88	92	98	96	97	102	104	—	—	99	95	94	94	95	94
1936 April	95	98	90	101	99	93	96	98	94	94	94	93	94	93	94	88	93	100	101	96	101	96	—	—	98	95	95	94	95	94
1936 Juli	104	105	94	112	108	103	107	103	109	107	97	101	99	100	99	97	100	104	—	101	113	117	—	—	102	101	101	100	101	100
1936 Augustus	105	105	96	114	109	102	107	103	111	108	99	103	103	103	101	100	100	107	—	103	114	118	—	—	103	103	102	101	103	101
1936 October	106	105	96	117	108	104	109	103	111	108	100	102	102	102	102	100	101	108	—	105	113	120	—	—	104	103	101	100	104	100
1936 December	107	105	96	120	111	105	111	102	113	109	103	105	103	104	103	100	108	110	—	104	115	120	—	—	105	103	103	101	105	101
1937 Maart	110	108	99	123	114	109	115	105	119	113	104	106	105	105	106	103	110	109	106	105	121	126	—	—	107	108	104	102	107	102
1937 Juni	114	112	101	141	116	109	122	114	119	116	106	106	106	106	109	103	112	108	—	108	122	123	—	—	102	111	106	103	111	103
1937 September	117	115	106	147	121	114	127	116	117	119	108	108	109	108	112	107	115	113	122	110	127	125	—	—	103	114	110	104	114	104
1937 December	118	117	108	140	123	117	126	112	113	122	109	111	111	111	114	107	116	115	115	110	134	128	—	—	115	116	112	106	116	106
1938 Maart	*119	116	110	142	123	120	128	116	*118	122	109	113	111	112	115	109	118	115	115	*114	136	123	—	—	*117	*117	*114	*107	*117	*107

(1) Wij bezitten geen gegevens voor de berekening van de indexcijfers der loonen van de geschoolde en ongeschoolde arbeiders van de spoorwegen. Alleen het gemiddeld loon is ons bekend.

(2) Regime I: schommelingen volgens indexcijfers van de kleinhandelsprijzen of barema's van de verkoopprijzen.

Regime II: paritaire commissies of andere verzoeningsorganismen.

Regime III: individuele beslissingen van werkgevers of vraag en aanbod.

(*) Voorloopige indexcijfers.

LOOP DER ZAKEN.

35

I. — BEDRIJVIGHEID VAN DE VERREKENINGSKAMERS.

TIJDVAK	VERREKENINGSKAMERS					Omloopsnelheid van het geld in de banken (3)	LIQUIDATIEKAS VAN DE BEURS VAN BRUSSEL			
	BRUSSEL EN PROVINCIE			BRUSSEL			CONTANT			TERMIJN
	Aantal kamers op het eind v. h. tijdvak	Aantal verrekende stukken (duizenden)	Verrekende kapitalen (miljoenen franken)	Aantal verrekende stukken (duizenden)	Verrekende kapitalen (miljoenen franken)		Aantal zittingen	Aantal deelnemers op het eind v. h. tijdvak	Geliquid. bedrag (miljoenen franken) (1)	Geliquid. bedrag (miljoenen franken) (1)
1936 Maandgemiddelde	38 (2)	326	27.031	157	20.261	4,76	21	287 (2)	943	103
1937 Maandgemiddelde	38 (2)	343	31.057	167	22.648	5,45	20	320 (2)	1.162	174
1937 April	38	359	33.173	172	24.334	—	22	300	1.127	231
Mei	38	339	27.242	163	19.654	—	18	300	832	155
Juni	38	351	33.988	172	25.239	5,28	21	315	808	128
Juli	38	346	30.985	168	22.401	—	19	315	713	104
Augustus	38	322	27.939	157	20.044	—	21	315	1.118	214
September	38	334	34.080	164	25.482	5,38	22	318	952	206
October	38	348	35.317	169	26.358	—	21	319	1.015	210
November	38	331	26.649	162	18.914	—	19	320	608	90
December	38	357	32.457	175	23.605	5,81	22	320	615	99
1938 Januari	38	336	32.895	167	24.711	—	21	320	582	83
Februari	38	313	26.436	155	19.325	—	20	320	567	104
Maart	38	344	33.582	171	24.972	5,56	22	320	746	91
April	38	327	30.386	160	22.507	—	19	320	568	79
Mei	38	354	42.960	180	33.535	—	20	320	723	139
Juni	38	336	32.489	166	25.315	—	21	320	396	79

(1) In dit bedrag zijn de aankopen of de verkoopen maar één maal geteld.

(2) Op 31 December.

(3) Verhouding van het totaal bedrag der in den loop van het aangeduide kwartaal verrekende kapitalen tot het saldo, per eind trimester, der deposito-rekeningen op zicht en op minder dan 30 dagen.

II. — POSTCHEQUE- EN GIROVERKEER

(miljoenen franken).

36

TIJDVAK	Aantal rekeningen op 't einde van het tijdvak	Globaal tegoed (daggemiddelde)	CREDIT		DEBET		Algemene beweging	Verrichtingen zonder gebruik van specie %	Omloopsnelheid (2)
			Stortingen	Giro's	Cheques en diversen	Giro's			
1936 Maandgemiddelde .	(1) 388.796	3.312	4.428	10.804	4.373	10.805	30.409	88,0	4,58
1937 Maandgemiddelde .	(1) 412.126	3.666	4.925	12.393	4.900	12.409	34.627	89,0	4,72
1937 April	397.564	3.538	5.360	13.086	5.249	13.098	36.794	89,1	4,99
Mei	390.008	3.483	4.408	11.318	4.444	11.330	31.498	88,9	4,72
Juni	400.835	3.570	5.302	12.936	5.102	12.948	36.288	90,0	4,86
Juli	402.374	3.754	5.177	12.330	4.965	12.340	34.813	89,0	4,43
Augustus	404.370	3.710	4.770	12.355	5.011	12.377	34.513	89,0	4,69
September	406.452	3.638	4.842	12.413	4.909	12.423	34.587	88,9	4,58
October	409.879	3.708	5.315	12.880	5.060	12.914	36.168	88,2	4,66
November	412.326	3.769	4.553	11.993	4.571	12.007	33.124	88,4	4,58
December	412.126	3.873	5.485	13.781	5.303	13.803	38.372	89,2	4,74
1938 Januari	414.432	3.855	5.706	13.923	5.628	13.946	39.202	89,0	5,08
Februari	416.568	3.780	4.367	11.709	4.589	11.723	32.388	89,1	4,60
Maart	418.318	3.563	4.912	12.320	4.863	12.338	34.433	88,3	4,47
April	419.240	3.686	4.900	12.280	4.947	12.293	34.420	88,3	4,68
Mei	421.161	3.526	5.066	12.600	5.284	12.630	35.580	88,5	5,08
Juni	421.680	3.396	4.467	11.284	4.415	11.292	31.459	88,2	4,63

(1) Op 31 December.

(2) Verhouding, per type-maand van 26 dagen, van den debet-omzet tot het dagelijksch gemiddeld tegoed.

III. — GEVAARLIJKE OF HINDERLIJKE INRICHTINGEN.

Aanvragen om vergunning.

37

Bron : *Arbeidsblad.*

TIJDVAK	Voor het Rijk	Brabant	Antwerpen	Limburg	Oost-Vlaanderen	West-Vlaanderen	Hene-gouwen	Namen	Luxemburg	Luik
1936	4.701	1.109	798	99	571	608	603	245	63	605
1937	4.272	1.135	722	92	786	480	413	151	42	451
1937 Januari	361	106	73	15	50	32	35	13	10	27
Februari	363	104	54	12	81	36	21	13	1	41
Maart	430	96	67	6	101	46	42	11	5	56
April	320	99	77	—	59	33	27	19	6	—
Mei	398	103	74	5	104	32	26	15	5	34
Juni	418	100	65	6	82	49	48	13	2	53
Juli	389	91	59	4	87	49	40	17	1	41
Augustus	307	91	43	9	50	34	41	6	2	31
September	315	82	61	4	37	30	32	8	3	58
October	346	82	50	12	57	62	28	12	—	43
November	327	110	62	8	39	46	22	9	1	30
December	298	71	37	11	39	31	51	15	6	37
1938 Januari	291	90	52	10	36	36	26	—	—	41
Februari	326	84	44	4	21	41	43	16	4	69
Maart	314	91	67	9	40	32	26	5	4	40

IV. — VERHOUDING VAN DE ONBETAALDE TOT DE DOOR DE NATIONALE BANK VAN BELGIE
TER INNING AANGEBODEN WISSELS.

38

TIJDVAK	AANTAL DER			BEDRAG DER		
	Aangeboden wissels	Onbetaalde wissels	%	Aangeboden wissels	Onbetaalde wissels	%
	(duizendtallen franken)					
1936.....	925.823	58.291	6,30	4.551.786	76.819	1,69
1937.....	1.117.161	69.857	6,25	4.644.274	99.390	2,14
1937 Maart.....	86.707	5.584	6,44	395.865	6.529	1,65
April.....	95.052	5.621	5,91	396.572	8.113	2,05
Mei.....	101.132	5.996	5,93	398.618	8.400	2,11
Juni.....	98.703	6.077	6,16	391.672	8.763	2,24
Juli.....	97.832	5.794	5,92	396.316	9.042	2,28
Augustus.....	87.194	5.766	6,61	371.169	8.374	2,26
September.....	89.373	5.493	6,15	347.466	7.948	2,29
October.....	99.715	6.018	6,04	379.256	9.416	2,48
November.....	100.177	5.965	5,95	387.347	9.283	2,40
December.....	101.963	6.880	6,75	457.713	10.008	2,19
1938 Januari.....	93.231	6.752	7,24	375.270	9.611	2,56
Februari.....	87.593	5.934	6,77	348.734	8.356	2,41
Maart.....	98.388	6.275	6,38	491.348	8.775	1,79
April.....	121.741	7.534	6,19	516.979	10.513	2,03
Mei.....	138.333	8.763	6,33	667.163	14.287	2,14

V. — FAILLISEMENTEN,
BEKRACHTIGDE ACCOORDEN TOT VOORKOMING VAN FAILLISSEMENT,
ZAKEN ONDER GECONTROLEERD BEHEER.

a) Retrospectief overzicht.

39

TIJDVAK (13 weken)	Uitgesproken faillissementen			Accoorden tot voorkoming van faillissement			Zaken onder gecontroleerd beheer		
	1936	1937	1938	1936	1937	1938	1936	1937	1938
Eerste tijdvak.....	151	165	190	29	39	29	29	11	—
Tweede tijdvak.....	155	138	145	34	23	35	37	—	—
Derde tijdvak.....	136	111	—	15	17	—	14	—	—
Vierde tijdvak.....	179	146	—	28	29	—	16	—	—
Totaal...	621	560	—	106	108	—	96	11	—

b) Gedetailleerde opgave per bedrijfsgroep.

JUNI 1938.

GROEP	AANTAL									
	FAILLISEMENTEN					AKKOORDEN TOT VOORKOMING VAN FAILLISSEMENT				
	Physische personen	Personen-vennootschappen	Naamlooze vennootschappen	Personen-vennoots. m. beperkte aansprakelijkheid	Totaal	Physische personen	Personen-vennootschappen	Naamlooze vennootschappen	Personen-vennoots. m. beperkte aansprakelijkheid	Totaal
A. Handelsverrichtingen.....	34	2	5	—	41	10	—	1	—	11
B. Bankzaken en financiële ver-richtingen.....	—	—	1	—	1	1	1	—	—	2
C. Nijverheden.....	14	—	3	—	17	1	—	1	—	2
D. Vennootschappen wier voor-naamste uitbating in Congo gelegen is.....	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
TOTAAL...	48	2	9	—	59	12	1	2	—	15

PRIJZEN.

I. — INDEXCIJFERS DER GROOTHANDELSPRIJZEN.

a) Officieel indexcijfer in België. — Algemeen indexcijfer en per bedrijfspgroep.

Basis : April 1914 = 100.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.

TIJDVAK	Algemeen indexcijfer	Voedingspro- ducten	Brand- stoffen	Teer en deri- vaten	Pro- ducten der metaal- bedrijven	Petro- leum en deriva- ten	Pro- ducten der aarde- werkbed.	Pro- ducten der glasbe- drijven	Schei- kundige pro- ducten	Kunst- mest- stoffen	Vet- stoffen	Producten der vezelbedrijven				Bouw- mate- rialen	Hars- pro- ducten	Pro- ducten der hui- den- en lederbed.	Tabak	Pro- ducten der papier- bedrijven	Ruwe rubber	
												Algem. index- cijfer	Wol	Vlas	Jute							Katoen
<i>Aantal producten</i>	125	16	4	3	15	7	9	2	12	4	7	19	5	5	2	7	13	2	9	1	1	1
1936 Maandgemiddelde	588	530	637	597	536	893	805	440	538	439	523	646	684	786	364	635	665	597	520	519	599	136
1937 Maandgemiddelde	684	632	839	648	759	1.000	871	549	599	448	570	704	781	877	407	657	768	692	599	492	902	164
1937 Maart	693	622	805	596	799	916	852	549	596	443	605	744	823	855	390	751	761	763	642	500	725	207
April	696	629	792	637	755	977	853	549	597	443	581	753	825	877	429	744	775	755	679	500	752	192
Mei	693	623	794	663	765	1.007	856	549	597	432	559	760	808	893	441	731	781	732	645	500	752	184
Juni	697	639	794	663	764	1.044	890	549	599	424	584	755	805	964	415	717	771	703	605	477	1.012	168
Juli	702	660	880	677	775	1.047	899	549	615	428	585	735	820	932	427	670	769	694	597	477	1.012	159
Augustus	700	651	883	677	816	1.048	896	549	611	428	566	703	810	878	418	630	778	679	599	455	1.012	152
September	690	656	883	677	774	1.048	887	549	597	451	561	674	774	877	411	583	782	664	594	500	1.080	159
October	683	635	906	686	758	1.048	890	549	605	473	556	664	730	877	425	555	779	634	594	500	1.080	133
November	663	616	906	679	738	1.048	885	549	612	478	524	618	670	817	408	538	770	577	528	500	1.096	121
December	659	607	906	674	733	1.035	885	549	612	480	506	620	726	762	376	552	767	552	523	545	938	126
1938 Januari	660	600	906	671	732	1.036	887	549	615	482	505	617	663	816	375	551	767	598	524	545	927	126
Februari	657	591	906	654	737	1.025	883	549	625	490	487	629	631	894	374	567	772	561	505	523	927	128
Maart	644	556	906	645	719	1.025	881	549	625	495	484	616	623	885	361	549	782	549	482	523	835	115
April	640	574	879	624	712	1.029	855	549	626	495	478	606	628	850	352	543	780	538	470	523	732	109
Mei	631	580	882	629	674	1.029	863	549	622	505	466	579	605	793	346	519	774	527	471	523	732	101

b) Indexcijfers der groothandelsprijzen in het buitenland.

45

TIJDVAK	ENGELAND (Board of Trade) Basis : 1930	FRANKRIJK (Statistique Générale de la France) Basis : Juli 1914	NEDERLAND (Centraal Bureau voor de Statistiek) Basis : 1913	ZWITSERLAND (Office fédéral de l'industrie des arts et métiers et du travail) Basis : Juli 1914	ZWEDEN (Kommers- kollegium) Basis : 1913	DUITSCHLAND (Statistisches Reichsamt) Basis : 1913	VER. STATEN (Bureau of Labor) Basis : 1926
1936 Maandgemiddelde	94	405	79	96	120	104	81
1937 Maandgemiddelde	109	563	97	111	137	106	86
1937 Maart	107	537	99	113	136	106	88
April	109	533	99	113	138	106	88
Mei	111	529	98	112	139	106	87
Juni	111	538	97	112	139	106	87
Juli	111	580	98	112	140	106	88
Augustus	111	591	98	111	140	107	87
September	111	618	97	110	140	106	87
October	111	611	97	111	139	106	85
November	108	590	97	110	137	105	83
December	108	601	96	110	136	105	82
1937 Januari	108	612	97	110	135	106	81
Februari	106	614	95	109	134	106	80
Maart	104	619	93	108	132	106	80
April	103	619	92	108	131	106	79
Mei	102	643		107			

II. — INDEXCIJFERS DER KLEINHANDELSPRIJZEN EN VAN DE KOSTEN
VAN LEVENSONDERHOUD.

a) Indexcijfers der kleinhandelsprijzen in België.

Basis : April 1914 = 100.

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.

46

TIJDVAK	Voor het Rijk	Antwerpen	Brussel	Gent	Luik
1936 Maandgemiddelde	685	716	732	664	675
1937 Maandgemiddelde	735	778	791	733	732
1937 15 April	719	784	770	716	709
15 Mei	723	785	774	724	716
15 Juni	728	773	783	729	724
15 Juli	740	786	795	743	736
15 Augustus	746	790	801	746	744
15 September	753	798	812	752	755
15 October	756	798	817	754	761
15 November	758	799	821	755	759
15 December	758	799	824	757	760
1938 15 Januari	766	807	832	759	773
15 Februari	763	805	832	760	770
15 Maart	757	794	825	753	761
15 April	751	790	819	749	753
15 Mei	753	791	821	753	756
15 Juni	761	808	833	763	772

b) Indexcijfers van de kosten van levensonderhoud in België.

Arbeidersbudgetten, 3^e categorie : gezinnen welke beschikken over een inkomen van 30 frank tot minder dan 40 frank, per verbruikseenheid et per veertien dagen.

46

Bron : Ministerie van Economische Zaken, Middenstand en Landbouw.

TIJDVAK	Algemeen indexcijfer	Voeding	Huisvesting en huisraad	Verwarming en verlichting	Kleeding	Behoeften van hygiënischen, maatschappelijken en zedelijken aard
1936 Maandgemiddelde	185	159	400	162	223	174
1937 Maandgemiddelde	199	175	404	186	239	181
1937 April	193	165	402	177	237	182
Mei	192	164	403	178	239	182
Juni	195	168	404	180	240	182
Juli	200	174	404	189	241	182
Augustus	201	176	405	192	241	182
September	205	181	405	195	243	182
October	206	183	405	197	245	182
November	208	185	405	197	244	182
December	208	185	405	196	246	182
1938 Januari	209	187	405	195	246	182
Februari	207	184	405	196	245	183
Maart	204	179	405	196	246	183
April	201	174	405	191	246	183
Mei	201	174	405	191	247	183
Juni	204	179	405	192	246	183

c) Indexcijfers van de kosten van levensonderhoud en van de kleinhandelsprizen in het buitenland.

TIJDVAK	ENGELAND (Ministry of Labour)	FRANKRIJK (Statistique Générale de la France)		NEDERLAND (Centraal Bureau voor de Statistiek)	ZWITSERLAND (Office fédéral de l'industrie, des arts et métiers et du travail)	ZWEDEN	DUITSCHLAND (Statistisches Reichsamt)	VEREEN. STAT. (National Industrial Conference Board)
	Kosten van levensonderh.	Detailprizen (gepondereerd indexcijfer voor 34 artikelen. Gemiddelden voor 300 steden)	Kosten van levensonderh. (eenvormig gemaakte type-budgetten)	Kosten van levensonderh.	Kosten van levensonderh. (34 steden)	Kosten van levensonderh. (49 steden)	Kosten van levensonderh.	Kosten van levensonderh.
		Basis : Juli 1914 = 100	Basis : Juli 1914 = 100					
1930 Gemiddelde ...	147	454	85,7	131,9	130	158	124,5	84,8
1937 Gemiddelde ...	154	572	102,4	137,3	137	162	125,1	88,5
1937 Maart	151	—	—	134,2	136	—	125,0	87,9
April	151	—	—	136,0	137	161	125,1	88,3
Mei	152	549	99,4	136,2	136	—	125,1	88,8
Juni	155	—	—	137,9	137	—	125,3	88,9
Juli	155	—	—	138,7	137	162	126,2	88,9
Augustus	155	579	103,8	139,1	137	—	126,0	89,0
September	155	—	—	138,8	137	—	125,1	89,4
October	158	—	—	139,7	138	165	124,8	89,5
November	160	621	110,0	139,7	138	—	124,9	89,0
December	159	—	—	139,4	138	—	124,8	88,6
1938 Januari	157	—	—	139,1	138	165	124,9	87,5
Februari	156	641	113,2	138,7	137	—	125,2	86,7
Maart	154	—	—	137,9	137	—	125,5	86,7
April	156	—	—	136,0	136	165	125,6	86,8
Mei	—	646	115,3	—	—	—	125,9	—

III. — GROOTHANDELSPRIJZEN VAN ENKELE NIJVERHEIDSPRODUCTEN.

47

TIJDVAK	Binnenlandsche prijzen (in franken per metrieke ton).										Uitvoerpijzen (in goud-£ per Engelsche ton).					
	STEENKOLEN					IJZER EN STAAL					IJZER EN STAAL					
	Anthracieten 20/30 voor huisbrand	Nijverheidskolen halfvet, half gewassch.	Fijne cokeskolen	Inlandsche briquettes	Gewone cokes	Ruw gietijzer	Billettes	Largets	Staven	Poutrelles	Rails	Billettes	Largets	Staven	Poutrelles	Rails
1936 Maandgemiddelde . . .	243,50	131,—	121,—	136,—	131,—	393,25	571,25	611,75	677,—	677,—	1.129,25	2-8-1	2-9-1	3-5-0	3-2-10	5-10-0
1937 Maandgemiddelde . . .	275,75	170,75	160,75	172,50	204,—	755,75	869,25	991,25	1.014,50	1.014,50	1.314,50	4-11-2	4-12-2	5-7-0	4-19-7	5-15-10
1937 April	260,—	162,—	152,—	167,—	185,—	750,—	835,—	970,—	975,—	975,—	1.250,—	4-7-6	4-8-6	5-0-0	4-17-6	5-15-0
Mei	263,—	162,—	152,—	167,—	185,—	825,—	835,—	970,—	975,—	975,—	1.250,—	4-7-6	4-8-6	5-0-0	4-17-6	5-15-0
Juni	281,—	177,—	167,—	182,—	215,—	825,—	960,—	1.095,—	1.100,—	1.100,—	1.375,—	4-7-6	4-8-6	5-0-0	4-17-6	5-15-0
Juli	284,—	177,—	167,—	182,—	215,—	825,—	960,—	1.095,—	1.100,—	1.100,—	1.375,—	5-7-6	5-8-6	6-0-0	5-7-6	5-15-0
Augustus	287,—	177,—	167,—	182,—	215,—	825,—	960,—	1.095,—	1.100,—	1.100,—	1.375,—	5-7-6	5-8-6	6-0-0	5-7-6	5-15-0
September	287,—	177,—	167,—	182,—	215,—	825,—	960,—	1.095,—	1.100,—	1.100,—	1.375,—	5-7-6	5-8-6	6-0-0	5-7-6	5-15-0
October	287,—	177,—	167,—	182,—	215,—	825,—	960,—	1.095,—	1.100,—	1.100,—	1.375,—	5-7-6	5-8-6	6-0-0	5-7-6	5-15-0
November	287,—	177,—	167,—	182,—	215,—	825,—	960,—	1.095,—	1.100,—	1.100,—	1.375,—	5-7-6	5-8-6	6-0-0	5-7-6	5-15-0
December	287,—	177,—	167,—	182,—	215,—	795,—	960,—	1.095,—	1.100,—	1.100,—	1.375,—	5-7-6	5-8-6	6-0-0	5-7-6	5-15-0
1938 Januari	287,—	177,—	167,—	182,—	215,—	795,—	960,—	1.095,—	1.100,—	1.100,—	1.375,—	5-0-0	4-17-6	5-15-0	5-15-0	5-15-0
Februari	287,—	177,—	167,—	182,—	215,—	795,—	960,—	1.095,—	1.100,—	1.100,—	1.375,—	5-0-0	4-17-6	5-15-0	5-15-0	5-15-0
Maart	287,—	177,—	167,—	182,—	215,—	795,—	960,—	1.095,—	1.100,—	1.100,—	1.375,—	5-0-0	4-17-6	5-15-0	5-15-0	5-15-0
April	287,—	177,—	167,—	182,—	215,—	795,—	860,—	950,—	1.100,—	1.100,—	1.375,—	5-0-0	4-17-6	5-15-0	5-15-0	5-15-0
Mei	287,—	177,—	167,—	182,—	215,—	795,—	860,—	950,—	1.100,—	1.100,—	1.375,—	5-0-0	4-17-6	5-15-0	5-15-0	5-15-0
Juni	287,—	172,—	177,—	177,—	215,—	795,—	860,—	950,—	1.100,—	1.100,—	1.375,—	5-0-0	4-17-6	5-15-0	5-15-0	5-15-0

IV. — GEMIDDELDE PRIJZEN VAN GRANEN EN ANDERE LANDBOUWPRODUCTEN
OP DE REGELENDE MARKTEN VAN BELGIE (« Belgisch Staatsblad »).

48

TIJDVAK	Tarwe	Rogge	Haver	Gerst	Aardappelen	Ruw vlas	Boter	Wol	Eieren
	in frank per 100 kg.						in fr. per kg.		in fr. per stuk
1936 Maandgemiddelde . . .	109,—	83,11	89,69	87,41	45,19	97,17	18,75	18,59	0,57
1937 Maandgemiddelde . . .	135,62	123,44	114,66	117,21	39,05	97,47	22,66	23,72	0,56
1937 Maart	131,01	120,03	108,39	115,43	40,06	93,17	22,77	25,37	0,44
April	147,90	132,41	117,76	123,75	41,02	91,74	18,55	26,20	0,37
Mei	145,10	132,30	121,90	123,08	41,78	82,06	17,81	25,66	0,36
Juni	141,84	130,56	125,92	119,78	37,20	99,67	20,17	25,19	0,41
Juli	140,29	128,10	122,03	116,18	40,35	102,99	21,24	26,60	0,50
Augustus	132,96	125,94	115,49	114,77	43,77	106,38	22,87	25,62	0,55
September	129,72	124,17	111,48	113,45	40,04	104,10	24,46	23,—	0,69
October	134,92	122,59	113,65	118,09	37,92	102,58	24,87	20,56	0,81
November	132,39	116,85	112,24	116,34	35,16	99,03	25,54	18,37	0,83
December	128,94	113,32	110,80	113,84	34,69	93,40	26,13	19,20	0,81
1938 Januari	134,21	117,28	114,73	116,92	36,41	96,07	24,93	18,31	0,69
Februari	131,74	115,84	113,95	115,90	36,52	104,25	25,76	17,87	0,58
Maart	128,92	113,47	111,03	112,48	36,42	100,12	23,41	18,35	0,42
April	128,91	110,02	110,61	109,29	38,90	101,64	21,87	18,81	0,42
Mei	128,22	107,31	110,26	107,63	56,97	101,87	20,47	19,06	0,49

VOORTBRENGING.

I. — VOORTBRENGING DER STEENKOLENMIJNEN EN METAALBEDRIJVEN.

Bron : Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg.

TIJDVAK	STEENKOLENMIJNEN										Gemiddeld aantal extractiedagen	Voorraad op 't einde der maand (duiz. ton)
	GEMIDDELD AANTAL ARBEIDERS		NETTO HOEVEELHEID OPGEDOLVEN STEENKOLEN PER BEKKEN (duiz. ton)							TOTAAL		
	ondergrondsche	bovengrondsche	Bergen	Centrum	Charleroi	Namen	Luik	Kempen				
1936 Maandgemiddelde	82.572	120.505	391	341	603	29	436	523	2.323	23,2	1.969	
1937 Maandgemiddelde	86.532	124.871	421	364	652	34	450	552	2.473	24,6	605	
1937 Maart	85.254	123.133	448	379	682	36	476	590	2.611	25,8	674	
April	86.477	124.705	449	387	683	36	478	591	2.623	25,9	645	
Mai	85.155	123.531	398	341	587	31	419	522	2.298	22,8	588	
Juni	84.192	122.589	446	373	671	34	452	536	2.512	25,6	511	
Juli	83.009	121.035	365	333	586	29	429	533	2.274	23,2	496	
Augustus	84.971	122.913	422	350	614	31	402	525	2.345	23,9	488	
September	87.292	125.606	439	373	677	35	462	546	2.532	25,6	504	
October	89.348	128.514	438	392	694	35	478	557	2.593	25,8	522	
November	92.175	131.512	422	369	667	34	452	538	2.431	24,0	595	
December	92.622	131.569	439	371	689	34	472	576	2.582	24,8	676	
1938 Januari	92.286	130.692	443	377	679	34	458	574	2.566	25,0	894	
Februari	92.751	131.482	414	359	657	31	447	555	2.463	23,7	1.149	
Maart	92.157	131.105	456	381	725	36	497	606	2.701	26,3	1.572	
April	91.694	130.892	420	378	672	34	461	535	2.601	24,6	1.755	
Mei	90.995	130.233	412	361	668	33	458	531	2.463	24,3	1.943	

TIJDVAK	COKES		BRIKETTEN		Hoogovens in werking (op het eind van het tijdvak)	VOORTBRENGING DER METAALNIJVERHEID (duiz. ton)				
	Voortbrenging (duiz. ton)	Gemiddeld aantal arbeiders	Voortbrenging (duiz. ton)	Gemiddeld aantal arbeiders		Gietijzer	Ruw staal	Stukken gegoten staal	Afgewerkte staalwaren	Afgewerkte ijzerwaren
1936 Maandgemiddelde	423	3.743	129	802	44 (1)	267	259	5,8	204	3,4
1937 Maandgemiddelde	489	3.974	155	893	47 (1)	320	315	7,7	231	3,0
1937 Maart	478	4.204	149	855	45	309	302	7,0	243	3,4
April	466	3.918	157	871	47	320	319	8,3	243	3,4
Mei	485	3.931	133	900	48	336	322	7,5	233	2,7
Juni	490	3.902	155	871	48	341	341	8,1	260	3,2
Juli	505	3.952	132	862	48	344	349	7,0	253	2,8
Augustus	518	4.010	160	890	49	350	347	8,3	234	2,6
September	511	4.024	163	897	49	340	344	8,7	240	2,5
October	533	4.010	176	927	49	350	346	8,4	235	2,9
November	506	4.031	163	852	50	315	308	7,7	204	2,5
December	507	4.029	167	924	47	283	258	8,4	183	2,8
1938 Januari	489	4.015	154	900	42	260	222	6,9	136	2,7
Februari	424	3.983	148	903	40	207	174	6,7	114	2,4
Maart	429	3.990	161	884	34	193	168	7,1	110	2,0
April	373	3.813	154	891	33	174	154	6,2	116	2,6
Mei	367	3.671	144	874	33	177	158	4,4	124	2,2

(1) Op 31 December.

II. — DIVERSE PRODUCTIES.

56

TIJDVAK	KATOEN	WOL		SUKKER				BIERBROUWERIJEN Hoeveelheden verklaard meel	STOKERIJEN Voortgebrachte alcohol	
	Zesmaandelijksche productie van gesponnen katoen	Conditionneer- richtingen van Verviers, van Dison en van het Oosten (reeds gedroogd of enkel gewogen)	Kamwol- voorraden in de "façon" wolkammerijen (eind der maand)	Voortbrenging		Voorraden (raffinade- en ruwe suiker) (eind der maand)	Voor verbruik verklaard			
				Ruwe suiker	Raffinade- suiker					
				(ton)					(hectol.)	
1936 Maandgemiddelde .	30.200 (1) 36.100 (2)	2.741	3.140	18.829	16.681	126.346	17.017	16.400	33.506	
1937 Maandgemiddelde .	36.300 (1) 36.200 (2)	2.511	2.952	18.675	15.938	111.567	17.210	16.829	32.904	
1937 Maart	36.300 (1)	3.095	2.897	397	17.148	119.459	15.067	17.252	35.023	
April		3.023	2.825	—	16.760	117.514	15.061	17.517	34.228	
Mei		2.420	2.953	89	12.423	100.087	15.568	18.072	32.397	
Juni		2.280	2.947	—	13.482	93.096	21.102	18.863	35.610	
Juli		2.367	3.103	—	14.377	74.922	21.884	18.387	37.393	
Augustus		1.964	3.088	—	13.988	48.934	15.498	18.138	33.603	
September		2.444	3.276	—	16.066	32.410	18.182	16.706	35.411	
October		2.517	2.933	69.806	20.976	77.669	16.152	15.824	34.873	
November		1.976	2.899	139.492	22.565	193.389	19.286	15.858	23.176	
December		2.562	2.988	13.915	12.305	197.799	17.020	16.083	35.850	
1938 Januari		36.200 (2)	1.999	3.207	72	14.889	188.673	14.351	13.746	39.296
Februari			1.761	3.474	388	15.958	175.551	13.971	14.226	34.903
Maart	2.312		3.802	152	19.034	161.744	28.342	18.205	39.717	
April	2.177		4.068	—	19.057	139.858	12.754	16.693	39.336	
Mei	2.297		4.881	—	17.651	128.630	13.685	16.666		

TIJDVAK	MARGARINE EN BEREIDE VETTEN			LUCIFERS			VISSCHERIJ	
	Voort- brenging	Voor verbruik verklaard	Voor den uitvoer verklaard	Fabricage	Verbruik	Uitvoer (met onthefving van den accijns)	Omzetten ter mijn van Oostende	
							Hoeveelh. (ton)	Waarde (duiz. fr.)
				(millioenen lucifertjes)				
1936 Maandgemiddelde	4.371	4.358	8	4.603	1.823	2.740	2.013	6.958
1937 Maandgemiddelde	4.558	4.516	17	4.703	1.830	2.739	2.286	7.164
1937 Maart	5.336	5.328	17	5.501	2.251	3.237	2.660	9.021
April	4.639	4.633	20	5.537	1.324	3.220	1.947	5.768
Mei	3.299	3.284	3	4.937	1.468	2.993	1.624	5.182
Juni	3.859	3.795	20	5.102	1.692	2.727	2.054	6.099
Juli	3.929	3.635	11	4.162	1.610	2.782	1.930	6.177
Augustus	4.558	4.604	10	3.964	1.239	2.977	2.633	7.579
September	5.373	5.357	16	3.878	2.124	2.565	3.059	8.143
October	4.957	4.924	39	4.854	2.329	2.572	3.200	8.135
November	3.886	3.774	26	4.067	1.368	2.456	2.842	8.539
December	5.934	5.950	10	4.260	1.584	2.238	2.342	8.057
1938 Januari	5.037	4.865	15	3.558	1.279	2.274	2.104	8.007
Februari	4.904	4.991	7	3.621	1.599	2.242	1.832	7.747
Maart	5.095	4.925	26	4.123	2.574	2.504	2.879	9.089
April	4.736	4.712	14	3.872	1.193	2.112	2.135	7.664
Mei	3.962	4.133	17	3.369	1.284	1.943	1.863	5.763

(1) Productie van het halfjaar 1 Februari-31 Juli.

(2) Productie van het halfjaar 1 Augustus-31 Januari.

(3) Het ruw goud bevat \pm 80 pCt. alluviaal goud met een gehalte van \pm 94 pCt. fijn, en 20 pCt. adergoud met een gehalte van \pm 75 pCt. fijn.

III. — BOUWBEDRIJVIGHEID.

TIJDVAK	BOUWVERGUNNINGEN VERLEEND IN STEDELIJKE CENTRA (53 CENTRA — 114 GEMEENTEN)		
	Nieuwbouw	Herbouw en veranderingen	Totaal
1936 Voor het jaar	9.859	18.332	28.191
1937 Voor het jaar	8.196	18.002	26.198
1937 Maart	921	1.670	2.591
April	858	1.878	2.736
Mei	719	1.559	2.278
Juni	722	1.787	2.509
Juli	622	1.606	2.228
Augustus	680	1.531	2.211
September	651	1.479	2.130
October	606	1.494	2.100
November	556	1.270	1.826
December	474	1.114	1.588
1938 Januari	532	981	1.513
Februari	709	1.377	2.086
Maart	1005	1.702	2.707
April	905 (1)	1.808 (1)	2.713 (1)
Mei	866 (2)	1.558 (2)	2.424 (2)

(1) Onvolledige cijfers (113 gemeenten).

(2) Onvolledige cijfers (110 gemeenten).

IV. — VOORTBRENGING VAN ELECTRISCHEN STROOM.

(Centrales van 100 kW. en meer.)

Bron : *Ministerie van Openbare Werken en Werkverschaffing.*

TIJDVAK	Totaal aantal centrales	PRODUCTIE (duizenden kWh.)				Totaal
		Union des exploitations électriques de Belgique	Verbond der industriële centrales	Niet verbonden maatschappijen	Gemeentelijke regieën	
1936 Maandgemiddelde	348 (1)	176.179	191.097	25.623	19.044	411.943
1937 Maandgemiddelde	343 (1)	198.932	213.803	28.234	21.424	462.393
1937 Maart	343	212.228	216.240	29.367	22.551	480.386
April	343	198.301	213.952	28.364	20.611	461.228
Mei	343	182.105	208.399	27.247	17.666	435.419
Juni	343	178.454	217.528	28.125	18.023	442.130
Juli	343	177.193	213.584	27.670	16.643	435.090
Augustus	343	181.756	214.362	26.762	18.691	441.571
September	343	198.324	218.363	28.409	20.560	465.656
October	343	213.321	226.123	29.789	23.714	492.947
November	343	211.076	220.074	28.880	24.718	484.748
December	343	225.855	217.256	28.537	27.388	499.035
1938 Januari	340	216.795	211.491	27.332	25.507	481.125
Februari	340	194.896	189.491	25.099	22.029	431.515
Maart	339	200.896	203.186	26.629	22.136	452.848
April	339	185.112	183.336	25.812	18.401	412.661
Mei	339	180.463	199.019	25.349	17.797	422.627

(1) Op het eind van het jaar.

V. — **GASDISTRIBUTIE** (1)

(duizenden kubieke meters).

Bron : *Ministerie van Openbare Werken en Werkverschaffing.*

59

TIJDVAK	GEMEENTEBEDRIJVEN		GASVERDEELINGSMACHTSCHAAPJEN		Gasvoortbrengende nijverheidsmaatschappijen die rechtstreeks verbruikende inrichtingen voeden (verkocht gas)	Totaal
	die zelf het gas dat zij verdeelen, geheel of gedeeltelijk voortbrengen (voorgebr. gas)	die het gas dat zij verdeelen, aan een nijverheidsmaatschappij aankopen (aangekocht gas)	die zelf het gas dat zij verdeelen geheel of gedeeltelijk voortbrengen (voortgebr. gas)	die het gas dat zij verdeelen geheel of gedeeltelijk aankopen (aangekocht gas)		
1936 Maandgemiddelde	5.390	459	1.270	36.350	12.836	56.305
1937 Maandgemiddelde	5.894	468	1.238	40.170	16.317	64.086
1937 Maart	5.523	381	1.136	38.489	14.852	60.381
April	5.099	384	1.084	36.948	16.340	59.854
Mei	6.063	454	1.255	40.103	17.525	65.401
Juni	6.068	536	1.402	41.519	17.481	67.007
Juli	6.100	690	1.468	43.120	15.237	66.615
Augustus	6.132	791	1.489	43.217	16.431	68.060
September	5.959	537	1.301	41.848	16.345	65.989
October	6.215	416	1.187	41.082	17.207	66.107
November	5.898	352	1.143	39.525	16.569	63.486
December	6.568	380	1.184	42.059	16.625	66.816
1938 Januari	6.178	372	1.135	41.353	15.24 ^o	64.287
Februari	5.300	326	1.026	37.326	13.073	57.051
Maart	5.626	373	1.104	39.060	13.665	59.828
April	4.910	387	992	36.657	10.115	53.060
Mei	5.822	441	1.115	37.658	9.220	54.256

(1) Deze statistiek betreft de verdeling van gas, verkregen door droge distillatie van steenkool. Zij omvat dus niet het soortgelijk gas, voortgebracht in de mijn-, metaal- en chemische cokesfabrieken of in de andere bedrijven en door de voortbrengers voor eigen gebruik gebedigd.

VERBRUIK.

N. B. — *Voor het verbruik van suiker, margarine en toebereidende vetstoffen en lucifers, zie tabel n° 56.*

I. — INDEXCIJFERS VAN DEN VERKOOP AAN DE VERBRUIKERS.

Basis : maandgemiddelde van 1927 = 100 (1).

65

TIJDVAK	GROOTE WARENHUIZEN						Magazijnen met bijhuizen		COOPERATIES EN PATROONSWINKELS					
	Kleding		Meubelen		Huishoudartikelen en andere (1)		Voedingswaren		Bakkerij		Voedingswaren		Kleding	
	1936	1937	1936	1937	1936	1937	1936	1937	1936	1937	1936	1937	1936	1937
Juni	92	88	107	106	117	120	125	136	67	84	119	138	118	142
Juli	67	88	95	129	106	143	143	150	68	85	129	149	119	129
Augustus	62	61	90	93	117	116	130	135	71	80	124	137	104	116
September	83	88	114	125	122	125	127	137	73	83	126	143	145	163
October	111	108	119	132	110	124	130	135	80	85	138	147	201	211
November	77	85	96	118	132	147	128	142	75	80	123	136	141	158
December	96	86	128	138	169	182	145	162	84	87	149	167	138	164
	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938
Januari	72	85	106	129	98	123	129	132	75	74	131	148	144	158
Februari	73	72	115	117	107	101	119	123	74	73	124	140	128	127
Maart	95	109	125	129	130	125	131	136	82	81	140	150	160	166
April	106	100	130	130	112	123	134	140	83	73	137	153	164	184
Mei	96	99	124	136	112	124	130	136	80	71	131	146	160	167

(1) Basis van de indexcijfers van de groote warenhuizen (huishoudelijke artikelen en verscheidene) = het maandgemiddelde over 1934.

II. — **TABAKSVERBRUIK.**
(Fabricage en invoer.)

TIJDVAK	Sigaren	Sigarillos	Sigaretten	'Rook-, snuif- en pruimtabak (ton)
	(miljoenen stukken)			
1936	197	580	5.116	13.351
1937	192	584	5.258	12.045
1934 3 ^o kwartaal	42	107	1.320	3.257
4 ^o id.	49	109	1.151	3.191
1935 1 ^{ste} id.	41	106	1.085	3.025
2 ^o id.	52	137	1.376	3.324
3 ^o id.	45	132	1.303	3.264
4 ^o id.	54	136	1.190	3.324
1936 1 ^{ste} id.	48	134	1.177	3.194
2 ^o id.	40	126	1.356	3.287
3 ^o id.	51	176	1.405	3.469
4 ^o id.	58	143	1.177	3.401
1937 1 ^{ste} id.	46	132	1.205	2.968
2 ^o id.	43	140	1.395	3.283
3 ^o id.	46	153	1.406	3.420
4 ^o id.	57	159	1.252	3.274
1938 1 ^{ste} id.	47	152	1.263	3.223

III. — **SLACHTINGEN IN DE 13 VOORNAAMSTE SLACHTHUIZEN VAN HET LAND.**

TIJDVAK	Groot vee (Ossen, stieren, koeien, varzen)	Paarden	Kalveren	Varkens, biggen	Schapen, lammeren, geiten
1936 Maandgemiddelde	16.665	659	13.042	26.980	6.126
1937 Maandgemiddelde	16.561	656	12.727	29.991	6.957
1937 Maart	18.038	668	16.354	31.961	5.962
April	15.922	631	14.275	28.852	3.161
Mei	14.935	561	13.019	27.789	2.460
Juni	17.641	452	15.299	32.062	2.449
Juli	15.725	596	12.588	26.199	2.479
Augustus	15.987	618	11.671	27.888	3.034
September	19.045	685	12.727	34.321	7.492
October	16.184	747	10.167	32.373	12.269
November	16.755	772	10.657	33.560	14.498
December	17.312	778	11.991	29.490	14.966
1938 Januari	15.837	786	9.219	24.448	8.686
Februari	15.358	838	9.895	23.641	6.852
Maart	17.110	705	13.708	26.310	4.372
April	15.682	703	11.755	21.786	3.736
Mei	15.419	642	11.544	23.194	2.743

VERVOER.

I. — BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ DER BELGISCHE SPOORWEGEN.

a) Bedrijfsontvangsten en -uitgaven

(millioenen franken).

70

TIJDVAK	ONTVANGSTEN				UITGAVEN	SALDO	UITBATINGS- COEFFICIENT
	Reizigers	Goederen	Buitengewone inkomsten	Totaal			
1936 Maandgemiddelde	62,9	123,0	4,7	190,6	192,0	— 1,4	100,76
1937 Maandgemiddelde	69,8	149,4	4,9	224,1	221,0	3,1	98,63
1937 Maart	62,2	147,0	4,5	213,7	205,5	8,2	96,11
April	60,0	163,9	5,0	218,9	211,9	7,0	96,81
Mei	73,7	145,6	4,5	223,9	215,5	8,4	96,26
Juni	65,6	154,1	4,5	224,2	219,7	4,5	98,01
Juli	88,7	143,8	5,1	237,6	226,5	11,1	95,35
Augustus	104,7	151,9	4,9	261,5	229,1	32,4	87,62
September	85,7	160,2	5,0	250,9	227,1	23,8	90,50
October	70,7	171,6	4,6	246,9	234,6	12,3	95,02
November	55,9	160,2	4,6	220,7	239,1	— 18,4	108,35
December	61,4	147,9	4,2	213,5	240,9	— 27,4	112,80
1938 Januari	64,9	136,0	7,0	207,9	236,5	— 28,6	113,74
Februari	56,0	131,7	4,7	192,4	231,9	— 39,5	120,63
Maart	59,1	143,2	5,2	207,5	235,2	— 27,7	113,37
April	68,8	133,9	4,8	207,5	231,7	— 24,2	111,65
Mei (1)	65,7	131,6	4,3	201,6	224,0	— 22,4	111,11

(1) Voorloopige cijfers.

TIJDVAK	b) Aantal wagens aan de nijverheid geleverd (1).				c) Transportstatistiek. 1° Algemeen spoorverkeer.						
	A	B	C	A + C	REIZIGERS		ZWARE GOEDEREN				
					Aantal (duizenden)	Reizigers- Km. (millioenen.)	Ton (duizenden)	Ton-km. (millioenen)			
								Belgisch binnel. vervoer	Internat. vervoer	Doorvoer	Totaal
1936 Maandgemidd..	409.084	126.372	88.794	497.878	15.800	470	5.413	190	178	76	444
1937 Maandgemidd..	438.774	132.576	108.493	547.267	16.867	512	6.090	205	204	110	519
1937 Maart	453.107	140.200	104.607	557.714	16.933	598	6.147	211	202	103	516
April	450.605	140.851	106.492	557.097	15.932	478	6.133	208	201	105	514
Mei	410.465	125.372	104.048	514.513	16.271	524	5.707	188	193	112	493
Juni	446.272	137.502	114.779	561.051	15.772	494	6.316	211	213	134	558
Juli	421.337	121.534	109.878	531.215	16.892	582	5.787	196	200	107	503
Augustus	429.434	127.200	115.504	544.938	17.853	657	5.879	204	202	103	509
September	450.808	131.504	120.022	570.830	16.855	547	6.251	215	211	111	537
October	490.872	133.319	118.090	608.962	16.499	501	6.930	225	227	113	566
November	462.517	125.013	109.276	571.793	16.977	489	6.580	222	204	118	544
December	419.461	127.714	110.126	529.587	16.833	489	5.985	190	212	139	541
1938 Januari	376.736	120.771	95.007	471.743	16.581	493	5.205	179	178	95	452
Februari	365.028	112.640	89.805	454.833	15.237	444	4.907	171	161	89	421
Maart	414.696	112.301	96.687	511.283	16.160	478	5.547	202	163	88	453
April	386.834	110.383	86.591	473.425	15.606	491	5.092	187	135	83	405
Mei	376.308	108.856	85.904	462.212							

A. — Aantal wagens aan de nijverheid geleverd en belast bij het vertrek aan de Belgische stations (deze voor het vervoer van kolen, cokes en briketten inbegrepen).

B. — Aantal wagens in 't bijzonder voor het vervoer van kolen, cokes en briketten geleverd.

C. — Aantal geladen wagens komend van vreemde netten en bestemd, 't zij voor stations van het net van de Maatschappij, 't zij voor stations van andere netten.

(1) Spoorwagens van de Nationale Maatschappij en van particulieren.

I. — BEDRIJVIGHEID VAN DE NATIONALE MAATSCHAPPIJ DER BELGISCHE SPOORWEGEN

(vervolg).

c) Transportstatistiek (vervolg).

2° Vervoer der voornaamste zware goederen.

A. — Gezamenlijk verkeer.

70

TIJDVAK	(duiz. ton.)										
	Totaal	Landbouw- en voedings- producten	Brand- stoffen	Ertsen	Metaal- waren	Bouw- materialen, glas en spiegelglas	Producten der groefbe- drijven, zand, kiezel en aarde	Textiel, leerlooi- er., kleeding	Chemische en artseni- kundige producten	Nijver- heidsvetten en oliën, petroleum, teer	Verschil- lende
1936 Maandgemidd..	5.413	386	2.254	440	525	496	688	57	173	64	330
1937 Maandgemidd..	6.090	379	2.434	572	653	556	777	65	202	82	370
1935 Maart	4.544	276	1.840	399	467	369	586	44	205	61	297
Juni	4.726	201	1.988	398	533	465	672	37	118	56	258
September	5.251	258	2.117	416	492	493	845	131	143	59	297
December	5.055	326	2.236	449	564	378	525	47	162	61	307
1936 Maart	5.563	298	2.276	453	536	541	734	50	215	68	392
Juni	3.767	227	1.486	328	355	366	556	29	128	53	239
September	5.492	281	2.152	435	542	534	822	104	192	63	367
December	5.942	385	2.679	511	609	443	629	67	188	72	359
1937 Maart	6.147	341	2.472	536	672	592	726	64	255	98	391
Juni	6.316	243	2.515	587	826	594	898	53	175	61	384
September	6.251	289	2.434	584	664	630	869	100	198	71	412
December	5.985	330	2.370	674	608	456	747	49	275	106	370
1938 Maart	5.547	301	2.110	424	428	555	996	51	228	81	373

B. — Belgisch binnenlandsch verkeer.

TIJDVAK	(duiz. ton.)										
	Totaal	Landbouw- en voedings- producten	Brand- stoffen	Ertsen	Metaal- waren	Bouw- materialen, glas en spiegelglas	Producten der groefbe- drijven, zand, kiezel en aarde	Textiel, leerlooi- er., kleeding	Chemische en artseni- kundige producten	Nijver- heidsvetten en oliën, petroleum, teer	Verschil- lende
1936 Maandgemidd..	3.254	263	1.580	12	153	318	548	13	91	27	249
1937 Maandgemidd..	3.527	253	1.692	11	186	350	610	13	94	30	288
1937 Februari	3.270	153	1.715	7	182	308	476	11	133	30	255
Maart	3.581	188	1.770	10	213	372	556	12	127	29	304
April	3.562	177	1.830	10	219	349	565	12	102	34	264
Mei	3.239	134	1.566	15	178	347	619	10	78	31	261
Juni	3.615	128	1.762	20	193	381	717	11	78	28	297
Juli	3.318	150	1.550	19	181	382	616	9	84	28	299
Augustus	3.425	151	1.622	10	190	373	623	37	76	28	315
September	3.623	173	1.695	7	198	395	679	25	86	30	335
October	4.165	640	1.697	10	190	388	794	9	82	34	321
November	4.018	783	1.628	11	172	349	674	7	81	32	281
December	3.236	192	1.629	8	156	270	555	6	119	31	271
1938 Januari	2.987	151	1.607	7	131	269	453	8	88	30	242
Februari	2.886	127	1.486	7	117	265	502	9	104	25	244
Maart	3.467	161	1.468	7	124	394	847	9	135	30	292
April	3.294	135	1.475	11	120	366	835	8	78	28	238

II. — HAVENVERKEER.

71

TIJDVAK	a) Haven van Antwerpen.											
	Bronnen : Havendienst van Antwerpen en « Bulletin over den Handel met de vreemde landen ».											
	ZEEVAART						BINNENVAART					
	BINNENGEKOMEN			VERTROKKEN			BINNENGEKOMEN			VERTROKKEN		
Aantal schepen	Tonne-maat (duizend register-ton)	Goederen (duizend metrieke ton)	Aantal schepen		Goederen (duizend metrieke ton)	Aantal schepen	Laad-vermogen (duizend steren)	Goederen (duizend metrieke ton)	Aantal schepen	Laad-vermogen (duizend steren)	Goederen (duizend metrieke ton)	
			gelanden	ledig (met ballast)								
1936 Maandgemidd..	952	1.920	1.035	800	152	1.064	3.924	1.307	399	3.729	1.238	308
1937 Maandgemidd..	1.032	2.093	1.193	864	167	1.177	4.129	1.422	469	3.994	1.378	422
1937 April	1.025	2.063	1.181	858	180	1.306	4.092	1.422	494	3.949	1.380	445
Mei	1.039	2.169	1.118	843	171	1.123	4.014	1.416	473	3.958	1.376	341
Juni	993	2.033	1.127	867	139	1.387	4.092	1.358	550	3.964	1.355	437
Juli	998	2.042	1.096	865	166	1.140	4.155	1.382	430	4.097	1.394	370
Augustus	1.080	2.185	1.285	878	168	1.186	4.212	1.384	456	4.058	1.345	366
September	1.092	2.097	1.240	907	184	1.205	4.466	1.568	554	4.362	1.497	511
October	1.127	2.225	1.409	966	177	1.295	4.408	1.515	559	4.255	1.467	581
November	1.065	2.074	1.374	860	173	1.150	4.128	1.461	429	3.724	1.314	430
December	1.093	2.230	1.402	930	186	1.090	4.097	1.443	438	4.062	1.447	583
1938 Januari	1.011	2.049	1.143	884	132	1.074	3.754	1.268	381	3.556	1.237	435
Februari	899	1.789	1.017	746	134	914	3.370	1.127	428	3.342	1.129	430
Maart	1.022	2.038	988	881	134	966	3.852	1.291	362	3.816	1.301	358
April	909	1.910	848	822	124	851	3.503	1.206	365	3.491	1.164	352
Mei	976	2.061		819	130		3.791	1.305		3.606	1.239	
Juni	925	1.868		794	138							

TIJDVAK	a) Haven van Antwerpen (verv.).				b) Haven van Gent.							
	Bron: Havendienst van Antwerpen.				Bron: Havendienst van Gent.							
	OPGELEGDE ZEESCHEPEN (op het eind van de maand)				ZEEVAART						BINNENVAART	
	Aantal schepen		Tonnemaat (duizend registerton)		BINNENGEKOMEN			VERTROKKEN			GOEDEREN (duizend metrieke ton)	
totaal	Belgische	totaal	Belgische	Aantal schepen	Tonne-maat (duizend register-ton)	Goederen (duizend metrieke ton)	Aantal schepen	Tonne-maat (duizend register-ton)	Goederen (duizend metrieke ton)	Gelost	Geladen	
1936 Maandgemidd..	(1) 1	(1) —	(1) 6	(1) —	172	181	191	172	181	94	140	144
1937 Maandgemidd..	(1) 5	(1) —	(1) 19	(1) —	185	189	243	186	190	94	212	186
1937 April	—	—	—	—	180	165	276	186	175	58	248	276
Mei	—	—	—	—	161	178	233	156	162	67	204	188
Juni	—	—	—	—	161	185	228	161	191	91	219	220
Juli	—	—	—	—	164	164	239	166	172	75	268	168
Augustus	—	—	—	—	175	197	240	172	187	97	242	209
September	—	—	—	—	178	175	199	184	192	122	218	226
October	—	—	—	—	195	183	224	190	176	104	276	162
November	—	—	—	—	214	197	273	218	198	118	217	176
December	5	—	19	—	237	229	284	235	224	151	193	176
1938 Januari	7	—	20	—	189	188	206	185	184	132	192	166
Februari	8	—	24	—	167	136	200	175	152	133	170	166
Maart	12	2	37	5	184	180	176	185	173	90	175	132
April	15	4	41	7	137	138	188	140	143	65	166	141
Mei	15	4	41	7	126	128		125	132			
Juni	20	1	48	1								

(1) Op het eind van het jaar.

II. — HAVENVERKEER (vervolg).

TIJDVAK	c) Haven van Brugge-Zeebrugge. Bronnen: Havendienst van Brugge en « Bulletin over den Handel met de vreemde landen ».						d) Haven van Groot-Brussel. Bron: Havendienst van Brussel.						
	ZEEVAART			BINNENVAART			ZEEVAART				BINNENVAART		
	Binnen-gekomen zee-schepen	Tonne-maat (duizend register-ton)	GOEDEREN (duizend metrieke ton)		GOEDEREN (duizend metrieke ton)		BINNENGEKOMEN		VERTROKKEN		GELOST EN GELADEN GOEDEREN (duizend metrieke ton)		
			Gelost	Geladen	Gelost	Geladen	Aantal schepen	Tonne-maat (duizend register-ton)	Goede-ren (duizend metrieke ton)	Aantal schepen		Tonne-maat (duizend register-ton)	Goede-ren (duizend metrieke ton)
1936 Maandgem.....	158	188	51	32	12	3	77	41	24	76	41	51	481
1937 Maandgem.....	172	189	59	34	21	4	72	37	32	73	38	39	579
1937 April	166	195	64	39	11	3	66	32	26	70	34	32	621
Mei	173	211	44	36	23	5	81	36	35	72	34	32	563
Juni	183	172	94	34	28	9	74	40	38	81	40	34	585
Juli	224	222	45	32	21	2	78	40	45	78	40	34	614
Augustus	232	240	64	30	25	3	84	41	35	76	38	33	630
September	191	192	45	43	21	3	71	35	29	77	39	42	633
October	169	196	77	28	25	4	81	46	43	79	45	44	610
November	130	163	60	29	18	5	67	31	24	69	32	36	515
December	133	151	53	23	31	2	58	31	20	60	31	35	537
1938 Januari	138	161	20	34	16	4	56	32	14	58	34	46	492
Februari	115	137	38	21	12	2	43	19	6	40	17	23	500
Maart	125	164	40	21	16	2	55	26	15	55	25	28	566
April	105	129	29	26	12	2	40	19	7	44	20	26	473
Mei	117	141					50	31	37	46	29	17	515
Juni	121	154					53	23	21	56	25	25	479

TIJDVAK	e) Haven van Oostende.															
	ZEEVAART						BINNENVAART						STAATSPAKETBOOTEN			
	BINNENGEKOMEN			VERTROKKEN			BINNENGEKOMEN			VERTROKKEN			BINNENGEKOM.		VERTROKKEN	
	Aantal schepen	Tonne-maat (duizend register-ton)	Goede-ren (duizend metrieke ton)	Aantal schepen	Tonne-maat (duizend register-ton)	Goede-ren (duizend metrieke ton)	Aantal schepen	Tonne-maat	Goede-ren (duizend metrieke ton)	Aantal schepen	Tonne-maat	Goede-ren (duizend metrieke ton)	Aantal schepen	Aantal reizigers (duizend)	Aantal schepen	Aantal reizigers (duizend)
1936 Maandgemidd..	65	31	13	65	31	21	99	17	6	100	4	—	84	26	84	26
1937 Maandgemidd..	71	39	10	71	39	21	107	20	8	109	3	—	100	32	101	33
1937 Januari	56	29	8	57	32	21	101	19	8	97	3	1	62	7	62	12
Februari	49	25	8	50	24	14	93	15	8	91	4	—	56	6	56	7
Maart	47	19	4	46	20	19	102	19	9	110	4	—	76	20	76	16
April	66	25	2	68	25	19	115	21	9	109	4	—	62	13	62	18
Mei	77	32		74	31		116	23		114	3		74	26	75	24
Juni	76	43		73	40		113	22		115	2					
1938 Januari	56	28	19	59	24	17	80	13	6	77	2	—	62	9	62	14
Februari	50	21	2	53	27	18	89	16	6	84	2	—	56	6	57	7
Maart	54	21	14	53	21	22	100	16	8	97	4	—	64	7	63	8
April	60	31	8	58	30	19	88	16	7	88	5	1	77	28	76	25
Mei	55	25		56	26		86	17		87	2		75	17	77	16
Juni	89	67		87	64		103	17		99	3					

BUITENLANDSCHE HANDEL VAN HET BELGISCH-LUXEMBURGSCH ECONOMISCH VERBOND MET DE VREEMDE LANDEN.

I. — HERHALING NAAR DE VIJF GROEPEN DER ALGEMEENE NAAMLIJST AANGENOMEN DOOR DE OVEREENKOMST VAN BRUSSEL VAN 31 DECEMBER 1913.

TIJDVAK	GEWICHT (duizenden ton)					WAARDE (miljoenen franken)						GEMIDDELDE PRIJS PER TON (frank)	OVERSCHOT (+) OF TEKORT (-) VAN DE HANDELSBALANS (miljoenen franken)	VERHOUDING VAN UIT- TOT INVOER IN PCT.
	Levende dieren	Voedings- middelen en dranken	Ruwe of enkel toebereide stoffen	Fabrikaten	Totaal	Levende dieren	Voedings- middelen en dranken	Ruwe of enkel toebereide stoffen	Fabrikaten	Onbewerkt goud en zilver gouden en zilveren munt	Totaal			
INVOER.														
1936 Voor het jaar ...	15,1	4.086	27.998	747	32.846	46,3	4.585	11.621	5.047	408,2	21.708	661		
1937 Voor het jaar ...	12,0	4.078	34.134	840	39.065	36,0	5.347	15.677	6.197	405,5	27.662	708		
1937 Maart	1,3	351	2.669	72	3.095	3,6	454	1.493	563	37,5	2.551	824		
April	1,1	343	2.781	76	3.201	3,1	444	1.412	586	29,7	2.475	773		
Mei	1,2	311	2.890	72	3.273	3,5	407	1.454	526	33,9	2.425	741		
Juni	0,9	294	2.927	75	3.298	2,5	380	1.302	557	33,6	2.275	690		
Juli	0,8	271	2.891	68	3.231	2,2	354	1.228	497	29,6	2.111	653		
Augustus	0,9	284	3.154	64	3.503	2,5	362	1.295	476	42,7	2.178	622		
September	0,7	363	2.973	67	3.403	2,1	490	1.212	525	33,2	2.262	665		
October	0,8	454	3.103	78	3.636	2,5	586	1.270	513	36,8	2.408	682		
November	1,2	414	2.804	73	3.292	3,8	554	1.196	517	32,8	2.305	700		
December	1,0	391	2.925	71	3.388	3,5	554	1.288	509	37,5	2.392	706		
1938 Januari	1,0	311	2.481	57	2.849	3,0	392	1.153	460	32,9	2.041	716		
Februari	0,9	266	2.296	58	2.621	2,8	341	1.075	466	41,3	1.926	735		
Maart	1,0	314	2.372	61	2.747	2,7	439	1.121	559	43,6	2.165	788		
April	0,8	241	2.182	56	2.480	2,5	348	1.038	477	34,7	1.900	766		
Mei	0,9	273	2.170	58	2.502	2,6	355	1.021	500	46,2	1.925	769		
UITVOER.														
1936 Voor het jaar ...	6,5	625	16.402	4.833	21.866	67,1	1.083	8.885	9.490	219,7	19.745	903	- 1.962	91,0
1937 Voor het jaar ...	6,3	731	18.512	5.761	25.011	67,4	1.365	11.426	12.535	295,6	25.689	1.027	- 1.973	92,9
1937 Maart	0,6	81	1.453	527	2.062	6,1	141	1.079	1.097	61,1	2.384	1.156	- 168	93,4
April	0,8	92	1.486	549	2.127	8,5	140	980	1.132	29,0	2.290	1.076	- 186	92,5
Mei	0,8	91	1.512	525	2.129	7,7	156	945	1.031	23,2	2.162	1.016	- 263	89,2
Juni	0,7	54	1.720	575	2.349	7,0	100	982	1.160	13,9	2.263	963	- 12	99,5
Juli	0,5	37	1.564	523	2.124	5,4	83	880	1.102	14,5	2.086	982	- 25	98,8
Augustus	0,5	39	1.576	489	2.104	5,1	88	878	1.064	20,6	2.056	977	- 122	94,4
September	0,5	50	1.773	457	2.281	6,3	98	1.053	1.075	25,0	2.258	990	- 4	99,8
October	0,7	54	1.756	470	2.280	8,8	105	1.092	1.162	19,4	2.387	1.047	- 20	99,2
November	0,2	49	1.513	432	1.994	2,0	100	851	1.010	11,4	1.974	990	- 330	85,7
December	0,2	61	1.613	412	2.086	2,0	126	941	1.026	16,8	2.112	1.013	- 279	88,2
1938 Januari	0,4	54	1.311	366	1.732	4,7	115	778	901	16,9	1.815	1.048	- 226	88,9
Februari	0,6	54	1.413	315	1.783	6,8	109	797	889	18,7	1.822	1.022	- 104	94,6
Maart	0,5	71	1.529	362	1.963	6,3	132	836	917	23,6	1.915	976	- 251	88,4
April	0,5	50	1.364	334	1.749	6,1	96	754	849	17,5	1.723	985	- 178	90,6
Mei	0,4	37	1.394	335	1.768	5,0	76	791	830	21,3	1.723	975	- 202	89,5

II. — SAMENVATTING VOLGENS DEN GRAAD VAN VOLTOOIING DER PRODUCTEN
(rangschikking aangenomen door den Raad van den Volkenbond op 17 September 1935).

TIJDVAK	GEWICHT (duizenden tonnen)				WAARDE (millioenen franken)			
	Ruwe artikelen	Artikelen welke een verwerking hebben ondergaan		Totaal (1)	Ruwe artikelen	Artikelen welke een verwerking hebben ondergaan		Totaal (1)
		gewone verwerking	grootere verwerking			gewone verwerking	grootere verwerking	
INVOER.								
1936 Voor het jaar	24.694	7.511	641	32.846	11.032	5.456	4.815	21.708
1937 Voor het jaar	29.755	8.557	752	39.065	13.754	7.641	5.860	27.662
1937 Februari	2.239	598	58	2.895	1.134	540	451	2.153
Maart	2.273	756	65	3.095	1.292	691	532	2.551
April	2.372	763	66	3.201	1.187	711	547	2.475
Mei	2.426	786	62	3.273	1.195	699	495	2.425
Juni	2.491	740	66	3.298	1.041	676	528	2.275
Juli	2.420	754	57	3.231	932	684	464	2.111
Augustus	2.701	741	60	3.503	1.032	637	468	2.178
September	2.668	674	61	3.403	1.129	608	494	2.262
October	2.824	740	72	3.636	1.255	625	487	2.408
November	2.522	700	69	3.292	1.189	599	488	2.305
December	2.663	661	65	3.388	1.247	603	512	2.392
1938 Januari	2.249	547	53	2.849	1.049	514	445	2.041
Februari	2.056	511	54	2.621	944	501	480	1.920
Maart	2.114	575	58	2.747	978	608	539	2.165
April	1.925	504	51	2.480	877	521	460	1.900

UITVOER.								
1936 Voor het jaar	9.822	10.580	1.463	21.866	4.153	8.283	7.193	19.745
1937 Voor het jaar	11.482	11.716	1.833	25.011	5.021	11.846	8.666	25.689
1937 Februari	738	871	119	1.728	396	861	652	1.936
Maart	850	1.054	158	2.062	458	1.063	826	2.384
April	989	966	172	2.127	469	1.044	771	2.290
Mei	997	979	152	2.129	502	993	694	2.194
Juni	1.072	1.056	221	2.349	426	1.107	723	2.263
Juli	973	1.009	142	2.124	319	1.000	630	2.086
Augustus	994	976	135	2.104	375	979	690	2.056
September	1.070	1.065	146	2.281	413	1.031	799	2.258
October	1.103	1.019	159	2.280	440	1.047	893	2.387
November	940	884	169	1.994	372	957	639	1.974
December	987	961	139	2.086	424	998	685	2.112
1938 Januari	769	840	122	1.732	370	829	609	1.815
Februari	833	826	125	1.783	335	831	641	1.822
Maart	954	857	150	1.963	403	830	664	1.915
April	916	686	147	1.749	359	689	665	1.723

(1) Onrangschikbare of aan bijzondere voorwaarden onderworpen artikelen inbegrepen.

WERKLOOSHEID.

I. — MAANDCIJFERS.

Bron : Nationale Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

MAAND	Aantal werkloze verzekerden								Verloren werkdagen			
	Absolute cijfers				Gemiddelden per 100 verzekerden				Per 1.000 verzekerden en per week	In % van het totaal der mogelijke werkdagen		
	Geheel werkloos		Gedeeltelijk werkloos		Geheel werkloos		Gedeeltelijk werkloos					
	1936	1937	1936	1937	1936	1937	1936	1937	1936	1937	1936	1937
Mei	109.777	95.888	86.424	75.673	12,2	10,6	9,7	8,3	997	704	16,6	11,7
Juni	100.838	86.344	99.126	78.052	11,0	9,5	10,8	8,6	901	663	15,0	11,0
Juli	105.558	84.348	84.367	78.831	11,4	9,3	9,1	8,7	858	654	14,3	10,9
Augustus	108.404	88.825	92.729	89.606	11,4	9,8	9,8	9,8	801	687	13,3	11,5
September	105.978	90.574	78.948	84.282	11,3	9,9	8,4	9,3	773	687	12,9	11,5
October	101.070	91.993	74.537	81.504	10,8	10,1	7,9	8,9	737	686	12,3	11,4
November	112.881	115.564	94.332	110.176	12,1	12,7	10,1	12,1	848	872	14,1	14,5
December	131.565	136.298	92.619	147.510	14,4	14,9	10,2	16,1	1.005	1.114	16,7	18,6
	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938	1937	1938
Januari	131.645	146.678	97.737	178.668	14,5	15,9	10,7	19,4	993	1.213	16,6	20,2
Februari	124.669	141.499	82.125	164.444	13,7	15,3	9,0	17,8	907	1.195	15,1	19,9
Maart	113.296	131.007	79.711	136.510	12,4	14,2	8,7	14,8	804	1.038	13,4	17,3
April	97.979	121.734	66.163	136.141	10,8	13,1	7,3	14,7	708	992	11,8	16,5

II. — WERKLOOSHEID PER PROVINCIE.

Bron : Nationale Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Werkloosheid.

a) Daggemiddelde van de gecontroleerde werkloozen.

STATISTISCHE MAAND	Week		Aantal werkdagen	Voor het RIJK		ANTWERPEN		BRABANT		WEST- VLAANDEREN		OOST- VLAANDEREN		HENEGOUWEN		LUIK		LIMBURG		LUXEMBURG		NAMEN	
	van	tot		Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal
	1937 December	—		—	22	167.188	178.953	39.343	40.157	19.214	20.173	27.454	29.698	38.580	43.545	23.233	24.195	12.134	13.864	3.522	3.535	957	958
1938 Januari	—	—	30	186.380	199.070	40.512	41.376	21.707	22.740	31.575	34.354	41.758	47.014	28.270	29.230	13.861	15.569	4.053	4.063	1.088	1.089	3.556	3.635
Februari	—	—	24	184.141	196.006	39.309	40.146	21.710	22.720	30.778	33.175	41.253	46.402	28.258	29.111	14.241	15.750	3.892	3.904	988	989	3.716	3.809
Maart	—	—	24	158.122	168.985	36.438	37.244	17.995	18.905	25.791	28.068	35.408	39.985	24.780	25.588	11.717	13.109	2.751	2.765	510	511	2.732	2.858
April	—	—	23	148.533	158.932	34.420	35.228	16.610	17.522	23.977	25.949	33.889	38.435	23.290	24.026	10.753	12.079	2.523	2.532	417	418	2.654	2.743
Mei	—	—	29	149.692	163.941	33.947	34.801	17.036	18.146	23.344	26.101	34.723	41.120	23.723	24.697	11.212	13.169	2.563	2.572	431	432	2.713	2.813
1938 April	4	9	6	150.486	160.824	35.094	35.940	16.203	17.053	24.120	26.127	34.053	38.490	23.674	24.411	11.570	12.912	2.622	2.633	398	400	2.752	2.810
	11	16	6	148.403	158.670	34.322	35.142	16.764	17.694	23.749	25.747	33.717	38.019	23.479	24.214	10.865	12.249	2.513	2.522	408	409	2.586	2.674
	18	23	5	147.629	158.480	34.117	34.894	16.714	17.646	24.109	26.180	34.315	39.307	22.762	23.467	10.084	11.365	2.417	2.424	453	454	2.658	2.743
	25	30	6	147.463	157.680	34.103	34.883	16.775	17.714	23.955	25.783	33.542	38.071	23.154	23.918	10.380	11.671	2.519	2.529	413	414	2.622	2.697
Mei	2	7	6	155.791	169.488	34.515	35.427	17.397	18.496	25.138	27.891	35.778	41.671	24.498	25.461	12.167	14.120	2.863	2.872	475	476	2.960	3.074
	9	14	6	153.793	168.088	34.638	35.644	17.439	18.564	24.106	26.875	35.368	41.737	24.904	25.912	11.276	13.166	2.810	2.820	427	428	2.825	2.942
	16	21	6	149.110	163.504	33.431	34.361	17.034	18.143	23.474	26.270	34.841	41.344	23.693	24.664	11.061	13.032	2.456	2.464	434	435	2.686	2.791
	23	28	5	145.759	161.307	33.380	34.356	16.619	17.522	22.408	25.366	34.448	41.800	22.605	23.593	10.823	12.857	2.438	2.447	391	392	2.647	2.744
	30	4	6	143.353	156.877	33.683	34.577	16.619	17.708	21.438	23.979	33.135	39.165	22.726	23.670	10.668	12.618	2.229	2.237	419	419	2.436	2.504
Juni	6	11	5	140.919	154.267	33.596	34.536	16.138	17.170	21.379	23.737	32.939	39.061	21.448	22.361	10.216	12.099	2.307	2.317	471	471	2.425	2.515
	13	18	6	139.928	153.499	32.360	33.253	16.014	17.063	21.351	23.737	32.901	39.447	22.167	23.026	10.177	11.933	2.176	2.183	455	456	2.327	2.401
	20	25	6	140.251	153.648	32.762	33.697	16.032	17.108	21.615	23.860	32.358	38.500	22.489	23.360	10.028	12.032	2.071	2.081	434	434	2.462	2.576

b) Aantal vastgestelde dagen werkloosheid, Zondagen niet inbegrepen.

(druizenden dagen).

STATISTISCHE MAAND	Week		Aantal werkdagen	Voor het RIJK		ANTWERPEN		BRABANT		WEST- VLAANDEREN		OOST- VLAANDEREN		HENEGOUWEN		LUIK		LIMBURG		LUXEMBURG		NAMEN	
	van	tot		Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal	Mannen	Totaal
	1937 December	—		—	22	3.649	3.903	852	870	419	440	600	648	842	948	510	532	266	303	78	78	21	21
1938 Januari	—	—	30	5.546	5.916	1.195	1.221	647	677	943	1.023	1.239	1.391	847	875	414	466	122	122	32	32	107	109
Februari	—	—	24	4.382	4.660	924	944	517	541	736	793	981	1.100	677	697	341	376	94	94	23	23	89	92
Maart	—	—	24	3.759	4.014	856	876	429	450	616	671	842	947	592	612	280	313	66	66	12	12	66	67
April	—	—	23	3.383	3.617	773	792	380	400	549	594	772	873	534	552	246	276	58	58	9	9	62	63
Mei	—	—	29	4.296	4.699	961	988	490	523	674	751	996	1.175	687	714	324	380	74	74	11	11	79	83
1938 April	4	9	6	894	955	206	211	97	102	144	156	202	228	142	146	69	77	16	16	2	2	16	17
	11	16	6	882	942	201	206	100	105	142	154	200	225	140	145	65	73	15	15	3	3	16	16
	18	23	5	731	784	167	171	83	88	120	130	170	194	113	117	50	56	12	12	2	2	14	14
	25	30	6	876	936	199	204	100	105	143	154	200	226	139	144	62	70	15	15	2	2	16	16
Mei	2	7	6	925	1.005	202	208	103	110	150	166	212	246	147	152	73	84	17	17	3	3	18	19
	9	14	6	913	997	203	209	104	111	144	160	210	247	149	155	67	78	17	17	2	2	17	18
	16	21	6	885	969	196	201	101	108	140	156	207	245	142	147	66	78	15	15	2	2	16	17
	23	28	5	721	797	163	168	82	88	112	126	170	205	113	118	54	64	12	12	2	2	13	14
	30	4	6	852	931	197	202	100	106	128	143	197	232	136	142	64	76	13	13	2	2	15	15
Juni	6	11	5	697	762	164	169	80	85	106	118	163	192	107	111	51	60	12	12	2	2	12	13
	13	18	6	830	909	189	195	95	101	127	141	195	233	133	138	61	71	13	13	3	3	14	14
	20	25	6	832	910	192	198	95	101	129	142	192	227	135	140	60	72	12	12	3	3	14	15

BANKSTATISTIEKEN.

I. — BELGIË EN BELGISCH-CONGO.

a) Nationale Bank van België.

Voornaamste posten van de weekstaten
(millioenen franken).

1° Tot December 1937.

85

TIJDVAK	Goudvoor- raad	Binnen- landsche wissel- portefeuille en goud- waarden op het buitenland	Voor- schotten op Belgische overheids- fondsen	Bons, annuïteiten en obligatie- stukken der Belgische Schatkist	Bank- biljetten in circulatie	Rek.-courantsaldi		Totaal der opeisch- bare schulden	Dekkings- percentage	Discontovoet voor geaccep- teerde wissels	Rentevoet voor beleging op overheids- fondsen
						Diverse	Van 's Rijks- schatkist				
Jaargemiddelde :											
1936	17.954	6.590	390	793	21.697	4.335	148	26.180	68,57	2,—	3,—
1937	17.904	6.664	191	767	22.067	3.351	615	25.933	69,04	2,—	3,—
Maandgemiddelde :											
1937 April	18.066	6.721	189	774	22.102	3.228	839	26.169	69,04	2,—	3,—
Mei	17.937	6.676	184	774	22.001	3.331	647	25.979	69,04	2,—	3,—
Juni	18.177	6.815	184	774	22.021	3.550	789	26.360	68,96	2,—	3,—
Juli	18.441	6.986	170	763	22.418	3.323	1.000	26.741	68,96	2,—	3,—
Augustus	17.994	6.788	170	761	22.145	3.282	655	26.082	68,99	2,—	3,—
September	17.734	6.519	197	761	22.097	3.145	351	25.593	69,29	2,—	3,—
October	17.275	6.284	190	761	21.865	2.904	131	24.900	69,38	2,—	3,—
November	16.750	6.310	194	761	21.557	2.665	199	24.421	68,59	2,—	3,—
December	17.274	6.402	187	761	21.464	3.286	292	25.042	68,98	2,—	3,—

2° Sedert Januari 1938.

TIJDVAK	Goudvoor- raad	Buitenlandsche deviezen en goudwaarden	Wissels		Voor- schotten op Belgische overheids- fondsen	Vorde- ringen op den Staat	Bank- biljetten in circulatie	Rek.-courantsaldi		Totaal der opeisch- bare schulden	Dekkings- percentage	Discontovoet voor geaccepteerde wissels	Rentevoet voor beleging op overheids- fondsen
			binnen- landsche	buiten- landsche				Diverse	Van 's Rijks- schatkist				
Maandgemiddelde :													
1938 Januari	17.766	4.897	1.038	14	159	748	21.578	3.878	143	25.599	69,40	2,—	3,—
Februari	17.539	5.247	980	14	187	748	21.665	3.935	76	25.676	68,31	2,—	3,—
Maart	16.542	5.347	992	15	189	748	21.954	2.687	173	24.814	66,66	2,—	3,—
April	15.658	5.660	964	16	175	748	22.077	1.972	139	24.188	64,74	2,—	3,—
Mei	14.159	4.188	1.998	24	592	748	21.068	1.474	140	22.682	62,42	3,35	4,35
Juni	13.853	3.722	2.320	25	428	748	20.660	1.288	123	22.071	62,77	3,—	4,—
Weekcijfers :													
Juni 1	13.423	3.712	2.508	29	672	748	20.785	1.066	217	22.068	60,83	3,—	4,—
9	13.686	3.712	2.422	28	471	748	20.704	1.272	55	22.031	62,12	2,—	4,—
16	13.886	3.712	2.290	28	372	748	20.545	1.393	74	22.012	63,08	3,—	4,—
23	14.091	3.711	2.260	27	253	748	20.453	1.568	53	22.074	63,84	3,—	4,—
30	14.180	3.762	2.122	16	375	748	20.815	1.139	216	22.170	63,96	3,—	4,—

b) Bank van Belgisch-Congo.

Voornaamste posten van de maandstaten
(millioenen franken).

TIJDVAK	DEKKINGSVOORRAAD			Verschil- lende inkasso's en tegoed in banken	Wissels op Congo, op België en op andere landen	Debiteuren	Circulatie (Bank- biljetten en munten)	CREDITEUREN		Dekkings- percentage
	Gouden munt en munt- materiaal	Goud- deviezen	Totaal					dadelijk opvraag- baar	op termijn	
1936 Jaargemiddelde	85,8	46,8	132,6	293,0	145,0	157,3	265,8	420,3	67,7	49,91
1937 Jaargemiddelde	98,3	67,4	165,7	344,1	174,4	168,3	342,6	559,5	58,6	48,39
1937										
28 Februari	85,8	66,3	152,1	296,8	133,6	196,7	324,7	460,1	49,3	46,85
31 Maart	85,8	66,3	152,1	320,9	142,3	187,7	318,9	549,6	50,2	47,72
30 April	85,8	66,3	152,1	229,5	162,4	163,5	316,5	457,1	50,0	48,07
31 Mei	85,8	75,0	160,8	264,7	150,2	163,0	332,8	475,1	43,6	48,32
30 Juni	85,8	87,0	172,8	336,6	159,2	163,3	343,5	590,8	52,0	50,31
31 Juli	85,8	87,0	172,8	247,4	160,5	163,0	351,3	451,3	56,8	49,20
31 Augustus	85,8	87,0	172,8	285,1	151,1	160,7	352,3	462,8	66,6	49,05
30 September	85,8	87,0	172,8	461,2	198,3	165,2	351,0	689,2	65,1	49,23
31 October	135,9	37,0	172,9	529,9	198,8	158,9	352,9	753,8	70,4	48,99
30 November	135,9	37,0	172,9	553,3	252,4	144,8	355,2	825,4	76,6	48,67
31 December	135,9	47,0	182,9	306,9	224,8	189,9	387,1	560,5	73,9	47,25
1938										
31 Januari	135,9	47,0	182,9	250,5	224,3	178,9	400,3	475,9	84,2	45,68
28 Februari	135,9	47,0	182,9	285,1	217,4	174,9	392,1	499,7	84,8	46,64
31 Maart	135,9	47,0	182,9	286,0	187,7	173,1	376,0	501,8	83,6	48,64
30 April	135,9	47,0	182,9	283,9	178,6	170,4	363,9	510,9	69,8	50,25

c) Driemaandelijksche staten der Belgische banken (1).

1° Globale staten door de Bankcommissie gepubliceerd

ACTIVA.

(in millioenen franken).

PASSIVA.

RUBRIEKEN	1935	1936	1937				RUBRIEKEN	1935	1936	1937			
	31 December	31 December	31 Maart	30 Juni	30 September	31 December		31 December	31 December	31 Maart	30 Juni	30 September	31 December
BESCHIKBARE EN VLOTTENDE MIDDELEN:							OPVRAAGBAAR :						
Niet gestort kapitaal	251	231	231	229	229	224	Bankiers crediteuren	2.528	2.959	2.596	2.637	2.566	2.340
Kas, Nationale Bank, Postrekeningen	4.455	3.756	2.924	2.962	2.048	2.975	Deposito's en crediteuren dadelijk opvraagbaar en op minder dan dertig dagen (2)	16.067	17.312	17.004	17.881	17.292	16.343
Bankiers debiteuren	3.135	4.473	4.156	4.440	5.077	4.605	Deposito's en diverse crediteuren op meer dan dertig jaar	3.036	3.300	3.586	3.377	3.302	3.288
Te innen wissels	4.456	4.462	4.444	4.698	4.558	4.446	Obligaties en kasbons	69	56	58	64	64	61
Debiteuren	8.133	7.903	8.291	8.429	8.385	7.990	Diversen	1.463	1.834	2.185	2.188	2.444	2.274
Belgische overheidsfondsen	3.122	4.459	4.710	4.680	4.399	3.800	<i>Totaal opvraagbaar</i>	<i>23.163</i>	<i>25.461</i>	<i>25.429</i>	<i>26.147</i>	<i>25.668</i>	<i>24.306</i>
Buitenlandsche overheidsfondsen ..	120	152	207	278	119	86	NIET OPVRAAGBAAR:						
Bankaandeelen	337	333	322	324	327	259	Maatschappelijk kapitaal	2.827	2.795	2.798	2.810	2.804	2.845
Andere aandelen	487	494	485	475	483	478	Wettelijke reserve	128	131	126	146	139	140
Obligaties	3	30	19	9	22	18	Niet beschikbare reserves	4	1	1	2	1	—
Syndicale participaties en te réali-seeren waarden	27	34	78	107	160	88	Beschikbare reserves	352	374	388	391	398	392
Belegde wettelijke reserve	109	122	123	139	139	140	Reservefonds	192	39	45	38	38	37
Diversen	1.505	2.009	2.218	2.186	2.516	2.012	Inschrijvingen op kapitaalverhoo-gingen	—	—	—	—	—	2
<i>Totaal beschikbaar en vlottende middelen</i>	<i>26.140</i>	<i>28.458</i>	<i>28.208</i>	<i>28.956</i>	<i>28.462</i>	<i>27.121</i>	<i>Totaal niet opvraagbaar</i>	<i>3.503</i>	<i>3.340</i>	<i>3.358</i>	<i>3.387</i>	<i>3.380</i>	<i>3.416</i>
VASTGELEGDE MIDDELEN :							Algemeen totaal	26.666	28.801	28.787	29.534	29.048	27.722
Oprichtings- en eerste inrichtingskosten	5	3	3	3	3	4							
Gebouwen, materieel en meubilair ..	521	579	576	575	583	597							
<i>Totaal vastgelegde middelen</i>	<i>526</i>	<i>582</i>	<i>579</i>	<i>578</i>	<i>586</i>	<i>601</i>							
Algemeen totaal	26.666	29.040	28.787	29.534	29.048	27.722							

(1) Voor de omloopssnelheid van het geld in de banken, zie tabel nr 35.

(2) Deze rubriek omvat de bankboekjes.

2° Algemeene Staat der Belgische banken per 31 Maart 1938,

door de Nationale Bank van België gepubliceerd.

85

ACTIVA.

(millioenen franken).

PASSIVA.

A. Spaargelden (art. 15, koninklijk besluit 42)	—	—
B. Beschikbare en vlottende middelen :		
Kas, Nationale Bank, Postrekeningen	1.703	
Daggeld	759	
Bankiers	3.879	
Moedermaatschappij, filialen en dochtermaatschappijen	718	
Andere te innen waarden op korte termijn	1.782	
Wissels	4.280	
Prolongaties en voorschotten op effecten	1.604	
Debiteuren wegens verstrekte acceptaties	894	
Diverse debiteuren	5.552	
Effecten	5.719	
a) Belegde wettelijke reserve	141	
b) Belgische overheidsfondsen	4.519	
c) Buitenlandsche overheidsfondsen	60	
d) Bankaandeelen	309	
e) Andere fondsen	690	
Diversen	452	
Niet gestort kapitaal	51	
Totaal beschikbare en vlottende middelen	27.393	
C. Vastgelegde middelen :		
Oprichtings- en eerste inrichtingskosten	5	
Gebouwen	340	
Participaties in dochtermaatschappijen voor immobiliën	171	
Vorderingen op dochtermaatschappijen voor immobiliën	120	
Materieel en meubilair	12	
Totaal vastgelegde middelen	648	
Algemeen totaal	28.041	

A. Spaargelden (art. 15, koninklijk besluit 42)	—	—
B. Opvraagbaar :		
Bevoorrechte of gewaarborgde schuldeischers	130	
Daggeld	127	
Bankiers	1.779	
Moedermaatschappij, filialen en dochtermaatschappijen	440	
Geaccepteerde wissels	894	
Andere te betalen waarden op korten termijn	561	
Crediteuren wegens wissels ter incasso	908	
Deposito's crediteuren	18.990	
a) Dadelijk opvraagbaar en op hoogstens 30 dagen	16.699	
b) Op meer dan 30 dagen	2.291	
Obligaties en kasbons	55	
Nog te storten op fondsen en participaties	232	
Diversen	657	
Totaal opvraagbaar	24.773	
C. Niet opvraagbaar :		
Kapitaal	2.648	
Niet beschikbare reserve wegens uitgiftepremie	64	
Wettelijke reserve (art. 13, koninklijk besluit 185)	145	
Beschikbare reserve	333	
Reservefonds	78	
Totaal niet opvraagbaar	3.268	
Algemeen totaal	28.041	

II. — BUITENLANDSCHE CIRCULATIEBANKEN.

a) Discontovoet van de voornaamste circulatiebanken.

86

	Sedert	%		Sedert	%
België	30 Mei 1938	3,—	Japan	11 Maart 1938	3,46
Bulgarije	15 Augustus 1935	6,—	Joego-Slavië	1 Februari 1935	5,—
Dantzig	2 Januari 1937	4,—	Letland (1)	1 November 1936	5,50
Denemarken	19 November 1936	4,—	Litauen	1 Juli 1938	5,—
Duitschland	22 September 1932	4,—	Nederland	3 December 1936	2,—
Estland	1 October 1935	4,50	Noorwegen	5 Januari 1938	3,50
Finland	3 December 1934	4,—	Polen	18 December 1937	4,50
Frankrijk	13 Mei 1938	2,50	Portugal	11 Augustus 1937	4,—
Griekenland	4 Januari 1937	6,—	Roemenië	5 Mei 1938	3,50
Groot-Brittannië	30 Juni 1932	2,—	Sweden	1 December 1933	2,50
Hongarije	29 Augustus 1935	4,—	Tsjecho-Slowakije	1 Januari 1936	3,—
Indië	30 November 1935	3,—	Vereenigde Staten	27 Augustus 1937	1,—
Italië	18 Mei 1936	4,50	Zwitserland	26 November 1936	1,50

(1) Discontovoet voor handelshuizen. Voor credietinstellingen : 5 %.

b) Banque de France.

Weekstaten

(in millioenen franken).

86

DATUM	Munt en muntmateriaal	Tegoed in het buitenland	Wisselportefeuille en openbare waarden			Beleeningen op effecten	Voorloopige voorschotten zonder interest aan den Staat (Overeenkomst van 18 Juni 1936 en 30 Juni 1937)	Bankbiljetten in circulatie	Rekeningen-courant (creditsaldi)	Dekkingspercentage
			Gedisconteerd handelspapier		Aangekocht verhandelbaar papier					
			binnenlandsche	buitenlandsche						
1936 Jaargemidd..	60.130	53,1	11.602	80,0	1.518	3.468	11.087	84.223	10.423	63,53
1937 Jaargemidd..	56.612	15,1	9.374	16,4	1.393	3.856	24.931	88.288	17.726	53,40
1937 9 April ...	57.359	13,0	9.032	14,4	1.503	3.802	20.003	86.298	18.058	54,96
7 Mei	57.359	12,8	9.156	15,6	1.431	3.906	19.991	86.870	17.264	55,08
10 Juni ...	57.359	14,8	8.205	15,5	1.408	3.914	19.980	86.451	16.633	55,64
8 Juli	48.859	14,0	10.758	15,7	1.288	4.190	23.914	88.643	12.659	48,23
5 Augustus	55.717	15,7	9.493	18,5	1.247	4.129	23.878	89.604	16.959	52,29
9 Septemb.	55.761	14,3	8.544	14,7	1.185	3.841	26.008	89.370	17.706	52,08
7 October.	55.805	17,6	11.141	17,9	1.150	3.983	26.918	90.991	19.185	50,65
4 Novemb.	55.805	17,5	9.778	20,6	1.324	4.004	26.918	91.891	16.945	51,27
9 Decemb.	58.932	17,9	9.093	18,1	1.284	3.762	26.918	91.143	18.980	53,51
1938 6 Januari.	58.933	19,8	8.767	18,7	1.241	3.909	31.909	93.474	21.622	51,20
10 Februari.	55.806	21,0	11.540	20,2	1.193	3.860	31.904	92.574	22.757	48,39
10 Maart ..	55.807	17,5	11.072	20,6	1.206	3.787	33.704	93.631	23.227	47,76
7 April ...	55.807	20,0	10.903	21,3	1.194	3.754	39.554	98.144	23.574	45,53
5 Mei	55.807	20,1	10.657	20,2	1.187	3.878	40.134	98.960	23.615	45,53
9 Juni ...	55.808	19,5	7.594	16,3	1.057	3.514	40.134	100.235	18.930	48,83

Discontovoet { huidige : 2 1/2 % sedert 13 Mei 1938.
vorige : 3 % sedert 13 November 1937.

c) Bank of England.

Weekstaten

(in duizenden £).

DATUM	Metaalvoorraad		Beleggingen van het «Banking Department»				Bankbiljetten in circulatie	Deposito's				Verhoud. v. d. goudv. v. h. Bank. Dep. tot het saldo van haar dep. %
	Goud (Issue Departm.)	Gouden en zilveren munt (Banking Departm.)	Door den Staat gewaarborgde fondsen	Disconto en beleening	Andero waarden	Totaal		Openbare organismen	Banken	Andero deposito's	Totaal	
1936 Jaargemidd..	227.707	850	88.799	9.809	17.070	115.678	431.441	16.723	96.212	38.465	151.400	35,4
1937 Jaargemidd..	321.351	1.071	98.357	6.855	21.164	126.376	479.590	19.514	97.155	37.243	153.912	29,6
1937 7 April ...	313.662	922	101.072	7.395	22.301	130.768	469.970	24.512	94.831	38.367	157.710	28,2
5 Mei	313.662	949	103.095	5.441	20.962	129.498	475.159	16.381	97.175	37.661	161.217	26,0
9 Juni ...	321.261	893	101.203	4.833	21.074	127.110	476.541	10.687	107.429	36.776	154.892	29,4
7 Juli	326.407	888	96.625	9.035	20.433	126.093	494.425	15.255	88.541	37.155	140.951	23,3
4 Augustus	326.407	1.115	110.205	6.445	20.146	136.796	503.877	9.810	95.491	38.995	142.296	16,6
8 Septemb.	326.407	1.620	107.142	5.121	21.030	133.293	489.148	11.969	105.702	36.256	153.927	25,2
6 October.	326.407	1.697	106.533	10.837	20.897	138.267	491.834	17.954	102.131	36.805	156.800	23,1
10 Novemb.	326.407	1.529	103.908	8.413	20.743	133.064	485.573	30.679	90.909	36.094	157.682	26,8
8 Decemb.	326.407	1.172	87.243	9.641	20.955	117.839	492.831	11.742	106.310	36.658	154.710	35,3
1938 5 Januari.	326.407	703	108.338	15.088	21.137	144.563	492.576	14.442	129.235	37.387	181.064	30,1
9 Februari.	326.407	581	93.273	9.559	18.957	121.789	476.071	16.077	102.907	35.549	154.533	32,9
9 Maart ...	326.407	825	105.221	6.525	21.473	133.219	479.260	12.572	114.280	36.091	162.943	29,4
6 April ...	326.407	843	111.886	10.120	20.150	142.156	489.694	12.833	112.447	36.760	162.040	23,1
4 Mei	326.408	794	117.766	8.189	19.265	145.220	490.533	10.742	117.453	35.971	164.166	22,3
8 Juni ...	326.410	856	111.421	7.937	20.167	139.525	490.721	11.732	111.110	35.425	158.267	23,0

Discontovoet { huidige : 2 %, sedert 30 Juni 1932.
vorige : 2 1/2 %, sedert 12 Mei 1932.

d) **Nederlandsche Bank.**
Weekstaten
(in millioenen guldens).

DATUM	Munt en munt-materiaal	Wissels		Beleening			Bank-biljetten	Rekeningen-courant (credit-saldi)	Dekkings-percentage
		Binnen-landsche	Buiten-landsche	op titels	op goederen en ceelen	Totaal			
1936 Jaargemiddelde	671	28,4	1,8	165	4,3	169	769	121	75,39
1937 Jaargemiddelde	1.168	17,2	3,2	183	2,8	186	828	555	83,71
1937 5 April	937	20,6	2,4	172	4,4	177	809	344	81,19
10 Mei	1.072	19,1	2,4	178	4,1	182	825	468	82,87
7 Juni	1.165	18,2	2,4	167	3,5	171	824	552	84,67
5 Juli	1.264	14,9	2,4	168	2,1	170	848	626	85,80
9 Augustus	1.284	12,9	2,4	178	2,2	180	832	669	85,57
6 September	1.284	11,0	2,5	178	1,5	180	845	654	85,65
4 October	1.293	10,7	5,1	196	1,4	197	863	664	84,72
8 November	1.412	9,6	5,1	189	1,7	191	882	761	86,45
6 December	1.382	26,2	5,1	188	2,1	190	878	745	85,19
1938 10 Januari	1.402	2,8	5,1	199	2,5	202	875	754	86,08
7 Februari	1.433	9,0	5,2	235	2,0	237	869	832	84,23
7 Maart	1.470	8,7	5,2	284	1,4	285	884	903	82,27
4 April	1.479	9,1	5,4	297	1,0	298	934	876	81,70
9 Mei	1.500	9,2	5,4	331	0,7	332	931	934	80,46
7 Juni	1.500	8,6	5,4	329	1,1	330	932	933	80,47

Discontovoet { huidige : 2 %, sedert 3 December 1936.
vorige : 2,5 %, sedert 20 October 1936.

e) **Nationale Bank van Zwitserland.**
Weekstaten
(in millioenen Zwitsersche franken).

DATUM	Goud-voorraad	Tegoed in het buitenland	Binnen-landsche wissels	Beleening	Correspondenten	Bank-biljetten in circulatie	Andere onmiddellijk opvorderbare verplichting.	Dekkings-percentage
1936 Jaargemiddelde	1.708	18	94,0	64,5	13,6	1.298	624	89,78
1937 Jaargemiddelde	2.638	182	12,0	32,5	12,3	1.382	1.480	98,56
1937 7 April	2.718	16	14,6	37,4	6,1	1.356	1.428	98,19
7 Mei	2.623	19	14,2	31,5	7,2	1.358	1.322	98,54
7 Juni	2.624	20	11,8	30,9	5,4	1.345	1.329	98,91
7 Juli	2.624	66	11,2	30,3	10,4	1.379	1.340	98,93
7 Augustus	2.568	136	6,9	28,2	9,5	1.382	1.344	99,20
7 September	2.543	217	9,3	27,2	11,4	1.387	1.304	99,23
7 October	2.531	474	9,1	27,8	14,7	1.414	1.614	99,27
6 November	2.708	484	10,2	27,5	19,4	1.419	1.810	98,88
7 December	2.663	490	10,5	32,8	22,5	1.432	1.777	98,27
1938 7 Januari	2.699	492	8,9	25,2	27,3	1.465	1.785	98,18
7 Februari	2.881	493	7,7	23,2	28,0	1.425	2.007	98,30
7 Maart	2.890	491	7,6	22,4	27,7	1.455	1.981	98,39
7 April	2.884	486	8,9	22,7	23,2	1.508	1.915	98,44
7 Mei	2.873	440	6,4	21,5	8,3	1.505	1.904	97,17
7 Juni	2.836	382	23,0	21,5	24,4	1.502	1.848	96,08

Discontovoet { huidige : 1 1/2 %, sedert 26 November 1936.
vorige : 2 %, sedert 9 September 1936.

f) Reichsbank.
Weekstaten
(in millioenen RM.).

86

DATUM	Goudvoorr.	Deviezen als gouddekking geldende	Pasmunt	Waarde tot bijgevoegde dekking	Wissels	Beleening	Gediscont. Schatkistbons	Bankbiljetten in circulatie	Verschill. opesichbare schulden	Dekkingspercentage van goud en deviezen
1936 Jaargemiddelde	69,9	5,4	182	257	4.295	48,8	22,1	4.232	708	1,52
1937 Jaargemiddelde	68,8	5,8	192	133	4.893	43,3	14,7	4.778	739	1,35
1937 7 April	67,7	5,8	226	145	4.728	31,9	0,6	4.646	816	1,35
7 Mei	68,4	5,8	148	105	4.968	48,3	5,7	4.816	776	1,33
7 Juni	68,8	5,5	179	104	4.796	40,7	1,2	4.728	678	1,37
7 Juli	69,0	5,7	175	104	4.954	37,6	4,3	4.793	698	1,36
7 Augustus	69,1	5,9	159	104	4.988	25,2	3,2	4.867	593	1,37
8 September	70,0	5,8	141	104	5.104	40,6	1,5	4.936	665	1,35
7 October	70,1	5,9	133	105	5.285	35,7	0,1	5.035	745	1,31
6 November	70,1	5,9	137	105	5.249	39,9	0,4	5.025	672	1,34
7 December	70,5	5,6	138	105	5.361	42,8	0,1	5.075	703	1,32
1938 7 Januari	70,7	5,8	169	107	5.299	47,8	28,6	5.118	723	1,31
7 Februari	70,8	5,5	185	111	5.167	59,8	4,9	4.957	744	1,34
7 Maart	70,8	5,4	152	108	5.369	43,3	2,2	5.086	811	1,29
7 April	70,8	5,3	181	114	5.504	47,6	16,1	5.476	1.245	1,13
7 Mei	70,8	5,4	189	121	5.623	42,5	0,1	5.860	953	1,12
7 Juni	70,8	5,6	153	545	5.766	54,3	0,9	6.145	1.110	1,05

Discontovoet { huidige 4 %, sedert 22 September 1932.
vorige : 5 %, sedert 28 April 1932.

g) Federal Reserve Banks.
Weekstaten
(in millioenen \$).

DATUM	MUNTVOORRAAD		WISSELS		Nationale openbare fondsen	Bankbiljetten in circulatie (Federal Reserve Notes)	Deposito's aangesloten banken, Schatkist, enz.)	Dekkingspercentage (1)
	Goudcertificaten op de Schatkist	Andere reserves	In herdisconto van de memberbanks	in de open markt gekocht				
1936 Jaargemiddelde	8.126	293	6,2	3,7	2.430	3.919	6.737	79,0
1937 Jaargemiddelde	8.939	297	13,9	3,4	2.504	4.221	7.326	80,0
1937 7 April	8.855	274	8,1	3,4	2.459	4.179	7.205	80,2
5 Mei	8.853	279	16,8	3,7	2.526	4.208	7.265	79,6
9 Juni	8.849	306	14,3	5,8	2.526	4.202	7.293	79,6
7 Juli	8.846	278	13,0	3,7	2.526	4.252	7.212	79,6
4 Augustus	8.843	312	15,4	3,1	2.526	4.222	7.265	79,7
8 September	8.840	271	23,6	3,1	2.526	4.295	7.154	79,6
6 October	9.138	301	23,1	2,8	2.526	4.284	7.501	80,1
3 November	9.134	308	24,3	2,8	2.526	4.284	7.481	80,3
8 December	9.132	311	17,4	2,8	2.564	4.295	7.524	79,9
1938 5 Januari	9.129	363	11,1	0,5	2.564	4.258	7.602	80,0
9 Februari	9.126	438	11,2	0,5	2.564	4.125	7.795	80,2
9 Maart	9.188	472	8,4	0,5	2.564	4.134	7.881	80,4
6 April	9.231	445	11,3	0,5	2.564	4.158	7.875	80,4
4 Mei	10.650	435	8,2	0,5	2.564	4.148	9.286	82,5
8 Juni	10.647	398	8,6	0,5	2.564	4.136	9.251	82,5

Discontovoet van de Federal Reserve Bank of New-York { huidige : 1 %, sedert 27 Augustus 1937.
vorige : 1,50 %, sedert 2 Februari 1934.

(1) Verhouding muntvoorraad tegenover opesichbare schulden.

h) Sveriges Riksbank.

Toestand op het eind van ieder maand
(in millioenen Kr.).

TIJDVAK (op het eind van het jaar of van de maand)	Metaal voorraad (1)	In het buitenland bewaarde goud niet in den metaal- voorraad begrepen	Rekening- courant in het buitenland	STAATSFONDSEN		BETAALBARE WISSELS EN WAARDEN		Belee- ningen en voor- schotten in rekening- courant	Bank- biljetten in circulatie	REKENING-COURANTSALDI				Emissie- recht (2)	VERHOUDING, IN %	
				Zweedsche	Vreemde	Zweedsche	Vreemde			Staat	Handels- banken	andere rekeningen	Buiten- landsche banken		van de metaal- voorraad tot de biljetten in circulatie	van de metaal- voorraad tot het emissie- recht
1935.....	408	—	207	28,5	68,4	11,9	365	30,1	786	180	181	21,5	11,6	1.111	51,89	36,70
1936.....	459	69,8	259	29,7	70,4	12,2	391	25,3	893	278	294	15,4	3,0	1.269	51,45	36,21
1937 Maart.....	462	69,4	320	28,9	23,3	11,2	547	21,7	873	112	590	13,9	60,3	1.274	52,91	36,26
April.....	463	69,3	284	28,5	30,7	11,5	559	22,3	862	135	587	13,2	46,8	1.275	53,69	36,28
Mei.....	464	69,1	315	2,0	31,7	12,3	576	26,5	837	208	583	12,8	49,3	1.278	55,43	36,30
Juni.....	465	68,9	269	2,0	31,8	12,6	660	27,6	872	212	574	11,1	54,4	1.280	53,32	36,33
Juli.....	466	68,8	269	2,0	52,1	12,8	660	28,6	863	137	673	9,9	59,6	1.282	54,02	36,35
Augustus.....	467	68,6	284	2,0	47,6	12,0	687	25,3	885	115	705	10,1	57,7	1.284	52,79	36,37
September.....	468	68,5	340	2,0	42,0	12,7	696	26,0	947	129	696	9,2	64,3	1.286	49,37	36,39
October.....	469	68,4	346	2,0	44,6	13,4	704	24,3	931	118	730	8,5	67,8	1.287	50,32	36,41
November.....	469	68,3	347	3,1	46,4	13,7	695	26,7	893	365	544	8,0	59,2	1.289	52,56	36,42
December.....	471	68,1	256	6,1	39,6	12,8	749	25,4	980	311	434	6,4	61,4	1.291	48,02	36,45
1938 Januari.....	472	67,9	279	12,1	41,9	12,2	710	23,0	906	277	537	6,3	58,4	1.294	52,11	36,48
Februari.....	473	84,3	267	17,1	47,1	11,7	654	21,4	921	300	476	5,8	46,6	1.296	51,37	36,50
Maart.....	494	80,8	290	21,1	50,6	12,6	573	21,4	965	269	434	7,6	47,8	1.338	51,19	36,92
April.....	521	54,4	299	31,1	38,0	12,6	564	20,1	948	293	437	6,2	49,4	1.393	55,01	37,44
Mei.....	524	76,0	347	36,1	39,1	13,0	489	20,7	931	403	380	5,7	47,4	1.398	56,28	37,48
Juni.....	525	90,0	307	41,1	41,4	12,5	524	22,2	972	392	373	6,2	58,7	1.400	54,03	37,50

Discontovoet { heden : 2 ½ %, sedert 1 December 1933.
vroeger : 3 %, sedert 1 Juni 1933.

(1) De metaalvoorraad omvat het in Zweden bewaarde goud van de Bank, alsmede het in het buitenland gedeponeerde goud (circa 15 % van den gezamenlijken metaalvoorraad).
(2) De bank mag bankbiljetten uitgeven voor een bedrag gelijk aan het dubbel van haar metaalvoorraad + (sedert 30 Juni 1933) 350 miljoen kronen.

III. — BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN, TE BASEL.

STAAT in duizendtallen Zwitsersche goud-franken [eenheden van 0,29032258... gr. fijn goud (art. 5 der statuten)].

ACTIVA.

PASSIVA.

	Per 31 Mei 1938		Per 30 Juni 1938			Per 31 Mei 1938		Per 30 Juni 1938	
		%		%			%		%
I. Goud in baren	32.272	5,0	29.340	4,5	I. Kapitaal :				
II. Kas :					Geautoriseerd en geëmmitteerd kapitaal : 200.000				
Specie en tegoed bij banken	21.012	3,2	41.072	6,3	aandeelen van 2.500 Zwitsersche franken	500.000		500.000	
III. Call-gelden	16.473	2,5	15.310	2,4	ieder	125.000	19,3	125.000	19,3
IV. Herdiscontabel papier :					Aandeelen met 25 % volgestort.....				
1° Handelswissels en bankaccepten	140.112	21,6	141.848	21,9	II. Reserves :				
2° Schatkistpapier	100.292	15,5	106.568	16,5	1° Wettelijke reserve.....	4.688		4.688	
	240.404		248.416		2° Dividende-reservefonds	6.528		6.528	
V. Fondsen op termijn tegen interest uitgezet :					3° Algemeen reservefonds.....	13.055		13.055	
1° Op ten hoogste 3 maanden	51.720	8,0	54.687	8,4		24.271	3,7	24.271	3,7
2° Op 3 tot 6 maanden	1.528	0,2	17	—	III. Lang loopende deposito's :				
	53.248		54.704		1° Rekening van de Trust der annuïteiten ..	153.158	23,6	153.589	23,7
VI. Wissels en onderscheiden beleggingen :					2° Deposito der Duitse regeering	76.579	11,8	76.794	11,9
1° Op ten hoogste 3 maanden :					3° Deposito der Fransche regeering (Saargebied)	848	0,1	850	0,1
a) Schatkistpapier	30.110	4,7	23.265	3,6	4° Waarborgfonds der Fransche regeering....	25.876	4,0	25.931	4,0
b) Onderscheiden beleggingen	83.078	12,8	50.419	7,8		256.461		257.164	
2° Op 3 tot 6 maanden :					IV Kort loopende en dadelijke opvraagbare deposito's :				
a) Schatkistpapier	24.210	3,7	32.179	5,0	1° Circulatiebanken voor eigen rekening :				
b) Onderscheiden beleggingen	74.865	11,6	84.503	13,1	a) Op 3 tot 6 maanden	4.584	0,7		
3° Op méér dan 6 maanden :					b) Op 3 maanden maximum	122.953	19,0	125.574	19,4
a) Schatkistpapier	36.457	5,6	35.556	5,5	c) Op zicht	56.345	8,7	57.368	8,9
b) Onderscheiden beleggingen	34.085	5,3	31.982	4,9	2° Circulatiebanken voor rekening van derden :	183.882		182.942	
	282.805		257.904		Dadelijk opvraagbaar	1.861	0,3	1.806	0,3
VII. Andere activa :					3° Andere deposanten :				
1° Borg door centrale banken op gecedeerde					a) Op ten hoogste 3 maanden.....	1.612	0,3	1.390	0,2
wissels verleend	820	0,1	831	0,1	b) Dadelijk opvraagbaar.....	1.262	0,2	1.376	0,2
2° Andere posten	1.371	0,2	259	—		2.874		2.766	
	2.191		1.090		V. Deposito's op zicht (goud)	9.794	1,5	9.807	1,5
TOTALEN...	648.405	100	647.836	100	VI. Uit te keeren winsten op 1 Juli 1938 :				
					1° Dividend à 6 % 's jaars in nationale munt				
					uitgedrukt aan de aandeelhouders uit te	7.483		7.492	
					betalen				
					2° Participatie der deposanten op langen	423		424	
					termijn, volgens art. 53 (e) der statuten...				
						7.906	1,2	7.916	1,2
					VII. Verschillende posten :				
					1° Garantie op gecedeerde wissels.....	2.513	0,4	1.396	0,2
					2° Andere posten	33.843	5,2	34.768	5,4
						36.356		36.164	
					TOTALEN...	648.405	100	647.836	100

NOTA. — In dezen staat is niet inbegrepen het goud voor rekening van circulatiebanken bewaard en de fondsen dienende tot betaling van de internationale leeningen waarvan de Bank voor Internationale Betalingen trustee of fiscaal agent is.

INHOUDSTAFEL DER DOORLOOPENDE MAANDSTATISTIEKEN

	Tabel		Tabel
BEVOLKINGSSTATISTIEK VAN BELGIË	1	III. — Groothandelsprijzen van nijverheidsproducten	47
GELDMARKT.		IV. — Prijzen van granen en landbouwproducten	48
I. — Discontovoet en rentestand voor beelingen	2	VOORTBRENGING.	
II. — Rentevoeten der Schatkistcertificaten en kortlopende bons	3	I. — Steenkoolmijnen en metaalproductie ..	55
III. — Rentestanden voor bankdeposito's en tegoed ter Algemeene Spaar- en Lijfrentekas	4	II. — Diverse producties	56
WISSELMARKT EN MARKT DER EDELE METALEN.		III. — Bouwbedrijvigheid	57
I. — Contantwisselkoersen op de Beurs te Brussel	10	IV. — Electriciteit	58
II. — Termijnwisselkoersen	11	V. — Gas	59
a) wisselkoers op één maand;		VERBRUIK.	
b) wisselkoers op drie maanden.		I. — Indexcijfers van den verkoop aan de verbruikers	65
III. — Noteering der edele metalen te Londen.	12	II. — Tabak	66
KAPITAALMARKT.		III. — Slachtingen	67
I. — Indexcijfer van de Beurs te Brussel...	15	VERVOER.	
II. — Rendement der Belgische en Congolesche Staatsfondsen	16	I. — Nationale Maatschappij der Belgische Spoorwegen	70
III. — Kapitaaluitgiften in België en Belgisch-Congo	17	a) Uitbatingsontvangsten en uitgaven;	
a) retrospectief overzicht;		b) Wagons aan de nijverheid geleverd;	
b) detail der uitgiften;		c) Verkeer :	
c) ingedeeld naar de belangrijkheid van het kapitaal.		1° algemeen spoorverkeer;	
IV. — Leeningen van overheidsmachten	18	2° zware goederen :	
V. — Hypotheekinschrijvingen	19	A) gezamenlijk verkeer;	
RIJKSFINANCIËN.		B) binnenlandsch verkeer.	
Opbrengst van de belastingen	25	II. — Havenverkeer	71
HET INKOMEN EN HET SPAREN.		a) Antwerpen;	
I. — Rendement der Belgische naamlooze vennootschappen	30	b) Gent;	
a) detailgegevens per bedrijfsgroep;		c) Brugge-Zeebrugge;	
b) retrospectief overzicht;		d) Groot-Brussel;	
II. — Algemeene Spaar- en Lijfrentekas	31	e) Oostende.	
a) inlagen op particuliere spaarboekjes;		BUITENLANDSCHE HANDEL.	
b) stortingen ingeschreven op de rekeningen der aangeslotenen ter Lijfrentekas.		I. — Indeeling aangenomen door de overeenkomst van Brussel	75
III. — Driemaandelijksch loonindexcijfer	32	II. — Indeeling naar den graad van afwerking der producten	76
LOOP DER ZAKEN.		WERKLOOSHEID.	
I. — Verrekeningskamers	35	I. — Algemeen overzicht	80
II. — Postchèque- en giroverkeer	36	II. — Indeeling per provincie	81
III. — Gevaarlijke of hinderlijke inrichtingen. — Aanvragen om vergunning	37	BANKSTATISTIEKEN.	
IV. — Onbetaalde wissels	38	I. — België en Belgisch-Congo	85
V. — Faillissementen en akkoorden tot voorkoming van faillissement	39	a) Nationale Bank van België;	
a) retrospectief overzicht;		b) Bank van Belgisch-Congo;	
b) detail per bedrijfsgroep.		c) Driemaandelijksche staten der Belgische banken;	
PRIJZEN.		1. Door de Bankcommissie gepubliceerd;	
I. — Indexcijfers der groothandelsprijzen ..	45	2. Door de Nationale Bank gepubliceerd.	
a) in België;		II. — Buitenlandsche circulatiebanken	86
b) in het buitenland.		a) Discontovoet;	
II. — Indexcijfers der kleinhandelsprijzen en van de kosten van levensonderhoud	46	b) Staat van de Banque de France;	
a) kleinhandelsprijzen in België;		c) » Bank of England;	
b) kosten van levensonderhoud in België;		d) » Nederland. Bank;	
c) kosten van levensonderhoud en kleinhandelsprijzen in het buitenland.		e) » Zwitserse Nationale Bank;	
		f) » Reichsbank;	
		g) » Feder. Res. Banks;	
		h) » Sveriges Riksbank.	
		III. — Bank voor Internationale Betalingen ...	87

Abonnementsprijs per jaargang : 100 frank voor België.
120 frank voor het buitenland.

Losse exemplaren : fr. 7.50.

Prijs van het speciaal nummer, gewijd aan het overzicht van den economischen toestand van België in den loop van het voorafgaande jaar : 20 frank.

Alle betalingen vooraf te doen door overmaking op postgirorekening nr 500 van de Nationale Bank van België.

De abonneuten worden verzocht ons mede te delen of zij de Nederlandse dan wel de Fransche uitgave wenschen te ontvangen.
